

Jaarverslag 2020

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor het Beroepsvervoer over de Weg**

Inhoud

BESTUURSVERSLAG	4
1. Kerncijfers.....	5
2. Voorwoord.....	7
3. Profiel	10
4. Organisatie.....	13
5. Bestuursstructuur	16
6. Bestuursbureau en uitbestedingspartijen	22
7. Governance	26
7.1 Code Pensioenfondsen	26
7.2 Naleving wet- en regelgeving	29
8. Algemene ontwikkelingen op pensioengebied	31
9. Ontwikkelingen met betrekking tot de pensioenregeling.....	34
10. Communicatie.....	37
11. Beleggingen	39
12. Risicomanagement	49
13. Statistische gegevens.....	57
14. Uitvoeringskosten.....	60
15. Financiële ontwikkeling	71
16. Ontwikkelingen na afloop verslagjaar	78
17. Rapport raad van toezicht	80
18. Oordeel van het verantwoordingsorgaan	93
JAARREKENING	97
19. Balans	98
20. Staat van baten en lasten	99
21. Kasstroomoverzicht	101
22. Toelichting op de jaarrekening	103
23. Gebeurtenissen na balansdatum.....	156
OVERIGE GEGEVENS	157
24. Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	158
25. Actuariële verklaring.....	159
26. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	161
BIJLAGEN	172
27. Aanvullende informatie bestuursgremia.....	173
28. Begrippenlijst.....	180

29. Colofon 190

BESTUURSVERSLAG

1. Kerncijfers

Bedragen x € 1.000.000	2020	2019	2018	2017	2016
Aantallen (per eind van het jaar)¹					
Werkgevers	8.346	8.455	7.984	7.952	8.394
Deelnemers, actief en voortgezet	179.595	180.325	177.619	170.325	161.410
Gewezen deelnemers	391.746	387.147	401.117	392.690	388.695
Pensioengerechtigden	99.289	94.471	92.675	89.932	85.801
Totaal aantal deelnemers	670.630	661.943	671.411	652.947	635.906
Pensioenpremies, uitkeringen en kosten²					
Premiebijdragen	1.179	1.054	918	865	764
(Zuivere) kostendekkende premie	1.547	1.274	1.143	1.137	980
Gedempte kostendekkende premie 'Toetspremie'	1.037	968	832	751	669
Pensioenuitvoeringskosten	21	21	22	23	21
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro's)	75	77	83	89	84
Uitkeringen	440	425	394	368	334
Vermogen en solvabiliteit³					
Aanwezig vrij beschikbaar eigen vermogen	1.262	936	-47	1.628	215
Min. vereist eigen vermogen (art. 131 PW)	1.559	1.348	1.079	1.001	947
Min. vereist eigen vermogen in % van voorziening pensioenverplichtingen	4,3%	4,3%	4,3%	4,3%	4,4%
Vereist eigen vermogen (strategische mix, art. 132 PW)	5.833	5.146	4.312	4.061	3.714
Vereist eigen vermogen in % van voorziening pensioenverplichtingen	16,1%	16,6%	17,2%	17,5%	17,2%

¹ Toelichting: zie hoofdstuk 13 'Statistische gegevens'

² Toelichting kosten: zie hoofdstuk 14 'Uitvoeringskosten'. Toelichting premies en uitkeringen: zie hoofdstuk 15 'Financiële ontwikkeling'

³ Toelichting: zie hoofdstuk 15 'Financiële ontwikkeling'

Bedragen x € 1.000.000	2020	2019	2018	2017	2016
Balanswaarde voor bep. dekkingsgraad (a)	37.391	31.979	24.981	24.838	21.773
Voorzieningen pensioenverplichtingen (b)	36.129	31.009	25.028	23.210	21.558
Actuele (UFR) dekkingsgraad volgens FTK in % (a / b)	103,5%	103,0%	99,8%	107,0%	101,0%
Verwachte actuele (UFR) dekkingsgraad in % ultimo boekjaar volgens het in dat jaar van toepassing zijnde herstelplan	104,7%	101,8%	109,1%	103,3%	103,9%
Beleidsdekkingsgraad in %	97,5%	101,4%	105,5%	105,0%	98,9%
Reële dekkingsgraad	79,2%	81,0%	85,2%	84,3%	80,5%
Beleggingen omvang, resultaten en kosten⁴					
Balanswaarde (jaareinde, incl. derivaten passiva)	38.052	31.840	25.221	24.975	22.996
Beleggingsresultaten	4.572	6.037	-360	1.072	2.528
Beleggingsrendement	14,4%	23,8%	-1,4%	4,6%	12,7%
Kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,27%	0,31%	0,32%	0,36%	0,31%
Z-score in jaar	0,32	0,41	-0,25	0,60	0,23
Performancetoets over vijfjaarsperiode ⁵	0,59	0,64	0,49	0,97	0,28
Overig					
Saldo van baten en lasten boekjaar	326	982	-1.672	1.413	34
Gemiddelde rentetermijnstructuur (DNB)	0,3%	0,8%	1,5%	1,6%	1,5%

⁴ Toelichting: zie hoofdstuk 11 'Beleggingen'.

⁵ De toetswaarden zijn ten opzichte van een norm van -1,28 weergegeven.

2. Voorwoord

Voor u ligt het verslag over het boekjaar 2020 van Pensioenfonds Vervoer. Het bestuur legt in dit verslag verantwoording af over het afgelopen boekjaar. De belangrijkste gebeurtenissen in 2020 voor het pensioenfonds waren:

- De corona pandemie (COVID-19)
- Het pensioenakkoord.

We gaan in dit voorwoord kort in op beide gebeurtenissen.

DE CORONA PANDEMIE

Het jaar 2020 heeft in het teken gestaan van de corona pandemie. Deze heeft veel werkgevers die bij Pensioenfonds Vervoer zijn aangesloten enorm geraakt. Talrijke ondernemingen hebben een groot deel van hun omzet zien wegvallen. Sommige deelnemers en familieleden van deelnemers zijn ziek geworden of overleden, andere deelnemers zijn onzeker over hun baan of hebben op andere manieren te maken met onzekerheid over hun inkomsten. Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer leeft intens mee met alle betrokkenen en getroffen. Het bestuur doet al het mogelijke om het pensioenfonds, de werkgevers en de deelnemers die geraakt worden door de crisis te helpen. Zo heeft het bestuur besloten om tijdelijk het incassobeleid aan te passen. Tot 1 juni 2021 worden geen incassokosten en rente in rekening gebracht bij het overschrijden van de betaaltermijnen. Daarnaast zijn maatregelen genomen om de voortgang van de uitvoerende werkzaamheden van het pensioenfonds veilig te stellen.

Gevolgen van de corona pandemie voor de financiële positie

Kort nadat het virus Europa bereikt had ging de dekkingsgraad van Pensioenfonds Vervoer fors naar beneden. Al spoedig trad echter een eerste herstel op. Op de financiële markten heerste de rest van het jaar vooral optimisme. Het ingrijpen van overheden en centrale banken was de basis voor economisch herstel. Later werd het optimisme ook gevoed door het beschikbaar komen van vaccins. De financiële positie van Pensioenfonds Vervoer is in 2020 iets verbeterd. Dit komt mede door een beleggingsrendement van 14,6% in 2020. Door de daling van de rente is pensioen echter ook duurder geworden. Het fonds moet daarom over meer geld beschikken. Per saldo is de financiële positie in termen van de dekkingsgraad gestegen van 103% eind 2019 naar 103,5% eind 2020.

Pensioenfonds Vervoer heeft nog niet voldoende geld in kas om de pensioenaanspraken en uitkeringen te kunnen verhogen. Gelukkig heeft het pensioenfonds tot op heden nog nooit hoeven korten.

Nieuw pensioencontract

Het pensioenakkoord zorgt voor een ingrijpende wijziging van het toekomstige pensioenstelsel. Het bestuur is blij dat het pensioenakkoord er ligt. Sociale partners en de politiek hebben samen beoogd een pensioenstelsel te maken dat evenwichtig, uitvoerbaar en uitlegbaar is. Niet alleen het onderhandelingstraject was lang. Ook de realisatie wordt een traject dat vele jaren gaat duren.

Het bestuur gaat het jaar 2021 benutten om zoveel mogelijk kennis te vergaren over het nieuwe stelsel en de voor- en nadelen van te maken keuzes. Pensioenfonds Vervoer en de sociale partners hebben daarbij een eigen verantwoordelijkheid. Partijen gaan elkaar regelmatig opzoeken om gezamenlijk kennis te verdiepen, ook over wat het handelen van de één tot gevolg kan hebben voor de ander.

Andere gebeurtenissen en activiteiten in 2020

Ondanks de corona pandemie heeft Pensioenfonds Vervoer in 2020 volledig gefunctioneerd. De mutaties zijn allemaal verwerkt en de pensioenuitkeringen liepen door. Ook de voorgenomen verandertrajecten zijn gewoon doorgegaan. Van de vele gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten die zijn uitgevoerd noemen we er enkele.

Uitbesteding

Vanaf 1 januari 2020 is Achmea Investment Management de integraal vermogensbeheerder van Pensioenfonds Vervoer. Achmea Investment Management kan Pensioenfonds Vervoer op breed gebied ontzorgen. Het bestuur kijkt met tevredenheid terug op het eerste jaar waarin we samenwerken.

Het bestuur heeft het contract met de pensioenuitvoeringsorganisatie TKP Pensioen met ingang van 1 januari 2020 verlengd tot 31 december 2022.

Eind 2020 heeft het bestuur het uitbestedingsbeleid vernieuwd. Het bestuur werkt bij voorkeur met Nederlandse partijen, zeker als het om een kernuitbestedingspartij gaat. Als het geen Nederlandse partij kan zijn, moet de partij een behoorlijke aanwezigheid in Nederland hebben. Kernuitbestedingspartijen worden geselecteerd op basis van kwaliteit, prijs, culturele fit, integriteit en continuïteit en eventueel aanvullende criteria.

Brexit

Het Verenigd Koninkrijk heeft op 31 januari 2020 de Europese Unie verlaten. Op 1 januari 2021 liep de overgangperiode af. Tot kort voor deze datum was onbekend of het een Brexit met of zonder een overeenkomst tussen de EU en het VK zou worden. Uiteindelijk is er wel een deal gekomen. Pensioenfonds Vervoer heeft zich ervan verzekerd dat alle activiteiten in elk denkbaar Brexit-scenario altijd door kunnen gaan. Daartoe heeft het pensioenfonds contracten met vermogensbeheerders aangepast.

Verantwoord beleggen

Het bestuur heeft in september 2020 nieuw beleid met betrekking tot verantwoord beleggen vastgesteld. Het beleid is te vinden op de website van Pensioenfonds Vervoer.

Tot slot

Het was heel bijzonder dat het bestuur in 2020, bijna alle vergaderingen digitaal heeft moeten houden. Dat geldt ook voor de andere bestuursorganen, het bestuursbureau, de uitbestedingspartners, de adviseurs en de toezichthouders. Persoonlijk contact is altijd plezieriger, maar desondanks heeft het fonds het hele jaar volledig gefunctioneerd. Wij danken graag iedereen die in 2020 onder deze bijzondere en soms moeilijke omstandigheden een bijdrage heeft geleverd aan het goed functioneren van het fonds.

Den Haag, 20 mei 2021

Namens het bestuur,

Roelie Hidding (voorzitter 2021 – plaatsvervangend voorzitter 2020)

Leon Ceelen (plaatsvervangend voorzitter 2021 – voorzitter 2020)

3. Profiel

Pensioenfonds Vervoer is een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds dat in 1964 is opgericht. Het pensioenfonds voert de pensioenregelingen uit voor werknemers in de sectoren beroepsgoederenvervoer, besloten bus- en taxivervoer, het binnenbeurtvaartbedrijf, het kraanverhuurbedrijf en de werknemers van Orsima. Deze laatste sector is op vrijwillige basis aangesloten.

Statutaire doelstelling

Het fonds heeft in de statuten als doel vastgelegd dat het, aan de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden van het fonds pensioenaanspraken en rechten op uitkeringen toekent bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid of overlijden. Dit doet Pensioenfonds Vervoer binnen de kring van de aangesloten werkgevers en volgens bepalingen van zijn statuten en de reglementen. De statuten zijn voor het laatst gewijzigd op 21 juni 2018.

Missie

Pensioenfonds Vervoer biedt een complete regeling, die voor een zo goed mogelijke uitkering zorgt in goede en slechte tijden. We richten ons volledig op de werknemers, werkgevers en pensioengerechtigden in de sector vervoer en logistiek. We houden altijd het belang van de mensen voor wie we werken in het oog. We hebben geen winst oogmerk. Alles voor een goed pensioen.

Visie

Werken en pensioen in de vervoerssector

Cao-partijen zorgen ervoor dat iedereen die in de vervoerssector werkt, recht heeft op een compleet pensioenpakket. Dat betekent dat je niet alleen een pensioen opbouwt voor jezelf, maar er ook een uitkering is geregeld voor je nabestaanden mocht je komen te overlijden. Word je arbeidsongeschikt, dan zorgen we ervoor dat je toch pensioen blijft opbouwen.

Werkgevers zien de pensioenregeling bij Pensioenfonds Vervoer als een waardevolle arbeidsvoorwaarde en een middel om hun werknemers van een inkomen te voorzien na hun werkzame leven.

Pensioen beweegt mee met de veranderende wereld

Pensioenfonds Vervoer zorgt ervoor dat je in staat bent een goed beeld te vormen van het pensioen dat je later ontvangt. Dat zal in het begin nog een ruwe inschatting zijn, maar naarmate je ouder wordt kun je steeds preciezer zien wat je inkomen is als je met pensioen bent.

We helpen bij het maken van keuzes

Belangrijke keuzes maak je niet van de ene op de andere dag. Daarom reiken we je de helpende hand. We attenderen je tijdig op de mogelijkheden die je hebt binnen onze regeling. En we laten helder zien wat de gevolgen

zijn van iedere keuze. We doen dat op een manier die jij prettig vindt: bijvoorbeeld online of via één van onze pensioenconsulenten. Door de keuzes die we je bieden, ontvang jij je pensioen wanneer het jou het beste uitkomt.

We maken het persoonlijk

We doen ons best om goed te begrijpen wat er speelt bij jou en je werkgever. Daar passen we onze dienstverlening zoveel mogelijk op aan. We willen graag dat je ervaart dat we er zijn voor jou, vanaf het moment dat je begint met de opbouw van je pensioen tot het moment dat je met pensioen gaat, en daarna. Ook al werken we veel met getallen, we geloven niet in nummers, maar in mensen.

We bewaken jouw belangen

We hebben te maken met veel invloeden van buitenaf. We voldoen natuurlijk aan alle regels, maar laten ons niet afleiden door de waan van de dag. We hebben een heel duidelijk doel voor ogen en stoppen er veel energie in om dat doel te bereiken. Iedere dag opnieuw. Wij zijn eerlijk, betrouwbaar en kostenbewust. We streven naar een goed rendement op de premie die we voor jou beleggen en nemen daarbij geen onnodige risico's.

Strategie

De missie en visie van Pensioenfonds Vervoer vormen de voedingsbodem voor de strategie van het pensioenfonds. In de strategie zijn de missie en visie vertaald naar beleid op de korte en langere termijn. De strategie bestaat uit drie elementen:

1. Volgen van ontwikkelingen en scenarioplanning

Pensioenfonds Vervoer vindt het binnen de strategie van groot belang om gestructureerd na te blijven denken over de mogelijke veranderingen in de omgeving van het fonds, zowel politiek als in de vervoersector en de positie van het fonds onder veranderende omstandigheden. We zijn begin 2019 gestart met het grondig uitwerken van een specifieke set scenario's ('scenarioplanning'). Daarnaast volgen we trends en ontwikkelingen op de voet.

2. Focus op dat wat we als constante kunnen bieden

Het fonds kiest – op basis van wat nu bekend is – voor een strategie, waarbij we de nadruk leggen op dat wat het fonds onder uiteenlopende omstandigheden als constante kan bieden. We leggen de nadruk op hoogwaardige dienstverlening en richten ons daarbij op het faciliteren van onze stakeholders.

3. Administratie flexibel maken

Om het fonds wendbaar en flexibel te maken, is het fonds samen met de pensioenuitvoeringsorganisatie gestart met een vernieuwingsprogramma. De gehele pensioenadministratie, inclusief de klantbediening, wordt totaal vernieuwd. Daarmee is de administratie voorbereid op ieder mogelijk scenario.

Realisatie strategie

Het bestuur heeft in het derde kwartaal van 2020 de strategie geactualiseerd. Onder meer het pensioenakkoord en de gevolgen van de corona pandemie zijn verwerkt in de strategie. Daarnaast heeft het bestuur enkele scenario analyses uitgevoerd. De conclusies van deze analyses zijn meegenomen in de bijgewerkte strategie.

Ook heeft het fonds de doelstellingen voor 2021 geformuleerd. De projecten en trajecten die beschreven zijn in hoofdstuk 8 tot en met 12 van dit jaarverslag hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelen voor 2020. De realisatie van de strategie ligt op schema.

De uitwerking van het pensioenakkoord is heel bepalend voor de strategie op de langere termijn. In 2021 staat de strategie dan ook opnieuw op de agenda.

4. Organisatie

Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer is paritair samengesteld. De samenstelling van de fondsorganen en commissies was op 31 december 2020 zoals hierna weergegeven.

Het cijfer dat achter de naam staat verwijst naar de belanghebbende partij die het betreffende bestuurslid voor benoeming heeft voorgedragen. De belanghebbende partijen zijn:

- (1) Transport en Logistiek Nederland
- (2) Koninklijk Nederlands Vervoer
- (3) FNV
- (4) CNV Vakmensen
- (5) Pensioengerechtigden

Bestuur

Leden werkgevers:

Dhr. L.J.H. Ceelen (voorzitter 2020) (1)
Dhr. L.C.A. Scheepens (1)
Mw. S. Kraaijenoord (plv. secr. 2020) (1)
Dhr. M. van Ballegooijen (tot 10-09-2020) (2)
Mw. I.V. Hermans (vanaf 10-09-2020) (2)

Leden werknemers en pensioengerechtigden:

Mw. R. Hidding (plv. vz. 2020) (3)
Dhr. M. Hulsegge (secretaris 2020) (4)
Dhr. S. Lahiri (3)
Mw. A.J. Stevens (5)

Onafhankelijke bestuursleden:

Mw. W. Westerborg
Dhr. P.A. Stork

Klachtencommissie

Leden werkgevers:

Dhr. M. van Ballegooijen (tot 10-09-2020) (2)
Mw. I.V. Hermans (vanaf 10-09-2020) (2)

Leden werknemers en pensioengerechtigden:

Dhr. S. Lahiri

Secretaris:

Dhr. E. Witkamp (TKP Pensioen B.V.)

Plv. Secretaris:

Dhr. F. van Veen (TKP Pensioen B.V.)

Pensioencommissie individuele zaken

Leden werkgevers:

Mw. S. Kraaijenoord

(1)

Leden werknemers en pensioengerechtigden:

Mw. A.J. Stevens (voorzitter)

(5)

Verantwoordingsorgaan

Leden werkgevers:

Dhr. W.H. van Neuren (voorzitter)

(1)

Dhr. C. Busser (tot 01-07-2020)

(1)

Dhr. E. van Aggele (vanaf 01-07-2020)

(1)

Leden werknemers en pensioengerechtigden:

Dhr. P.J.M. Benner

(3)

Mw. G.M. van Velzen

(4)

Dhr. J.G. Th. Teunissen

(5)

Raad van toezicht

Leden:

Dhr. W.C. Boeschoten

Mw. G. van Vollenhoven (lid vanaf 03-02-2020)

Dhr. E.R. Capitain (voorzitter / lid tot 01-07-2020)

Dhr. M.G. Jekel (voorzitter / lid vanaf 01-07-2020)

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie: Dhr. W. Hoekert

Risicobeheerfunctie: Dhr. T. Pistorius

Interne auditfunctie: Dhr. A. van der Veer

Adviserend actuaris

Mercer Nederland B.V.

Dhr. M. Heemskerck

Certificerend actuaris

Willis Towers Watson

Dhr. W. Hoekert

Onafhankelijke accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Dhr. H.C. van der Rijst

Compliance officer

NCI

Dhr. R.N.M. van de Mast

Functionaris voor de gegevensbescherming

ICTRecht B.V.

Dhr. P. Kager

Administrateur

TKP Pensioen B.V.

Postadres: Postbus 501

9700 AM Groningen

Telefoonnummer: 088 33 22 999 (voor werkgevers: 088 33 22 900)

E-mail: pensioen@pfvervoer.nl (voor werkgevers: werkgever@pfvervoer.nl)

Website: www.pfvervoer.nl

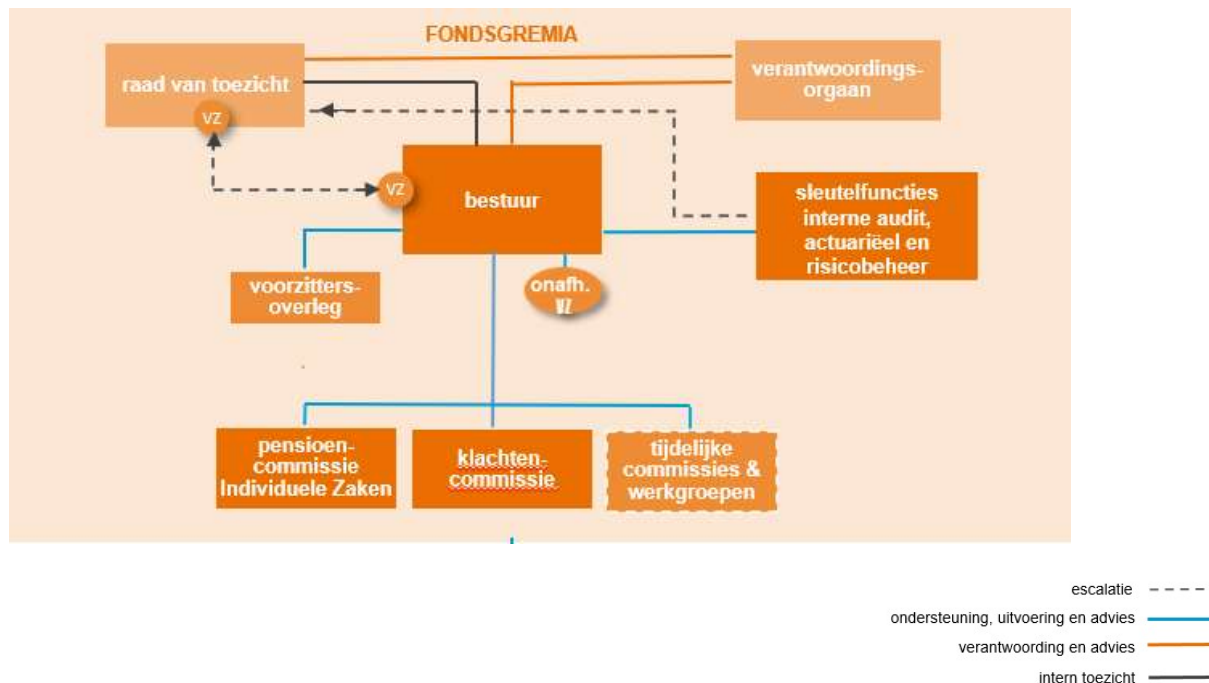
Bestuursbureau

Dhr. W. Brugman, algemeen directeur

Dhr. M.A.S. Ariaans, directeur vermogensbeheer

5. Bestuursstructuur

De organisatie van Pensioenfonds Vervoer was op 31 december 2020 als volgt:

BESTUUR

Het bestuur bepaalt de strategie, het beleid, de kaders en de richtlijnen van het pensioenfonds. Daarnaast zorgt het bestuur ervoor dat de bedrijfsprocessen conform de statuten, het uitvoeringsreglement en de pensioenreglementen en overige fondsreglementen uitgevoerd worden. Het bestuur vertegenwoordigt het fonds en is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking binnen de doelstelling van het fonds.

Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer bestaat uit tien bestuursleden en is paritair samengesteld. Drie bestuursleden vertegenwoordigen de werknemers, één heeft zitting namens de pensioengerechtigden en vier vertegenwoordigen de werkgevers. Daarnaast heeft het bestuur twee onafhankelijke bestuursleden.

Bestuursleden worden benoemd door het bestuur op voordracht van sociale partners en, waar het de onafhankelijke bestuursleden betreft, na het doorlopen van een werving- en selectieprocedure. De wijze van benoeming van bestuursleden is in de statuten vastgelegd. Bestuursleden hebben zitting voor een periode van vier jaar en kunnen na afloop van deze periode in beginsel ten hoogste twee keer opnieuw voor eenzelfde periode worden benoemd.

Het bestuur heeft onderling de volgende vijf functieprofielen afgesproken:

- Governance

- Vermogensbeheer & risicomanagement
- Administratieve organisatie/interne beheersing (AO/IB)
- Finance & uitbesteding
- Pensioen & communicatie

Elk bestuurslid heeft één of meer functieprofielen. Een bestuurslid is binnen het bestuur verantwoordelijk voor de specifieke deskundigheidsgebieden dat hoort bij het functieprofiel.

Het bestuur besloot eind 2019 om met ingang van 2020 de communicatiecommissie, de beleggingsadviescommissie en de risk & audit adviescommissie op te heffen. De pensioencommissie individuele zaken en de klachtencommissie bleven gehandhaafd en ondersteunden in 2020 het bestuur. De commissies bestonden uit bestuursleden en hadden een paritaire samenstelling.

Indien nodig stelt het bestuur een tijdelijke werkgroep in voor specifieke vraagstukken, als voorbereiding van de behandeling van dit vraagstukbuiten de bestuursvergadering naar verwachting effectief is. Binnen het proces van gefaseerde besluitvorming (BOB-model) bevinden de taken van een werkgroep zich steeds in de beeldvormingsfase. De fases van oordeelsvorming en besluitvorming worden steeds met het voltallige bestuur doorlopen. Zodra de opdracht afgerond is, heft het bestuur de werkgroep op.

Ook kan het bestuur een tijdelijke commissie instellen, bijvoorbeeld voor de organisatie van verkiezingen voor een bestuurslid namens pensioengerechtigden.

Om de (plaatsvervangend) voorzitter te ontlasten en het effectief vergaderen te bevorderen werkt Pensioenfonds Vervoer sinds 2013 met een technisch voorzitter (voorheen 'onafhankelijk voorzitter' genoemd) van de bestuursvergaderingen. De technisch voorzitter zorgt ervoor dat op een effectieve wijze en in een goede sfeer wordt vergaderd, waardoor het bestuur zorgvuldig en slagvaardig kan opereren. De technisch voorzitter maakt geen deel uit van het bestuur en heeft geen stemrecht.

De technisch voorzitter speelt een belangrijke ondersteunende rol in het besluitvormingsproces van het bestuur, onder meer door de fases van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming te onderscheiden en te bewaken. Daarnaast zoekt de technisch voorzitter naar mogelijke verbinding tussen tegenstrijdige standpunten en richt zich op voortvarende besluitvorming, die - gelet op de aard van Pensioenfonds Vervoer - in de regel alleen door consensus kan worden bereikt.

De functie van technisch voorzitter is tot 1 april 2021 uitgevoerd door de heer J.W.M. van der Knaap. Het bestuur is de heer Van der Knaap zeer dankbaar voor de wijze waarop hij gedurende acht jaar de vergaderingen heeft geleid. Vanaf 1 april 2021 worden de vergaderingen geleid door de nieuwe technisch voorzitter, mevrouw C.P.M. Teunissen.

Het *voorzittersoverleg* wordt gevormd door de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur. Het voorzittersoverleg vervult de werkgeversrol voor de medewerkers die in dienst zijn bij het fonds en werkzaam zijn op het bestuursbureau.

Het bestuur vergadert twee keer per maand. In de ene bestuursvergadering ligt de focus op pensioenbeheer en communicatie, in de andere op vermogensbeheer.

[Het bestuur in 2020](#)

In 2020 heeft het bestuur negentien keer vergaderd. In april 2020 vond daarnaast de gezamenlijke vergadering

plaats van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. In deze vergadering zijn de jaarstukken van 2019 besproken en vastgesteld.

Het bestuur kwam in 2020 vijf keer bij elkaar voor een collectieve studiedag of studiesessie. In september vond een strategiesessie van het bestuur plaats. Tot slot waren er verschillende overleggen van bestuursdelegaties, al dan niet in de vorm van een werkgroep of een tijdelijke commissie, over specifieke thema's.

Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur, de werkgroepen en de commissies bij de uitvoering van hun taken. Het bestuursbureau zorgt voor het plannen en coördineren van de activiteiten op bestuurlijk niveau en heeft een beleidsvoorbereidende en adviserende rol.

Corona pandemie

Begin 2020 werd Nederland geconfronteerd met de uitbraak van COVID-19. De mondiale coronacrisis die daarop volgde had grote impact, zowel maatschappelijk, sociaal als economisch en daarmee ook op Pensioenfonds Vervoer. Pensioenfonds Vervoer volgde vanaf begin februari nauwgezet de actualiteiten wereldwijd en in Nederland met betrekking tot het coronavirus, COVID-19. Het fonds volgde het landelijke beleid en trof eind februari en begin maart al maatregelen om de verspreiding van het virus te beperken.

Op 12 maart 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer vastgesteld dat sprake was van een crisis met financiële en operationele gevolgen voor het fonds en is besloten om het crisisplan uit de Abtn te volgen. Het fonds heeft een crisiscomité ingesteld. Het crisiscomité monitorde de actualiteiten en bereidde besluitvorming door het bestuur voor. Het crisiscomité werd geadviseerd door TKP en Achmea IM. Het crisiscomité stuurde regelmatig updates per e-mail over de actualiteiten aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Daarnaast onderhield het crisisteam een dossier met alle belangrijke informatie over de impact van de coronacrisis in de online vergaderapplicatie.

Het bestuur, bestuursbureau, Achmea IM en TKP hebben continuïteitsplannen opgesteld en van de denkbare scenario's de risico's in kaart gebracht. De werklocatie van het bestuursbureau is op 16 maart 2020 gesloten en alle medewerkers gingen thuis werken. De reguliere bestuursvergaderingen zijn omgezet naar 'vergaderingen op afstand'. Naast de reguliere bestuursvergaderingen vonden tussen maart en juli regelmatig extra overleggen van het bestuur plaats over de coronacrisis en gericht op beeldvorming. Ook vond in deze periode wekelijks overleg plaats tussen de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter en de algemeen directeur over de coronacrisis.

Aan het begin van het derde kwartaal werd de coronacrisis minder acuut en versoepelden tijdelijk alle maatregelen. Het kantoor van het bestuursbureau kon weer gedeeltelijk open en de extra crisis overleggen werden afgeschaald. Zowel het bestuur als de raad van toezicht kwamen in september eenmaal bijeen voor een fysieke vergadering.

Het crisiscomité heeft de aanpak geëvalueerd en concludeerde dat deze goed heeft gewerkt. Men is over het algemeen tevreden.

Eind september werden de landelijke maatregelen weer aangescherpt en werd het kantoor weer gesloten. Alle overleggen en vergaderingen vinden sindsdien weer plaats door middel van video vergaderen.

In de hoofdstukken 8 tot en met 12 van dit jaarverslag staat meer over de impact van de coronacrisis op het fonds en de aanpassingen in het beleid.

VERANTWOORDINGSORGAAN

De verantwoordings- en medezeggenschapsfuncties zijn ondergebracht bij het verantwoordingsorgaan. Het bestuur

legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van de raad van toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, en over beleidskeuzes voor de toekomst. Het bestuur stelt het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid om zijn wettelijke bevoegdheid uit te oefenen om advies uit te brengen over specifiek benoemde onderwerpen, bijvoorbeeld het beloningsbeleid, de interne klachtenprocedure en het communicatiebeleid.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vijf leden: twee vertegenwoordigers van de werknemers, twee namens de werkgevers en één namens de pensioengerechtigden. De leden worden voor een periode van twee jaar benoemd door het bestuur op voordracht van de werkgeversverenigingen en de werknemersorganisaties die betrokken zijn bij het pensioenfonds.

De leden zijn na afloop van de zittingstermijn opnieuw benoembaar. Een lid van het verantwoordingsorgaan kan vier keer worden herbenoemd voor eenzelfde periode. Het verantwoordingsorgaan hanteert een rooster van aan- en aftreden.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2020 vijf keer vergaderd. In steeds wisselende samenstellingen woonden bestuursleden deze vergaderingen bij. Daarnaast vergaderde het verantwoordingsorgaan een keer met de raad van toezicht en namen de leden deel aan de jaarwerkvergadering. Ook was er een extra overleg van het verantwoordingsorgaan met de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur specifiek over de gevolgen van de coronacrisis.

Het verantwoordingsorgaan heeft zijn oordeel gegeven over het beleid dat het bestuur in 2020 gevoerd heeft. In hoofdstuk 18 staat het oordeel van het verantwoordingsorgaan, inclusief een reactie van het bestuur daarop.

RAAD VAN TOEZICHT

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad van toezicht staat het bestuur met raad ter zijde en stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.

De raad van toezicht heeft een goedkeuringsrecht voor een aantal specifiek benoemde onderwerpen en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan, aan de werkgevers en in het jaarverslag.

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke leden. Leden van de raad van toezicht worden voor een periode van vier jaar benoemd door het bestuur na een bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Een lid van de raad van toezicht kan één keer worden herbenoemd. De raad van toezicht benoemt uit zijn midden een voorzitter en secretaris. De raad van toezicht hanteert een rooster van aan- en aftreden.

De raad van toezicht heeft in 2020 zeven keer vergaderd, waarvan vijfmaal in aanwezigheid van of met (een delegatie van) het bestuur. Ook waren er drie extra overleggen van de voltallige raad met de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur, onder meer over de gevolgen van de coronacrisis. Daarnaast vergaderde de raad van toezicht een keer met het verantwoordingsorgaan en nam de raad van toezicht deel aan de jaarwerkvergadering.

Naast zijn toezichhoudende rol heeft de raad het bestuur in 2020 over verschillende onderwerpen geadviseerd en met raad en daad bijgestaan. Het rapport van de raad van toezicht staat in hoofdstuk 17 in dit jaarverslag, inclusief de reactie van het bestuur daarop.

SLEUTELFUNCTIES

Pensioenfonds Vervoer heeft de volgende drie objectieve en onafhankelijke sleutelfuncties ingericht:

- De risicobeheerfunctie
- De actuariële functie
- De interne auditfunctie

De *risicobeheerfunctie* is verantwoordelijk voor een risicomanagementsysteem dat bestaat uit strategieën, methodes, processen en rapportageprocedures. Met dit systeem worden de risico's waaraan het pensioenfonds blootgesteld kan worden, onderkend, op individueel en geaggregeerd niveau. De houder van de risicobeheersleutelfunctie bij Pensioenfonds Vervoer is de manager van de afdeling risicomangement van het bestuursbureau.

De *actuariële functie* heeft een beoordelende en controlerende taak met betrekking tot de actuariële activiteiten van het pensioenfonds. De functie maakt deel uit van het interne beheersingssysteem van het pensioenfonds. De houder van de actuariële sleutelfunctie bij Pensioenfonds Vervoer is ook de certificerend actuaris van het fonds.

De *interne auditfunctie* evalueert onder meer of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering, inclusief de uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn. De interne auditfunctie vormt het sluitstuk van alle waarborgen binnen het pensioenfonds wat betreft de beheerste en integere bedrijfsvoering. Pensioenfonds Vervoer heeft de rol van sleutelfunctiehouder interne audit belegd bij een externe deskundige, die wordt 'geïnsourced' door het fonds. De interne audit sleutelfunctiehouder wordt ondersteund door een interne audit vervuller.

De sleutelfunctiehouders rapporteren hun bevindingen en aanbevelingen schriftelijk aan het bestuur.

Als het bestuur volgens een functiehouden geen passende corrigerende maatregelen treft naar aanleiding van zijn rapportages en bevindingen, moet de sleutelfunctiehouder dit melden. In eerste instantie moet de functiehouden dit melden bij de voorzitter van het bestuur en de voorzitter van de raad van toezicht. Leiden de meldingen volgens de functiehouden nog steeds niet tot de benodigde maatregelen? Dan meldt de functiehouden dit bij DNB. In 2020 is geen sprake geweest van nalatig omgaan met door sleutelfunctiehouders gerapporteerde bevindingen.

PENSIOENCOMMISSIE INDIVIDUELE ZAKEN

De pensioencommissie individuele zaken neemt besluiten over individuele zaken die buiten de bevoegdheid van de pensioenadministrateur vallen. De pensioencommissie adviseert in voorkomende gevallen het bestuur. De commissie behandelt vooral verzoeken met betrekking tot premievrije deelneming wegens arbeidsongeschiktheid, (tijdelijk) aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen, vrijwillige aansluiting, betalingsregelingen en faillissementsaanvragen. De pensioencommissie individuele zaken heeft in 2020 zeven keer vergaderd.

KLACHTENCOMMISSIE

Iedereen die bij het fonds pensioen opbouwt, heeft opgebouwd of pensioen van het fonds ontvangt kan een klacht indienen. Ook een werkgever die is aangesloten bij het fonds kan een klacht indienen. De klacht kan gaan over de

dienstverlening of bejegening van of behandeling door het fonds. Een klacht kan ook gaan over een verschil van mening over een pensioenreglement of de statuten van het fonds, met gevolgen voor de rechtspositie van de klager. Het fonds handelt de klacht af.

Als de klager niet tevreden is over de afhandeling van de klacht, kan hij of zij terecht bij de klachtencommissie van het fonds, die als 'interne beroepsinstantie' de klacht zal beoordelen. De klachtencommissie adviseert vervolgens het bestuur over de afhandeling van de klacht. Het bestuur beslist over de klacht.

In 2020 hebben acht belanghebbenden (waaronder ook enkele werkgevers) over een beslissing van het fonds geklaagd bij de klachtencommissie. Daarnaast heeft de klachtencommissie in 2020 drie zaken uit 2019 behandeld. De klachtencommissie heeft het bestuur over alle klachten in 2020 geadviseerd.

In alle klachtenprocedures heeft het bestuur het advies van de klachtencommissie overgenomen. In één procedure heeft het bestuur om een aanvullend advies gevraagd van de klachtencommissie. Het bestuur heeft ook in deze zaak het (aanvullende) advies van de klachtencommissie overgenomen.

Vijf belanghebbenden hebben zich na de interne klachtenprocedure gewend tot de Ombudsman Pensioenen. De Ombudsman Pensioenen heeft in alle procedures aangegeven geen aanleiding te zien om te bemiddelen. Daarmee geeft de Ombudsman aan van het fonds geen verdere inspanning of actie te verwachten.

De klachten hebben niet geleid tot verandering in processen of regelingen.

Het fonds heeft in 2020 de klachtenprocedure aangepast. De nieuwe procedure is efficiënter. Daardoor ontvangt een klager eerder een beslissing van het fonds. De zorgvuldigheid en grondigheid van de behandeling van de klacht blijft onveranderd. De aangepaste procedure is vastgelegd in het reglement klachtenregeling en is gepubliceerd op de website van Pensioenfonds Vervoer.

6. Bestuursbureau en uitbestedingspartijen

UITBESTEDING

Het bestuur heeft een groot deel van de activiteiten van het pensioenfonds uitbesteed. Door middel van uitbesteding wordt beoogd bij te dragen aan een effectieve, efficiënte (kostenbewuste) en professionele bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Vanuit strategisch oogpunt geeft uitbesteding het pensioenfonds toegang tot specialistische kennis en technieken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds.

Uitbestedingspartijen worden geselecteerd op basis van ten minste kwaliteit, prijs, culturele fit, integriteit en continuïteit. Het bestuur heeft daarbij een voorkeur voor Nederlandse partijen, dan wel voor partijen met een substantiële Nederlandse vertegenwoordiging.

Door middel van uitbesteding wordt deze verantwoordelijkheid primair overgedragen aan een uitbestedingspartij. De eindverantwoordelijkheid blijft altijd bij het bestuur liggen. Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur en is als 'spin in het web' betrokken bij alle processen van het pensioenfonds.

In 2020 heeft het bestuur het uitbestedingsbeleid herijkt. Dit beleid beschrijft hoe het pensioenfonds (toekomstige) activiteiten uitbesteedt. Denk aan het proces voor het selecteren en aanstellen van een uitbestedingspartij, de inrichting van de governance met de uitbestedingspartij, de monitoring van de uitbestedingspartij en de evaluatie van een uitbestedingspartij.

In onderstaande tabel worden de in het beleid onderkende hoofdsoorten van uitbesteding met voorbeelden weergegeven.

Hoofdsoort	Toelichting	Voorbeelden (niet uitputtend)
Kern uitbesteding	Dit zijn partijen die de hoofdactiviteiten van het pensioenfonds uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • TKP Pensioen BV: Voert de pensioenregelingen met bijbehorende administratie uit, waaronder de in- en excasso (deels via onderuitbesteding). Verzorgt voorts de financiële administratie van Pensioenfonds Vervoer en een deel van de jaarwerkactiviteiten. • Achmea Investment Management: Integraal manager vermogensbeheer, belast met o.a. het selecteren en monitoren van de externe vermogensbeheerders, advisering over de strategische en operationele inrichting van het vermogensbeheer, het afdekken van het rente- en valutarisico, collateral management ten aanzien van derivatenposities en het voeren van de beleggingsadministratie.

Niet-kern uitbesteding	Deze partijen ondersteunen de Kern uitbestedingspartijen of het monitoren daarvan, of ze voeren andere ondersteunende activiteiten uit.	<ul style="list-style-type: none"> • Northern Trust Global Services SE: Custodian van het pensioenfonds. • International Trust Services (ITS): Heeft controlerende taken ten aanzien van de beleggingsmutaties en de waardering van de beleggingen. • First Pensions: Maakt schaduw- en controleberekeningen van het vereist vermogen, is back up voor en voert controles uit ten aanzien van de FTK kwartaalrapportages beleggingen en levert jaarlijks informatie voor de benchmarking van kosten, rendementen en risico's. • Lagarde Groep: Kantoorautomatisering bestuursbureau (ingaaude vierde kwartaal 2020).
Hybride uitbesteding	Deze vorm van uitbesteding heeft vergaand de kenmerken van 'Niet-kern uitbesteding'. Echter, de monitoring vindt niet plaats door het bestuursbureau maar door de integraal manager vermogensbeheer.	Liquide en illiquide vermogensbeheerders die de individuele vermogensbeheer mandaten uitvoeren.
Overige uitbesteding	Voor partijen die zeer beperkte uitbestedingsactiviteiten voor het pensioenfonds vervullen.	Diverse organisaties.

Het inhuren van adviseurs en het inkopen van adviesdiensten worden niet aangemerkt als uitbesteding.

Uitbestedingspartijen kunnen zelf een deel van de activiteiten ook weer uitbesteden. Dit heet 'onderuitbesteding'. Aan onderuitbesteding worden in beginsel dezelfde eisen gesteld als aan de primaire uitbesteding.

Organisaties waaraan activiteiten zijn uitbesteed, dienen voldoende waarborgen te bieden voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het uitbestedingsbeleid beschrijft welke eisen van toepassing zijn per vorm van uitbesteding.

Enkele hoofdlijnen (niet uitputtend):

- Voor de monitoring moeten (kern)uitbestedingspartijen adequate rapportages aanleveren uit hoofde van de uitvoering van de aan hun uitbestede activiteiten.
- (Kern)uitbestedingspartijen moeten aan kunnen tonen dat zij hun eigen integriteitbeleid en hieraan gerelateerde compliance richtlijnen van zowel de organisatie als de medewerkers van de uitbestedingspartij naleven.

- (Kern)uitbestedingspartijen moeten inzicht geven in de waarborging van ICT- en informatiebeveiligingsmaatregelen in hun organisatie. Minimaal wordt inzage gegeven in (beleids)documenten, richtlijnen en procedures ten aanzien van ICT, informatiebeveiliging en Business Continuity Management.
- (Kern)uitbestedingspartijen leveren assurance rapporten (zoals een ISAE3402 of SOC1 rapportage). De uitbestedingspartij geeft hierin aan welke beheersingsmaatregelen het pensioenfonds raken, welke geconstateerde afwijkingen het pensioenfonds raken en in welke mate het pensioenfonds deel heeft uitgemaakt van de door de onafhankelijke accountants (die de ISAE3402 rapportages van de uitbestedingspartijen controleren) gedane steekproeven.
- Indien dat vanuit de aard van de activiteiten wenselijk of nodig is sluit Pensioenfonds Vervoer een bewerkersovereenkomst met de uitbestedingspartij en toetst het fonds of/hoe partijen voldoen aan de AVG-privacywetgeving.

De verantwoordelijke lijnmanagers van het bestuursbureau monitoren de uitbestedingspartijen. Onder meer wordt beoordeeld of rapportages van uitbestedingspartijen juist, volledig en tijdig zijn. Het bestuursbureau rapporteert aan het bestuur over de uitkomst van de beoordeling en de afwikkeling van (open)staande bevindingen, onder meer door middel van een risicodashboard en notities over specifieke onderwerpen.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)

Pensioenfonds Vervoer beschikt over beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dit staat los van het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Een toelichting op MVB vindt u in hoofdstuk 11 Beleggingen.

Het MVO beleid beoogt om:

- Zichtbaar te maken hoe het pensioenfonds de pensioenregelingen op een maatschappelijk verantwoorde wijze uitvoert.
- Handvatten te geven bij het maken van keuzes ten aanzien van MVO vraagstukken en keuzes met MVO-elementen.

Het MVO beleid heeft betrekking op:

- de bestuursgremia
- het bestuursbureau
- de kernuitbestedingspartijen van het pensioenfonds.

Binnen de bestuursgremia en het bestuursbureau wordt volop aandacht besteed aan:

- **People:**
Pensioenfonds Vervoer vindt het belangrijk dat medewerkers voldoening halen uit hun werk en zich optimaal kunnen ontplooiën in hun werk. Er wordt gezorgd voor veiligheid voor de medewerkers, maar ook voor richtlijnen om in voorkomende gevallen de juiste wegen te kunnen bewandelen.
- **Planet:**
Er is aandacht voor het zo min mogelijk belasten van het milieu.
- **Profit:**
Het pensioenfonds heeft geen winstoogmerk, maar streeft evenwichtige belangenbehartiging na voor de

actieve en gewezen deelnemers en uitkeringsgerechtigden. De belangen van alle belanghebbenden zijn bepalend voor het handelen van het fonds.

Het financieel resultaat van het pensioenfonds wordt, al naar gelang wat van toepassing is, toegevoegd of onttrokken aan de solvabiliteitsreserve. Daarmee komt het resultaat altijd volledig toe aan de deelnemers.

Pensioenfonds Vervoer stelt aan zijn kernuitbestedingspartijen als eis dat deze beschikken over een adequaat eigen MVO-beleid. Voor de wijze waarop de kernuitbestedingspartijen daar invulling aan geven verwijzen wij naar de websites van de betreffende organisaties.

7. Governance

7.1 Code Pensioenfondsen

Pensioenfonds Vervoer onderschrijft het belang van goed pensioenfondsbestuur. Sinds het verschijnen van de Code Pensioenfondsen ('de Code') op 1 januari 2014 streeft het fonds ernaar om de daarin opgenomen normen toe te passen. Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de naleving van de Code. Waar het fonds afwijkt van de Code Pensioenfondsen leggen we dat volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-principe expliciet uit in dit hoofdstuk.

Eind 2020 week Pensioenfonds Vervoer op drie onderdelen af van de Code: ten aanzien van diversiteit (leeftijd) binnen het verantwoordingsorgaan, ten aanzien van de zelfevaluatie van de raad van toezicht en ten aanzien van een overgangsregime voor de maximale zittingstermijnen van drie bestuurders. Dit lichten we hierna toe.

Daarnaast hebben de Monitoringcommissie en de commissie Pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie enkele normen uit de Code Pensioenfondsen aangewezen waarvan pensioenfondsen in elk geval over de naleving moeten rapporteren. In deze paragraaf gaan we ook nader op deze normen in.

Verantwoording afleggen

Het bestuur weegt bij de beleidskeuzes steeds de verschillende belangen af van de groepen die bij Pensioenfonds Vervoer betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau. Het bestuur is transparant over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten daarvan en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het bestuur legt hierover verantwoording af in het jaarverslag. Ook geeft het fonds inzicht in de genoemde risico's in dit jaarverslag. Daarnaast communiceert het bestuur over deze onderwerpen met sociale partners en andere belanghebbenden.

Interne gedragscode

Pensioenfonds Vervoer beschikt over een interne gedragscode. Het bestuur heeft daarin de gewenste cultuur vastgelegd. Alle verbonden personen dienen deze gedragscode te ondertekenen. Daarmee verklaren zij dat ze integer handelen. De gedragscode bevat onder meer regels over het omgaan met vertrouwelijke gegevens, het omgaan met relatiegeschenken en nevenfuncties en het omgaan met financiële belangen in zakelijke relaties van het fonds. Verbonden personen vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstremeling met een partij waarmee het fonds een band heeft, op welke manier dan ook.

De compliance officer van het fonds toetst jaarlijks de naleving van de gedragscode aan de hand van een door alle verbonden personen in te vullen vragenlijst. Het bestuur bespreekt de rapportage over de naleving van de gedragscode. In de gedragscode zijn ook sancties opgenomen voor de niet naleving.

Evaluatie functioneren van de fondsorganen

Bestuur

Het eigen functioneren is voor het bestuur van Pensioenfonds Vervoer een belangrijk aandachtspunt. Een reflectie op het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden is een belangrijk middel om de bestuurlijke effectiviteit te vergroten. Jaarlijks vindt een zelfevaluatie plaats, waarbij zowel het functioneren van het bestuur als geheel (collectieve zelfevaluatie) als dat van de individuele bestuursleden (individuele zelfevaluatie) wordt geëvalueerd. De collectieve zelfevaluatie wordt eens in de twee jaar begeleid door een externe partij.

In het vierde kwartaal van 2020 vond de collectieve zelfevaluatie van het bestuur plaats. Het bestuur evalueerde onder meer het functioneren van het nieuwe governance model met werkgroepen.

Raad van toezicht

De laatste collectieve zelfevaluatie van de raad van toezicht vond eind 2019 plaats. De raad heeft in 2020 twee nieuwe leden gekregen. Vanwege deze personele wijzigingen en vanwege de onmogelijkheid om fysiek bij elkaar te komen besloot de raad om de zelfevaluatie uit te stellen tot 2021. De zelfevaluatie is inmiddels geagendeerd.

Verantwoordingsorgaan

Ook het verantwoordingsorgaan besteedt doorlopend aandacht aan het eigen functioneren. Eind 2019 vond een collectieve zelfevaluatie van het verantwoordingsorgaan plaats. Deze werd voorbereid en begeleid door dezelfde externe adviseur, die de zelfevaluatie van het bestuur in 2019 begeleidde. De volgende zelfevaluatie van het verantwoordingsorgaan is gepland in 2021.

Zorgvuldig benoemen en ontslaan

De procedures van benoeming en ontslag van leden van het bestuur en de raad van toezicht van Pensioenfonds Vervoer komen overeen met de normen uit de Code Pensioenfonds en zijn opgenomen in de statuten. De nieuwe Codenorm dat het verantwoordingsorgaan zelf dient te besluiten tot het ontslag van één van zijn leden, wordt door het fonds opgevolgd. Dat geldt ook voor de toevoeging dat het bestuur (alleen in uitzonderlijke situaties) in overleg met de raad van toezicht kan overgaan tot ontslag van leden van het verantwoordingsorgaan. Beide wijzigingen zijn in 2020 verwerkt in het reglement van het verantwoordingsorgaan. In 2021 wordt deze wijziging in de statuten doorgevoerd.

Diversiteit

Pensioenfonds Vervoer heeft een diversiteitsbeleid, waarin is vastgelegd dat het bestuur voor diversiteit binnen zijn organen zorgt voor wat betreft geschiktheid, complementariteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit. Elk fondsorgaan bespreekt bij iedere zelfevaluatie en bij aanvang van elke termijn de eigen samenstelling voor wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit.

In alle fondsorganen zitten minimaal één man en één vrouw. In het bestuur hebben leden zitting van boven én van onder de veertig jaar.

Dit geldt echter niet voor het verantwoordingsorgaan, waarin alle leden boven de veertig jaar zijn. Dat laatste is dan ook een afwijking van norm 33 van de Code Pensioenfondsen. De werving en selectie van leden voor het verantwoordingsorgaan die beneden de 40 jaar zijn, kennis hebben van de aangesloten sectoren en affiniteit met pensioen(fonds)en is het streven zoals ook vastgelegd in het diversiteitsbeleid van het fonds.

Medio 2020 is een vacature in het verantwoordingsorgaan ontstaan. In de profielschets van de vacature was nadrukkelijk opgenomen dat gezocht wordt naar een kandidaat die jonger is dan 40 jaar. Het is de desbetreffende voordragende partij ondanks grote inspanningen echter niet gelukt om voor de vacature in 2020 een nieuwe kandidaat te selecteren die jonger is dan 40 jaar. Het bestuur acht dit evenwel acceptabel en laat daarbij het belang van kennis van de sector en affiniteit met pensioen(fonds)en zwaarder wegen dan de leeftijdsnorm. Bij een volgende vacature in het verantwoordingsorgaan zal het bestuur opnieuw aan de desbetreffende voordragende partij verzoeken te trachten een kandidaat te selecteren die jonger is dan 40 jaar.

Het diversiteitsbeleid van Pensioenfonds Vervoer wordt jaarlijks besproken. Zo nodig wordt het beleid aangepast. Het bestuur zorgt bij elke aankomende vacature tijdig voor een opvolgingsplan. In dit plan staat de gewenste samenstelling naar leeftijd en geslacht van het orgaan waarin de vacature zal ontstaan. Het diversiteitsbeleid beschrijft welke maatregelen in elk geval getroffen worden om bij de vacature behorende diversiteitswens te realiseren. Bij elke vacature bepaalt het bestuur concrete doelen die binnen haalbare termijnen bereikt kunnen worden, binnen de kaders van de statuten en reglementen van het fonds.

Bestuurstermijnen

Vóór 17 december 2015 hanteerde Pensioenfonds Vervoer geen maximale zittingstermijnen voor bestuursleden. Vanaf deze datum wel. In navolging van de Code Pensioenfondsen heeft het bestuur besloten om met ingang van 17 december 2015 de zittingsduur van een bestuurslid te beperken tot vier jaar, waarna maximaal twee keer een herbenoeming kan plaatsvinden. In totaal dus maximaal drie termijnen van vier jaar.

Het bestuur heeft hierbij een overgangsregime afgesproken. Voor de bestuurders die vóór 17 december 2015 al zitting hadden in het bestuur, is de regel van maximaal twee herbenoemingen met ingang van de genoemde datum ingegaan. Dat betekent dat deze bestuursleden na 17 december 2015 nog maximaal tweemaal kunnen worden herbenoemd (ieder op de eigen datum van herbenoeming) voor een termijn van vier jaar.

Met dit overgangsregime werd op 31 december 2020 voor drie van de tien zittende bestuursleden de maximale zittingsduur die de Code in norm 34 stelt, overschreden.

Het bestuur heeft in de afgelopen jaren veel draagvlak in en kennis verworven van de sectoren die het Pensioenfonds Vervoer bedient. Het bestuur vindt het belangrijk om dit draagvlak en deze kennis en ervaring zo goed mogelijk te borgen. Het bestuur laat daarbij het belang van borgen van draagvlak, kennis en ervaring zwaarder wegen dan de norm uit de code. Gelet op de transitie naar het nieuwe pensioencontract geldt dit des te meer, aangezien de komende jaren sociale partners samen met het fonds zich moeten gaan oriënteren op het nieuwe pensioenstelsel. Voor dit omvangrijke en complexe project is een goede samenwerking van het bestuur met sociale partners onontbeerlijk.

Binnen het bestuur is sprake van een goede spreiding van de verschillende zittingstermijnen. Daarmee is ook in de toekomst de continuïteit van een goed bestuur geborgd.

Het bestuur heeft in 2020 een continuïteitsplan voor het bestuur ontwikkeld om tijdig te kunnen anticiperen op de op de opvolgingen in het bestuur. Dit plan bevat de achtergrond, de context, de samenhang met andere (beleids-)documenten en het plan van aanpak. Het bestuur werkt het continuïteitsplan bij elke vacature in het bestuur en minimaal een keer per jaar bij.

Raad van toezicht en de Code Pensioenfondsen

De raad van toezicht van Pensioenfonds Vervoer betreft de normen van de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak. Dit is ook vastgelegd in het reglement van de raad van toezicht en wordt door de raad van toezicht toegepast. De raad van toezicht rapporteert jaarlijks aan de hand van de acht thema's van de Code, op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. Het bestuur en de raad van toezicht bespreken jaarlijks de statusrapportage van de naleving van de Code Pensioenfondsen.

Missie, visie en strategie

Voor de beschrijving van de huidige missie, visie en strategie verwijzen wij naar het onderdeel 'Profiel' in dit bestuursverslag.

Verantwoord beleggen

Pensioenfonds Vervoer heeft een beleid voor verantwoord beleggen met de bijbehorende implementatierichtlijnen. In het hoofdstuk 11 'beleggingen' van het jaarverslag is beschreven op welke wijze Pensioenfonds Vervoer verantwoord belegt. De 'Verklaring inzake Beleggingsbeginselen' is te raadplegen op de website van het fonds.

Klachtenprocedure

Voor de beschrijving van de klachtenprocedure en de wijze van afhandeling van de klachten in 2020 verwijzen wij naar de paragraaf 'klachtencommissie' in het hoofdstuk 5 'Bestuursstructuur' van dit bestuursverslag.

7.2 Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur heeft in het verslagjaar onverminderd aandacht besteed aan het onderwerp 'compliance', ofwel het voldoen aan wet- en regelgeving. Het bestuur heeft diverse maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat het fonds tijdig voldoet aan nieuwe wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld IORP II.

In de hoofdstukken 8 tot en met 12 van dit bestuursverslag vindt u informatie over de wijze waarop Pensioenfonds Vervoer invulling geeft aan de wet- en regelgeving op het gebied van pensioenbeheer, beleggingen, risicomanagement en communicatie.

Het bestuur is niet bekend met overtreding van wet- en regelgeving door Pensioenfonds Vervoer over het verslagjaar 2020.

In 2020 zijn aan Pensioenfonds Vervoer geen dwangsommen of boetes opgelegd. De toezichthouders De Nederlandsche Bank nv en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten hebben geen aanwijzingen aan het fonds gegeven en hebben geen bewindvoerder aangesteld of de bevoegdheidsuitoefening van fondsorganen gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

8. Algemene ontwikkelingen op pensioengebied

Coronacrisis

Pensioenfonds Vervoer volgde vanaf begin februari 2020 nauwgezet de mondiale en landelijke actualiteiten die te maken hadden met het coronavirus, COVID-19. Het pensioenfonds volgde het landelijke beleid en trof eind februari en begin maart 2020 al diverse maatregelen om de verspreiding van het virus en het besmettingsgevaar te beperken.

Het bestuur behandelde tijdens de bestuursvergadering van 10 maart 2020 de crisismaatregelen van Achmea IM en TKP en sprak over het crisisplan van het fonds zoals opgenomen in de Abtn. Op 12 maart 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer vastgesteld dat sprake was van een crisis met financiële en operationele gevolgen voor het fonds en besloten om het crisisplan uit de Abtn te volgen.

Er is in 2020 een crisiscomité actief geweest bestaande uit het managementteam en de officemanager van het bestuursbureau. Het crisiscomité werd geadviseerd door TKP en Achmea IM. Het crisiscomité monitorde de actualiteiten en bereidde de besluitvorming van het bestuur voor. Het crisiscomité stuurde regelmatig updates per e-mail over de actualiteiten aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur, bestuursbureau, Achmea IM en TKP hebben continuïteitsplannen opgesteld en van de denkbare scenario's de risico's in kaart gebracht. Ondanks het vele noodgedwongen thuiswerken hebben alle activiteiten en vergaderingen gewoon doorgang gevonden, onder meer door middel van video-conferencing. Naast de reguliere bestuursvergaderingen vonden extra overleggen van het bestuur plaats, specifiek over de coronacrisis en gericht op beeldvorming.

Incassobeleid

Het bestuur heeft besloten om in verband met de coronacrisis een wijziging aan te brengen in het incassobeleid. De betaaltermijnen zijn verruimd. Tot 1 juni 2021 zullen geen incassokosten en rente meer in rekening worden gebracht bij het overschrijden van de betaaltermijnen. Ook vindt het bestuur het niet passen om momenteel deurwaarders langs te sturen. Wel zal blijvend gerappelleerd worden op betaling.

Op het dieptepunt liepen de incassopercentages bijna 3% achter op het gemiddelde over 2019. Deze achterstand is inmiddels verdwenen; de incassopercentages liggen nu op een normaal niveau.

Pensioensprekuren

Alle spreekuren zijn vanaf 16 maart 2020 omgezet naar telefonische afspraken. Sinds maart 2020 zijn ook videogesprekken mogelijk.

Pensioenakkoord

Afgelopen jaar is druk onderhandeld over de hoofdlijnen van het nieuwe pensioenstelsel. Momenteel wordt aan de uitwerking in nieuwe wetgeving gewerkt. Na dit wetgevingsproces start het besluitvormingsproces voor de cao-partijen. Die beslissen dan hoe diverse onderwerpen uitgevoerd moeten worden. Bijvoorbeeld de invulling van de nieuwe pensioenregeling, het wel of niet invaren van oude rechten in de nieuwe regeling en het vormgeven van eventuele compensatieregelingen.

Uiterlijk 1 januari 2027 (maar met als streefdatum: 1 januari 2026) zou de nieuwe pensioenregeling in de opzet van het Pensioenakkoord moeten starten.

Wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen op 17 november 2020 met algemene stemmen aangenomen. Hiermee worden drie maatregelen uit het pensioenakkoord uitgewerkt.

Bedrag ineens

Deelnemers krijgen meer keuzevrijheid bij de aanwending van hun pensioen. Het wetsvoorstel geeft de deelnemer de mogelijkheid om bij ingang van het pensioen een eenmalige uitkering te laten uitkeren ter grootte van 10 procent van het pensioenvermogen.

RVU

Deze regeling biedt werknemers meer mogelijkheden om eerder te kunnen stoppen met werken. Tijdelijk wordt de mogelijkheid geboden om in sectoren en ondernemingen uittredingsregelingen te financieren waarmee oudere werknemers, die de AOW-leeftijd niet werkend kunnen bereiken, drie jaar voor de AOW-leeftijd kunnen stoppen met werken. Dit wordt met deze wet geregeld door een tijdelijke versoepeling van de RVU-heffing (RVU=regeling vervroegd uittreden) bij vervroegde uitdiensttredingsregelingen. Onder bepaalde voorwaarden wordt de boete (pseudo eindheffing van 52%) dan niet meer geheven.

Verlofsparen

Het wetsvoorstel zorgt daarnaast voor meer mogelijkheden voor fiscaal verlofsparen.

Nu kunnen werknemers tot vijftig weken fiscaal gefaciliteerd vakantie- en compensatieverlof opsparen. Deze fiscale mogelijkheid wordt verruimd naar een verlofpaarsaldo van honderd weken. Dit fiscaal verlof kan worden gebruikt voor vervroegde pensionering, maar ook voor bijvoorbeeld zorg- of sabbaticalverlof.

Kwaliteit pensioenadministratie

Gegevensgerichte controles

Om de kwaliteit van de pensioenadministratie te waarborgen, worden vanaf januari 2018 ieder kwartaal zogeheten 'gegevensgerichte controles' gedaan op uitgevoerde mutaties in de pensioenadministratie. Ieder kwartaal wordt er

op risicogebieden (waar fouten te verwachten zijn vanwege complexiteit) een aantal dossiers volledig nagerekend ('Quinto-P') en wordt de bijbehorende communicatie gecontroleerd. Een deel van de dossiers bevat reguliere mutaties en een ander deel de controle op een thema. Het thema betreft vaak een recente programmawijziging of afgerond project. Thema's in 2020 waren onder andere:

- Juiste en volledige toekenning van VPL. In het kader van de afronding van deze overgangsregeling is er een volledigheid- en juistheidscontrole gedaan.
- Ingediende aanvragen MijnOmgeving. Bezien wordt of de aanvragen voor pensioneren juist en volledig zijn verwerkt. Daarnaast wordt gekeken of de door de deelnemers gemaakte (uitruil)keuzes de meest logische/optimale zijn (zorgplichtcontrole).
- Wijziging arbeidsongeschiktheidspercentages. Focussen op risicogebieden, zoals samenloop van reglementen, revalideren en overgang van WGA naar IVA. En is de communicatie te begrijpen door deelnemers.
- Verevening van pensioenrechten bij scheiding. Juiste verwerking. Dit mede met het oog op de nieuwe wetgeving hieromtrent waarbij verevening de standaard is.

Wanneer eventuele gevonden fouten meerdere deelnemers raken, wordt meteen de gehele populatie achterhaald en waar nodig gecorrigeerd. Met deze wijze van vroegtijdig opsporen van fouten zetten we steeds weer een belangrijke stap op weg naar een volledig juiste pensioenadministratie.

Wet pensioenverdeling pensioenrechten bij scheiding

Deze wet zou eigenlijk al ingaan in 2021. De invoering is echter uitgesteld tot 1 januari 2022.

In de nieuwe wet gaat het erom dat men na een scheiding met betrekking tot het pensioen minder lang 'vastzit' aan de ex-partner. Dit wordt bereikt doordat conversie de nieuwe standaard wordt. De ex-partner krijgt straks automatisch de helft van het pensioen dat door de deelnemer is opgebouwd tijdens een huwelijk of geregistreerd partnerschap. Dat deel wordt omgezet in een zelfstandig recht op pensioen voor de ex-partner. Als een van de ex-partners komt te overlijden, dan heeft dat voortaan geen invloed meer op de pensioenuitkering van de ander.

Ex-partners kunnen afwijken van deze standaard door uiterlijk binnen zes maanden na scheiding andere afspraken door te geven (nu is dat nog 2 jaar).

9. Ontwikkelingen met betrekking tot de pensioenregeling

Pensioenregeling

De pensioenregeling van Pensioenfonds Vervoer is een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 1 van de Pensioenwet. Een uitkeringsovereenkomst is een pensioenregeling waarbij afspraken zijn gemaakt over de hoogte van de pensioenuitkering.

De pensioenregeling van Pensioenfonds Vervoer is een middelloonregelingen. Het pensioen hangt af van het aantal jaren dat de deelnemer in dienst is bij een aangesloten werkgever en de hoogte van het gemiddelde salaris gedurende deze periode.

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Deelnemers bepalen zelf wanneer zij hun pensioen daadwerkelijk laten ingaan. Op zijn vroegst kan een deelnemer het pensioen laten ingaan van zijn of haar 55^e. Het opbouwpercentage is 1,788%. De franchise is voor alle sectoren (goederenvervoer, besloten busvervoer, taxivervoer en Orsima) op 1 januari 2021 vastgesteld op € 13.111 (2020: € 12.770).

Het maximaal pensioengevend salaris in de basisregeling voor alle sectoren bedraagt per 1 januari 2021 € 58.311 (2020: € 57.232). De componenten van het pensioengevend loon verschillen per sector.

De verdeling van de premies in de sectoren Goederenvervoer, Besloten Busvervoer en Taxivervoer is in 2020 niet veranderd ten opzichte van 2019. De premie voor de sector Orsima is vanaf 2021 gelijk aan die in de overige sectoren. De premieverdeling voor 2021 staat in de volgende tabel.

Premieverdeling pensioenregelingen in 2021

	Premie	Werkgeversdeel	Werknemersdeel
Goederenvervoer	30,0%	19,84%	10,16%
Besloten Busvervoer	30,0%	17,81%	12,19%
Taxivervoer	30,0%	17,75%	12,25%
Orsima	30,0%	18,00%	12,00%

Deelnemers in de sectoren Goederenvervoer en Besloten Busvervoer betalen daarnaast 0,8% van de pensioengrondslag voor een WIA-aanvulling bij arbeidsongeschiktheid. In beide sectoren geldt dat de premie voor deze WIA-aanvulling volledig voor rekening komt van de werknemer.

VPL-regelingen

Pensioenfonds Vervoer voerde een VPL-overgangsregeling uit die door cao-partijen is overeengekomen voor deelnemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en voldoen aan de gestelde voorwaarden met betrekking tot

deelnemerschap en diensttijd. Nadat voor de sector Orsima de VPL-regeling al in 2019 was beëindigd, zijn eind oktober 2020 ook voor de overige sectoren de nog voorwaardelijke VPL-aanspraken omgezet naar gewoon pensioen. Hiermee is een einde gekomen aan de VPL-regeling. Werknemers zijn inmiddels van het goede nieuws op de hoogte gesteld. Ook op mijnpensioenoverzicht.nl en uiteraard op het nieuwe pensioenoverzicht (UPO) zijn de hogere pensioenen te zien.

Herstelplan

Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het vermogen binnen 10 jaar op het vereiste niveau brengt. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en geactualiseerd.

DNB heeft in juni 2020 ingestemd met het herstelplan 2020. Dat plan was gebaseerd op de situatie per eind 2019, startend met een dekkingsgraad van 103%. Volgens het in dit herstelplan 2020 opgenomen herstelpad zou de dekkingsgraad op 31 december 2020 104,7% hebben moeten bedragen. De feitelijk aanwezige dekkingsgraad op die datum was lager, namelijk 103,5%. Daar vloeien overigens geen praktische gevolgen uit voort.

Ook in 2021 is een herstelplan opgesteld. Dit plan is gebaseerd op de situatie op 31 december 2020, dus startend met de dekkingsgraad van 103,5%. Het herstelplan laat zien dat de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de maximaal toegestane hersteltermijn onder bepaalde voorwaarden overigens tijdelijk verlengd van 10 naar 12 jaar. Pensioenfonds Vervoer hoeft van deze tijdelijke verlenging in het herstelplan 2021 geen gebruik te maken. Op 19 mei 2021 heeft DNB ingestemd met het herstelplan 2021.

Het bestuur kijkt ook naar de 'kritische dekkingsgraad'. Deze wordt soms aangeduid als de 'kritieke dekkingsgraad'. Dit is de laagste UFR-dekkingsgraad waarbij het voor het pensioenfonds nog net mogelijk is om binnen tien jaar (tijdelijk: binnen 12 jaar) te herstellen. Voor de berekening van de kritische dekkingsgraad wordt gebruik gemaakt van de maximale parameters zoals vastgesteld door Commissie Parameters. In het herstelplan gebruikt Pensioenfonds Vervoer verder in veel gevallen overigens prudentere parameters.

Op 1 januari 2021 is de kritische dekkingsgraad 91,2% (op 1 januari 2020 was de kritische dekkingsgraad: 93,5%). De kritische dekkingsgraad wordt normaliter maar eenmaal per jaar berekend, namelijk bij het opstellen van het herstelplan. De betekenis van de kritische dekkingsgraad is verder beperkt. De uitkomst is bijvoorbeeld afhankelijk van de renteontwikkeling en kan daarmee van dag tot dag verschillen. De kritische dekkingsgraad is gedurende het jaar wel een indicator voor de te bepalen kritische dekkingsgraad op de volgende 1 januari. Daarnaast is de kritische dekkingsgraad belangrijk in het kader van het financieel crisisplan zoals dit is opgenomen in de Abtn.

Premiedekking

De premiedekking geeft aan of het eigen vermogen stijgt of daalt door de premiebetalingen. Bij een premiedekking van 100% is de ontvangen premie gelijk aan de kosten van de inkoop van een jaar pensioenopbouw op basis van de rentetermijnstructuur (inclusief UFR) en verandert het eigen vermogen (in euro's) niet. Is deze lager dan 100% dan daalt het eigen vermogen door de premiebetalingen. Als deze hoger is dan 100% stijgt het eigen vermogen door de premiebetalingen.

De (ex post) premiedekkingsgraad van Pensioenfonds Vervoer over 2020 bedraagt 78,6% (eind 2019: 88,7%). Deze premiedekkingsgraad ligt lager dan de actuele dekkingsgraad aan het begin van 2020 (103,0%). In het herstelplan 2021 loopt de premiedekkingsgraad op van 72% in het 1e jaar tot 123% in het 10e jaar. De gemiddelde premiedekkingsgraad is circa 100,2%.

Haalbaarheidstoets

Onderdeel van het FTK is de jaarlijkse haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die relevant zijn. Primair is de haalbaarheidstoets een beleidstool voor het bestuur van het pensioenfonds en de sociale partners om inzicht te krijgen of de pensioentoezegging kan worden waargemaakt. Op basis van de uitkomsten kunnen het bestuur en de sociale partners bepaalde beleidsbeslissingen nemen en onderbouwen. Er worden in de haalbaarheidstoets diverse toekomstscenario's doorgerekend over een periode van 60 jaar. De uitkomst hiervan wordt het pensioenresultaat genoemd.

Naar aanleiding van de aanvangshaalbaarheidstoets die in 2015 is uitgevoerd, heeft het bestuur ondergrenzen gesteld voor het pensioenresultaat en voor de maximale afwijking in het zogenoemde slechtweersscenario. Vervolgens wordt jaarlijks getoetst met behulp van de haalbaarheidstoets of het pensioenresultaat boven de ondergrens ligt. De haalbaarheidstoetsen die vanaf 2015 jaarlijks zijn uitgevoerd, leren dat slechts marginaal wordt afgeweken van de uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets.

Uit de in 2020 uitgevoerde haalbaarheidstoets blijkt dat:

- Het pensioenresultaat (op fondsniveau) van 104,9% (2019: 101,9%) ruim boven de vastgestelde ondergrens van 85% ligt.
- Ook de maximale afwijking in het slechtweersscenario van 28,2% (2019: 30,5%) onder de vastgestelde grens van 33% ligt.

Pensioenfonds Vervoer voldoet hiermee aan de normering van de pensioenresultaten die in 2015 door het bestuur zijn vastgesteld op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets.

De haalbaarheidstoets van 2021 zal eind juni 2021 gereed zijn.

Uitbestedingsovereenkomst

In goede harmonie is het voorstel voor voortzetting van de dienstverlening door TKP uitgewerkt in een nieuwe uitbestedingsovereenkomst. Dit voorstel is op 2 april 2020 door het bestuur geaccordeerd.

Datakwaliteit

Volgens onderzoek door onderzoeksbureau Investico en Nieuwsuur eind 2019 zijn "Pensioenen vaak te hoog of te laag door rammelende IT-systemen". Deze aandacht in de media heeft ervoor gezorgd dat datakwaliteit inmiddels ook op de politieke agenda's is gekomen. Ook DNB had het onderwerp op de toezichtagenda 2020 staan. Pensioenfonds Vervoer heeft samen met TKP beleid opgesteld om de kwaliteit van de data te borgen. Inmiddels heeft Pensioenfonds Vervoer ook een In Control Statement van TKP met betrekking tot de juistheid van de aanspraken.

10. Communicatie

Begrijpelijkheid van documenten en processen

Ook in 2020 zijn veel webteksten, brieven, formulieren en fondsdocumenten herschreven. Het doel is alle teksten zo helder en eenvoudig mogelijk op te stellen. Daarnaast zijn alle stappen waarmee een deelnemer te maken kan krijgen als hij of zij het pensioen aanvraagt onder de loep genomen en waar mogelijk vereenvoudigd.

Eind 2020 kunnen deelnemers:

- Een online welkom doorlopen. Zij maken kennis met de hoofdlijnen van regeling, kunnen een aantal gegevens doorgeven (zoals de voornaam en het e-mailadres) en desgewenst waardeoverdracht in gang zetten
- Online één of meer pensioenplannen maken. Elk plan kunnen zij later opnieuw bekijken en eventueel aanpassen. Op de reguliere website van Pensioenfonds Vervoer is een deel opgenomen dat laat zien welke stappen je kunt zetten als je je wilt oriënteren op de mogelijkheden die je hebt. Ook is een duidelijke beschrijving opgenomen van het proces dat je doorloopt als je je pensioen aanvraagt. Om de stap naar het maken van een plan laagdrempeliger te maken, is een video gemaakt, waarin we laten zien hoe je voor de eerste keer een plan maakt. Deze video kun je afspelen op je mobiele telefoon als begeleiding en tegelijk op de computer een plan maken. In 5 maanden is de video al zo'n 1500 keer bekeken.
- Is een deelnemer tevreden over een plan en is het mogelijk om het pensioen aan te vragen? Dan kan dit via dezelfde planner. Cijfers laten zien dat degenen die via de planner hun pensioen aanvragen vaker gebruik maken van de keuzemogelijkheden die er zijn. Het aantal deelnemers dat het pensioen online aanvraagt en kiest voor Tijdelijk Extra Pensioen is twee keer zo hoog als het aantal deelnemers dat het pensioen schriftelijk aanvraagt.
- Als het pensioen onder de afkoopgrens ligt, kan een deelnemer online bekijken hoe hoog de eenmalige uitkering is en de vergelijking maken met een periodieke uitkering. De deelnemer kan vervolgens doorgeven welke optie de voorkeur heeft.
- Deelnemers kunnen zien bij welke werkgevers zij hebben gewerkt en een pensioen hebben opgebouwd bij pensioenfonds Vervoer.
- Deelnemers kunnen zien wat voor hun partner en kinderen is geregeld als zij komen te overlijden. Na inloggen ziet de deelnemer bedragen op maat.
- Pensioengerechtigden kunnen het rekeningnummer waarop zij het pensioen ontvangen online wijzigen.
- Pensioengerechtigden kunnen online aangeven of de loonheffingskorting wel of niet moet worden toegepast op het pensioen van Pensioenfonds Vervoer.

Contact met het fonds

Geleidelijk kunnen werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden op steeds meer manieren contact opnemen met het fonds. De volgende kanalen waren eind 2020 beschikbaar:

- Schriftelijk contact

- Telefoon
- E-mail
- Livechat via de website
- Persoonlijke pensioengesprek via videobellen met een consulent

Onderzoeken

In het vierde kwartaal heeft Pensioenfonds Vervoer online enquêtes uitgevoerd onder werkgevers (en administratiekantoren), actieve deelnemers en gepensioneerden. De resultaten van deze onderzoeken zijn meegenomen bij het jaarplan 2021. Pensioenfonds Vervoer heeft ook deelgenomen aan een landelijk onderzoek naar begrip van de nieuwe regels voor pensioen.

11. Beleggingen

Financiële markten - algemeen

Inleiding

In deze paragraaf 'financiële markten - algemeen' worden de algemene marktontwikkelingen geschetst. De in deze paragraaf vermelde cijfers hebben niet specifiek betrekking op Pensioenfonds Vervoer. De in de volgende paragrafen van hoofdstuk 11 'Beleggingen' opgenomen cijfers geven wel de uitkomsten van de beleggingsportefeuilles van Pensioenfonds Vervoer weer.

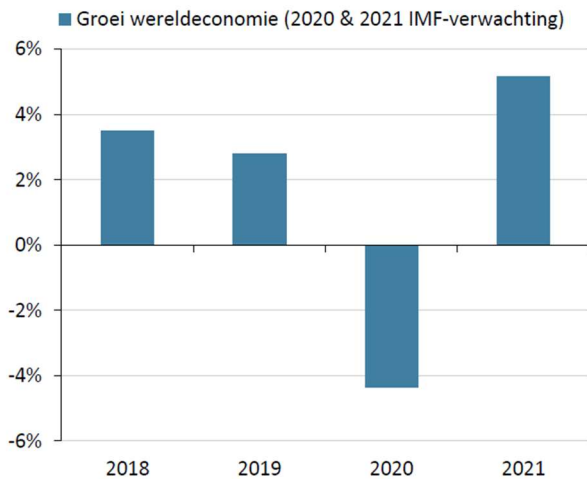
Pandemie houdt wereld in zijn greep

Sinds de Tweede Wereldoorlog heeft niet één onderwerp de wereld zo gedomineerd als de coronacrisis. De uitbraak van het coronavirus begon eind 2019 in China en verspreidde zich in korte tijd over de hele wereld. Medio februari werd Italië erdoor getroffen. Het land ging daardoor als eerste Europese land in lockdown: reizen werd beperkt en winkels en kantoren gingen dicht. Al snel volgden andere Europese landen met een enorme daling van de economische activiteit tot gevolg. Het resultaat was een ongekennde economische krimp in het tweede kwartaal van 2020. In de Verenigde Staten werden minder strenge beheersingsmaatregelen genomen en kon het virus zich snel verspreiden, maar was de economische impact van de maatregelen beperkter. Medio 2020 leek het virus in het Noordelijk halfrond aan kracht te verliezen en lieten veel landen de maatregelen vieren. In het najaar werd de rekening van de lossere maatregelen gepresenteerd: het aantal besmettingen steeg snel en ziekenhuizen dreigden weer overspoeld te raken. Eind 2020 waren verschillende landen daardoor gedwongen opnieuw een lockdown in te stellen. Het IMF verwacht dat de wereldeconomie in 2020 met ruim 4% zal zijn gekrompen. De hoop is dat de in allerijl ontwikkelde vaccins in 2021 verlichting zullen brengen. Verschillende landen zijn eind 2020 gestart met het op grote schaal toedienen van deze vaccins.

Beleidsmakers ondersteunen economie met zwaar geschut

De economische gevolgen van het coronavirus en de maatregelen om het virus te beteugelen, zijn verstrekkend. Grote delen van de economie draaiden niet of op halve kracht. De luchtvaart- en toeristische sector leden onder het sterk afgenomen verkeer van personen. Beleidsmakers namen ongekennde maatregelen om de negatieve economische effecten van de coronacrisis te bestrijden. Overheden gaven garanties af, zorgden voor uitkeringen en introduceerden diverse stimuleringspakketten. Wereldwijd bedroegen de begrotingsstimulansen circa 7% à 8% van het bruto binnenlands product. In combinatie met de economische krimp stegen de schuldquotes hierdoor afgelopen jaar fors. Ook centrale banken trokken alles uit de kast. De Fed verlaagde de beleidsrente naar vrijwel 0%, kocht op grote schaal veel verschillende obligaties op en nam nog diverse andere noodmaatregelen. De ECB liet het rentewapen ongemoeid, maar introduceerde een Pandemieprogramma van in totaal €1.850 miljard, meer dan 15% van de eurozone-economie. De ECB en andere centrale banken kochten op grote schaal beleggingen op.

PLAAT: BBP GROEI WERELDECONOMIE

Bron: Bloomberg, Achmea IM

Amerikaanse presidentsverkiezingen en Brexit op de achtergrond

De coronacrisis verdrong andere gebeurtenissen naar de achtergrond. Joe Biden won de Amerikaanse presidentsverkiezingen in november. Ondanks de overwinning van Biden blijft de verdeeldheid in de Amerikaanse samenleving groot. Een grote minderheid steunt Trump in zijn overtuiging dat er gefraudeerd is en dat hij de rechtmatige winnaar van de presidentsverkiezingen is. In Europa sleepten de onderhandelingen over een handelsakkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voort. Het Verenigd Koninkrijk heeft op 31 januari 2020 de Europese Unie verlaten. Tot en met 31 december 2020 gold een overgangperiode. Pas de dag voor Kerst werd een handelsakkoord overeengekomen. In 2020 speelden ook de nodige geopolitieke strubbelingen. De relatie tussen de Verenigde Staten en China stond onder druk, mede door de invoering van de Chinese veiligheidswet in Hongkong.

Een turbulent jaar met sterk herstel

In het eerste kwartaal klapten de koersen van risicovolle beleggingen in elkaar. De wereldwijde aandelenmarkt verloor binnen een maand een derde van zijn waarde. De olieprijs duikelde omlaag na de enorme vraaguitval. De kapitaalmarktrentes van de kredietwaardige landen daalden, vooral in de Verenigde Staten. De Duitse en Nederlandse kapitaalmarktrentes waren al historisch laag, waardoor de ruimte voor een verdere daling daar beperkt bleek. Nadat monetaire autoriteiten fors ingrepen, herstelden de financiële markten. Aandelenmarkten veerden op en de opslag voor het nemen van risico daalde. De rest van het jaar was er sprake een positief sentiment. De vloedgolf aan steun van centrale banken en de lage rente waren belangrijke oorzaken hiervan. Ook het zicht op economisch herstel droeg hieraan bij. De goede testresultaten van de coronavaccins en de snelle implementatie van het vaccinatieprogramma zorgden voor verdere opluchting op de markten.

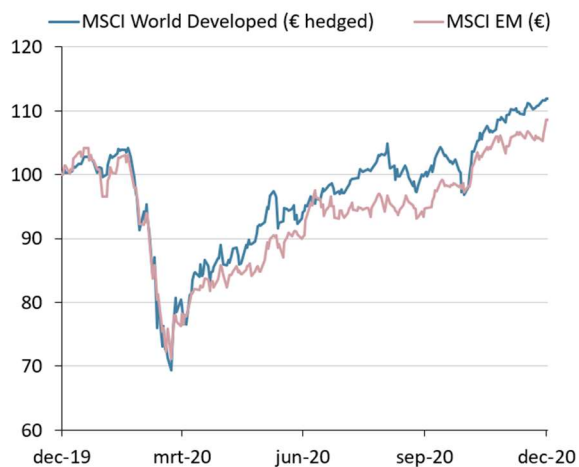
Tech en Aziatische aandelen domineren in 2020

Het positieve totaalrendement van wereldwijde aandelen (14,2% in lokale valuta's) maskeert grote onderliggende verschillen. De sectoren die hard geraakt zijn door de coronacrisis staan op fors verlies, zoals de energiesector. De

sectoren die profiteerden van de coronacrisis, vooral technologie-aandelen, sloten het jaar met forse winsten af. De grote tech-aandelen, zoals Apple, trokken de kar. Deze aandelen hebben een groot gewicht in de aandelenmandjes (indices) waardoor deze in de plus eindigden. De onderliggende sectorrendementen zorgden ook voor grote verschillen in factorrendementen. De factor Waarde (value) bleef fors achter. Aandelenmarkten in de Verenigde Staten (20,7% in lokale valuta) en Aziatische aandelen (China, Zuid-Korea en Taiwan) presteerden het beste. Ook hier speelde de onderliggende sectorverdeling een belangrijke rol. De Europese aandelenmarkten bleven achter bij de rest. Aandelen in de eurozone daalden met 1,0%.

PLAAT: AANDELENMARKTEN

Bron: Bloomberg, Achmea IM

Aandelen opkomende markten beleven volatiel maar positief jaar

Opkomende markten sloten het jaar af met een rendement van 19,1% in lokale valuta. Dit rendement komt voor het grootste deel op het conto van Chinese aandelen die, gemeten in lokale valuta, bijna 30% in waarde stegen. Het effectieve optreden van de Chinese overheid bij het indammen van de virusuitbraak wierp in de tweede helft van 2020 zijn vruchten af. Terwijl een groot deel van de wereld nog kampt met stijgende besmettingscijfers, is het aantal besmettingen in China nauwelijks gestegen sinds mei vorig jaar. De economie van het land opereert hierdoor vrijwel als normaal. Ook Zuid-Korea en Taiwan hebben het virus effectief weten te bestrijden en zagen hun aandelenmarkten met 30% tot 40% stijgen in lokale valuta. Buiten Azië hadden opkomende markten het beduidend lastiger. Latijns-Amerikaanse en Europese opkomende markten zagen hun aandelenmarkten met respectievelijk 2% stijgen en 1% dalen in lokale valuta.

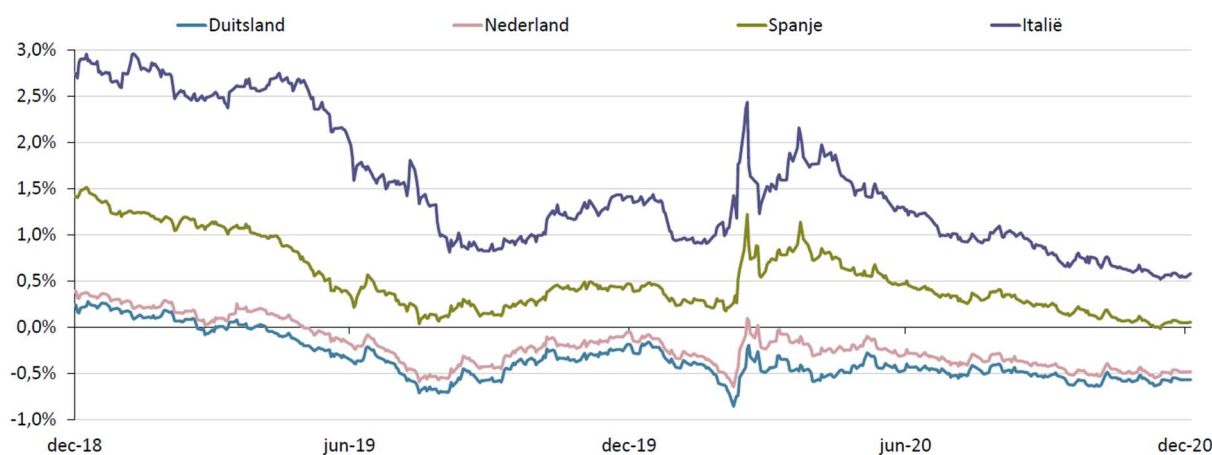
Beursgenoteerd vastgoed: waarderingen winkels en kantoren lijden onder pandemie

Beursgenoteerd vastgoed ging afgelopen jaar gebukt onder de effecten van de pandemie. Door de beheersingsmaatregelen werkten veel mensen noodgedwongen vanuit huis en nam online winkelen eveneens een grote vlucht. Beleggingen in kantoren en winkels werden hierdoor hard geraakt. Op het dieptepunt in maart stond de wereldwijde index in euro's bijna 38% lager. In de tweede helft van het jaar herstelde de index iets, maar eindigde het jaar nog steeds ruim 16% onder het niveau waar deze het jaar begon. Deze performance komt vooral op het conto van winkels en kantoren, woningen hielden de schade met een rendement van -8% beperkt.

Staatsobligaties profiteren van verdere daling van de rente

De totaalrendementen op alle eurostaatsobligaties waren positief. De Duitse kapitaalmarktrente (10-jaarsrente) daalde van -0,19% naar -0,57%. De rentes met een korte looptijd waren al laag en bleven laag. Door de maatregelen van beleidsmakers daalden de risico-opslagen van de perifere landen. Het Pandemieprogramma van de ECB drukt de kapitaalmarktrentes en door het nieuwe Europese Herstelfonds zijn de zorgen over een implosie van de euro afgenomen. De kapitaalmarktrentes daalden zelfs tot nieuwe laagterecords. De Portugese en Spaanse 10-jaarsrente daalden naar 0%. De Amerikaanse rentes daalden over de hele linie. De korte rentes daalden naar 0% en de 10-jaarsrente dook onder de 1%.

PLAAT: 10 JAARS RENTE STAATSOBLIGATIES EUROPA

Bron: Bloomberg, Achmea IM

Daling van de risico-opslag op bedrijfsobligaties

Het totaalrendement op kredietwaardige bedrijfsobligaties in de eurozone bedroeg bijna 3%. De vergoeding voor het hogere risico van die obligaties daalde na de forse stijging in het eerste kwartaal en de faillissementen bleven beperkt. Hetzelfde gold wereldwijd voor minder kredietwaarde obligaties, zogenaamde high yield obligaties.

Obligaties opkomende landen laten verdeeld resultaat zien

Het rendement op staatsobligaties van opkomende landen, uitgegeven in de Amerikaanse dollar, bedroeg 5,3%. Voor staatsobligaties van opkomende landen uitgegeven in de eigen, lokale, valuta resulteerde een rendement van 8,4%. Door de forse waardedaling van de opkomende landencurrency's ten opzichte van de euro was het rendement in euro echter negatief.

De euro beleefde een sterk jaar

De euro steeg per saldo in waarde ten opzichte van andere belangrijke valuta's. Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis in het eerste kwartaal, stond de euro onder druk en profiteerde de Amerikaanse dollar van de vlucht naar veiligheid. De Amerikaanse dollar verzwakte vervolgens echter, nadat de Amerikaanse centrale bank relatief hard ingreep. Het rentevoordeel dat de Amerikaanse munt ondersteunde, verviel hierdoor. Ook de sterk oplopende

Amerikaanse staatsschuld zorgt voor druk op de Amerikaanse dollar. De euro steeg hierdoor met bijna 9% ten opzichte van zijn Amerikaanse tegenhanger. De euro profiteerde eveneens van het Europese Herstelfonds waardoor de kans op een euro break-up afnam. Het Britse pond bleef speelbal van de Brexit-onderhandelingen. Per saldo daalde de Britse munt ten opzichte van de euro.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsplan 2020 was gebaseerd op het Meerjaren Strategisch Beleggingsbeleid 2016-2020 (MSB 2020). Het beleggingsplan 2020 wijkt beperkt af van de vastgestelde punten ten opzichte van het beleggingsplan 2019. De rente-afdekking en valuta-afdekking zijn ongewijzigd gebleven.

De wijzigingen van het beleggingsplan 2020 zijn als volgt:

- Afbouw van beleggingen in Amerikaanse bankleningen.
- Opbouw van beleggingen in Nederlandse en Duitse staatsleningen en aandelen ontwikkelde markten.
- Verlaging van de cashbuffer door efficiëntere aansturing

Het Bestuur heeft in 2020 tevens gewerkt aan het meerjaren strategisch beleggingsbeleid 2021-2025. De stappen in 2020 voor het meerjaren strategisch beleggingsbeleid 2021-2025 (MSB 2025) zijn gebaseerd op de risicohouding zoals die met de ALM studie uit 2019 is vastgesteld. Uiteindelijk heeft het proces geleid tot een beoogde strategische portefeuille voor 2025, maar tegelijkertijd zijn er diverse randvoorwaarden vastgesteld waaraan de beoogde strategische portefeuille 2025 moet voldoen voordat het ook de daadwerkelijke strategische portefeuille voor 2025 wordt.

De vastgestelde randvoorwaarden zijn: het vaststellen van een nieuw MVB landenbeleid, het uitvoeren van een MVB klimaatrisico analyse en een invulling van de vastgoedportefeuille. Een algemene belangrijke randvoorwaarde is de toetsing op passendheid in het nieuwe pensioenstelsel.

Totdat de nieuwe strategische portefeuille 2025 is vastgesteld geldt het MSB 2016-2020 (MSB 2020) als uitgangspunt voor het beleggingsplan 2021.

Daarnaast zijn in het kader van het beleggingsbeleid de volgende stappen gezet:

- Het door het bestuur in 2019 afgeronde selectietraject voor een nieuwe integraal beheerder heeft ertoe geleid dat begin 2020 de transitie naar Achmea IM als integraal beheerder heeft plaatsgevonden.
- In 2019 en 2020 zijn de beleggingsovertuigingen door het bestuur geëvalueerd. Dit heeft geleid tot twee nieuwe overtuigingen omtrent alpha en benchmarks. Dit leidt tot een systematische verkenning of de gehanteerde benchmarks en beheervorm van de diverse beleggingscategorieën nog passend zijn.
- Gedurende het jaar heeft het Pensioenfonds zich voorbereid op de consequenties van een mogelijk harde Brexit. Daartoe zijn voorbereidingen getroffen en zijn contracten met vermogensbeheerders aangepast.
- De VPL portefeuille is gedurende 2020 volledig afgebouwd en daarmee toegevoegd aan de beleggingsportefeuille voor de pensioenverplichtingen.

Rendement in 2020

Onderstaande tabel geeft per beleggingscategorie een overzicht van de behaalde bruto rendementen, de bijbehorende normrendementen en de (bijdrage aan de) performance. Omdat de rendementen gedurende het gehele jaar ontstaan, zijn deze afgezet tegen de gemiddelde allocatie van het vermogen.

Bruto rendementen per beleggingscategorie ⁶

	Gemiddelde allocatie x € 1 miljoen	Gemiddelde allocatie in %	Portefeuille rendement in %	Benchmark rendement in %	Outper- formance in %	Bijdrage aan rendement in %
Aandelen	11.709	34,2	5,3	4,7	0,6	2,4
Vastrentende beleggingen ⁷	11.782	34,4	0,1	-0,7	0,7	0,1
Vastgoed	946	2,8	4,8	4,0	0,8	0,1
Totaal exclusief afdekking	24.437	71,4	2,7	2,1	0,6	2,7
Valuta afdekking	131	0,4	-	-	-	2,1
Rente afdekking ⁷	9.633	28,2	-	-	-	9,8
Totaal portefeuille	34.201	100,0	14,6	14,1	0,5	14,6

In 2020 heeft de beleggingsportefeuille een bruto rendement van 14,6% opgeleverd. Alle cijfers in bovenstaande tabel zijn bruto⁸, dat wil zeggen: voor aftrek van kosten. Het netto rendement na aftrek van de vermogensbeheerkosten bedraagt 14,4% op totaalniveau. Het bruto rendement is 0,5% hoger dan het bruto benchmarkrendement.

⁶ Deze verdeling in beleggingscategorieën is gemaakt op basis het beleggingsbeleid 2020 van het pensioenfonds. De verdeling wijkt op onderdelen af van die in de Jaarrekening, waarin de vanuit de regelgeving voor de Jaarrekening vereiste rubriceringen worden gevolgd. Dat heeft uiteraard geen invloed op de totaaluitkomsten.

⁷ Conform het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Vervoer staan in deze tabel onder vastrentende waarden alleen de obligaties die deel uitmaken van de 'return-portefeuille'. De rente afdekking ('matching portefeuille') wordt gevormd door obligaties en financiële derivaten. De obligaties behorend tot de matching portefeuille staan hier gerubriceerd onder de rente afdekking. Dit in tegenstelling tot verderop in de Jaarrekening. Daar staan de obligaties van de 'matching-portefeuille' gerubriceerd onder de vastrentende waarden.

⁸ In een aantal fondsbeleggingen wordt de management fee binnen de NAV verwerkt. Het bruto rendement van die fondsen is feitelijk in zekere mate netto.

De bijdrage van de afdekking van het valutarisico aan het totaalrendement was 2,1%-punten. De bijdrage van de renteafdekking was 9,8%-punten. Gelet op de sterk schommelende waarde van de afdekkingsinstrumenten is het niet zinvol om ook de rendementen van de afdekkingscategorieën op zichzelf te berekenen.

De daling van de rente is terug te zien in de bijdrage van de rente afdekking aan het totaalrendement. Daarnaast hebben vooral de ontwikkelingen op de aandelenmarkten positief bijgedragen aan het rendement.

Verantwoord beleggen

In 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer verdere stappen gezet in de ontwikkeling en implementatie van zijn maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.

In 2019 heeft het bestuur van Pensioenfonds Vervoer Achmea IM aangesteld als nieuwe uitbestedingspartij voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Achmea IM adviseert Pensioenfonds Vervoer in brede zin over verantwoord beleggen, en voert sinds eind 2019 dialogen met bedrijven in de beleggingsportefeuille. Vanaf 2020 stemt Achmea IM ook op aandeelhoudersvergaderingen namens Pensioenfonds Vervoer en adviseert zij het pensioenfonds over uitsluitingen. Gezamenlijk met Achmea IM heeft Pensioenfonds Vervoer in 2020 het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen herijkt.

Een van de belangrijkste aanpassingen in het MVB beleid van Pensioenfonds Vervoer is het benoemen van de internationale maatstaven waaraan ondernemingen en landen worden getoetst. Daarbij wordt gekeken naar de uitgangspunten van onder andere de OESO-richtlijnen, de UN Guiding Principles on Business & Human Rights en de UN Global Compact principes.

Daarnaast heeft Pensioenfonds Vervoer stil gestaan bij het formuleren van MVB-overtuigingen en het bepalen van haar ambitie en doelstellingen op dit vlak. Deze zijn in het aangescherpte beleid opgenomen.

In 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer de Erasmus Universiteit van Rotterdam een onderzoek laten uitvoeren naar klimaatrisico's in de beleggingsportefeuilles van Nederlandse pensioenfondsen. Aan de hand van onder meer de uitkomsten van het onderzoek zal Pensioenfonds Vervoer in 2021 beleid ontwikkelen op het gebied van klimaatrisico's.

MVB-overtuigingen

Pensioenfonds Vervoer heeft in 2020 uitgebreid stil gestaan bij het opstellen van MVB-overtuigingen. Deze MVB-overtuigingen geven richting bij de praktische invulling voor de huidige en toekomstige beleggingen. De overtuigingen luiden als volgt:

- De belangrijkste drijfveren voor het voeren van het MVB-beleid zijn: het maatschappelijk perspectief, reputatiebeheersing en de risico-rendementsverhouding.
- MVB is een integraal onderdeel van het beleggingsbeleid en vraagt daarom regelmatig tijdsbeslag in de bestuursvergadering.
- Bij toepassing/uitbreiding van gevoerd MVB-beleid neemt het pensioenfonds het kostenaspect ervan altijd in overweging. Hierbij kan expliciet beoordeeld worden of de reikwijdte van de MVB-beslissing de omvang van de te maken kosten rechtvaardigt.

- Het pensioenfonds vindt het belangrijk om de beleggingsportefeuilles te vrijwaren van maatschappelijk onwenselijke activiteiten en accepteert (beperkte) rendementsafwijkingen als gevolg van het gevoerde MVB-beleid.
- Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat het toepassen van ESG-integratie (meenemen van duurzaamheidsinformatie) binnen de beleggingsportefeuilles op de lange termijn een neutraal tot positief effect heeft op het risico-rendementsprofiel van de portefeuille.
- Naast financiële-, risico- en rendementsoverwegingen worden ook MVB-overwegingen meegewogen bij het selecteren van (nieuwe) managers en mandaten.

Het is een uitgangspunt van het pensioenfonds om aan vermogensbeheerders geen performance fee te betalen. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt ten behoeve van maatschappelijk verantwoord beleggen.

Themabepaling

In zijn MVB-beleid richt Pensioenfonds Vervoer zich op een aantal specifieke thema's. Deze zijn mede gebaseerd op de uitkomsten van een deelnemersonderzoek. De keuze voor deze thema's is herbevestigd in 2020. De gekozen thema's zijn: werknemersrechten, CO2/klimaatverandering en beloningsbeleid.

Uitsluiting

Pensioenfonds Vervoer publiceert elk half jaar zijn uitsluitingslijst op zijn website. Ultimo 2020 zijn 6 landen en 54 bedrijven uitgesloten in de portefeuille van het pensioenfonds.

Ondernemingen worden om verschillende redenen uitgesloten van beleggingen. In 2020 werden 30 ondernemingen uitgesloten i.v.m. de schending van internationale normen en werden 25 ondernemingen uitgesloten i.v.m. de productie van controversiële wapens. Eén onderneming is daarbij om beide redenen uitgesloten.

Daarnaast worden ook landen uitgesloten als de VN majeure/substantiële sancties tegen een overheid heeft ingesteld. Dit betrof 6 landen.

In 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer besloten om niet langer te beleggen in tabaksproducenten. Daarnaast hanteert het pensioenfonds een restrictief beleid ten aanzien van steenkool en teerzanden. Dit betekent dat wanneer een onderneming meer dan 30% van zijn omzet haalt uit steenkolen of teerzanden, de onderneming wordt uitgesloten. Dit beleid is per 1 januari 2021 effectief.

ESG-integratie

ESG-integratie betreft het meenemen van aspecten op het gebied van environmental, social & governance (gezamenlijk: ESG) in het beleggingsproces. Pensioenfonds Vervoer bevraagt al zijn vermogensbeheerders over de wijze waarop zij ESG-integratie beoefenen en spoort hen, waar nodig, aan om hierin verdere stappen te zetten. Mede door gesprekken met Pensioenfonds Vervoer zijn inmiddels alle vermogensbeheerders die mandaten beheren voor het pensioenfonds ondertekenaar van de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (VN).

Screening van de beleggingsportefeuilles

Pensioenfonds Vervoer laat zijn beleggingsportefeuilles periodiek screenen. Uit de screening moet blijken of de ondernemingen waarin wordt belegd niet in overtreding zijn met internationale normen en standaarden, zoals verwoord in de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid van de schending. Naar aanleiding van de bevindingen neemt Pensioenfonds Vervoer zo nodig actie. Bijvoorbeeld door het uitsluiten of het starten van een dialoog met een onderneming.

Dialoog met het management van ondernemingen (engagement)

Pensioenfonds Vervoer heeft twee engagement programma's die complementair aan elkaar zijn: het normatieve engagement programma en het thematische engagement programma.

Binnen het normatieve engagement programma wordt gesproken met ondernemingen die normen op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie schenden of dreigen te schenden. Het doel van de dialoog is dat de onderneming de schending opheft en maatregelen treft, zodat een schending in de toekomst niet meer plaatsvindt. Bijvoorbeeld door het wijzigen van beleid en procedures bij de ondernemingen.

Per eind 2020 vonden binnen het normatieve engagement programma 115 dialogen plaats met 80 verschillende ondernemingen. Met deze ondernemingen spraken wij over één of meerdere normschendingen (met een aantal ondernemingen worden meerdere dialogen gevoerd over verschillende thema's). Zo worden 26 dialogen gevoerd op het gebied van mensenrechten, 27 over schendingen van arbeidsnormen, 29 over milieuschendingen en 33 over corruptie.

Naast het normatieve engagement programma neemt Pensioenfonds Vervoer deel aan het thematisch engagementprogramma, waarin tien sociale en milieuthema's zijn opgenomen. De volgende thema's zijn opgenomen: waterrisico's bij water- en elektriciteitsbedrijven, leefbaar loon, klimaat en transport, 'access to nutrition', klimaattransitie, energie efficiëntie, goede en beschikbare medicijnen, plastics, 'human capital' en afbouw blootstelling steenkool. In totaal wordt de dialoog gevoerd met 58 ondernemingen.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

In 2020 heeft Pensioenfonds Vervoer op 1419 aandeelhoudersvergaderingen gestemd. Pensioenfonds Vervoer stemde op circa 16% van de agendapunten tegen het management. De aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. Dit betrof met name de thema's' benoeming van bestuurders van ondernemingen (niet onafhankelijk waar dit wel geëist of gewenst is) en beloningsbeleid (excessief, ontbrekende link met prestatiecriteria, of niet transparant genoeg). Pensioenfonds Vervoer voert een eigen stembeleid. Het pensioenfonds maakt bij het uitoefenen van de stemrechten mede gebruik van stemanalyses en stemadviezen van Institutional Shareholder Services (ISS).

Doelinvesteringsfondsen

Doelinvesteringsfondsen zijn investeringen die een aannemelijk positieve bijdrage kunnen leveren aan het verwezenlijken van de Sustainable Development Goals (SDGs) van de VN. De SDGs zijn de opvolgers van de UN Millennium Goals. Pensioenfonds Vervoer heeft twee doelinvesteringsfondsen opgenomen in zijn beleggingsportefeuille. In totaal bedroeg het belegd vermogen in deze fondsen ultimo 2020 € 40 mln. De initiële looptijd van de belegging in het

Actiam Microfinancieringsfonds is in 2016 afgelopen en de belegging is nagenoeg afgebouwd. Dit fonds verschaft leningen aan financiële instellingen in opkomende- en ontwikkelingslanden. Hierbij wordt geëist dat de leningen gebruikt worden voor verstrekking van MKB-kredieten. Actiam is de fondsmanager en FMO zoekt en selecteert geschikte investeringen.

Z-score

De performancetoets geeft een indicatie voor de kwaliteit van de uitvoering van het beleggingsbeleid. Als de performancetoets onder minus 1,28 uitkomt, staat het aangesloten bedrijven vrij om, met inachtneming van een aantal andere randvoorwaarden, een alternatief te zoeken voor de uitvoering van de verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsregeling.

De performancetoets wordt berekend op basis van de z-scores van vijf opeenvolgende jaren. De toetswaarde is de som van de z-scores gedeeld door de wortel van 5 jaren. De z-score geeft per jaar de afwijking aan van het door het pensioenfonds behaalde rendement ten opzichte van dat van de vooraf bepaalde normportefeuille, waarbij gecorrigeerd wordt voor kosten en risico.

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de z-scores en toetswaarden aan over de afgelopen 5 jaar / 5 jaarsperioden.

Ontwikkeling van de z-scores en de performancetoets

Jaar	Z-score	Periode	Toetswaarde
2016	0,23	2012-2016	0,28
2017	0,60	2013-2017	0,97
2018	-0,25	2014-2018	0,49
2019	0,41	2015-2019	0,64
2020	0,32	2016-2020	0,59

De z-score voor het jaar 2020 is 0,32. Pensioenfonds Vervoer behaalde over de periode 2016-2020 een toetswaarde van 0,59 voor de uitvoering van de beleggingen. Dit is groter dan het vereiste minimum van -1,28. Pensioenfonds Vervoer is daarmee geslaagd voor de performancetoets. Overigens wordt veelal een 'presentatiecorrectie' gehanteerd, waarbij 1,28 bij de uitkomst en de norm van de performancetoets wordt opgeteld, zodat de vereiste ondergrens van de performancetoets precies op nul uitkomt. Op die wijze gemeten bedraagt de uitkomst van de performancetoets over 2016–2020: 1,87.

12. Risicomanagement

Beleid integraal risicomanagement

Risicomanagement maakt integraal onderdeel uit van de beheerste en integere bedrijfsvoering van Pensioenfonds Vervoer. Het pensioenfonds baseert het integraal risicomanagementbeleid op de eerste plaats op het COSO-ERM⁹ raamwerk. Het COSO-ERM raamwerk helpt het pensioenfonds bij het beoordelen en verbeteren van het interne beheersingssysteem. Daarnaast baseert het pensioenfonds zich op het RAVC¹⁰-model. Het bestuur kan met dit model meer expliciet sturen op de risicohouding en risicobereidheid van het fonds. Het integraal risicomanagement omvat ook het beheersen van de risico's die de missie, visie en strategie van het pensioenfonds bedreigen.

Strategische risicomanagement cyclus

Het pensioenfonds maakt binnen het integraal risicomanagement onderscheid tussen de strategische en de operationele risicomanagementcyclus. Het bestuur is verantwoordelijk voor de realisatie van de strategische doelstellingen van het fonds. Als onderdeel van deze verantwoordelijkheid stuurt het bestuur ook op de beheersing van de strategische risico's met behulp van het RAVC-model.

De mogelijke risicohoudingen gaan van 'nul', 'kritisch', 'gebalanceerd', 'opportuun' tot 'maximaal'. De uitkomsten van de risicohouding van het bestuur voor de verschillende risicodomeinen zijn:

1. Besturingsfilosofie (gedrag, leiderschap en cultuur)	: gebalanceerd
2. Kapitaalmanagement (solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit)	: gebalanceerd
3. Reputatiemanagement (imago, identiteit en integriteit)	: gebalanceerd
4. Product & regeling (uitbesteding, processen en IT)	: kritisch

Behalve voor het domein 'Product & regeling' kenmerkt het bestuur zich door een gebalanceerde risicohouding. De risicohouding van het bestuur voor het gehele pensioenfonds is dan ook 'gebalanceerd'.

Op basis van de risicohouding zijn door het bestuur risicobereidheidsprincipes per domein vastgesteld. Deze vormen het referentiekader bij de evaluatie van de risico's van beleidsvoorstellen. In 2020 heeft het bestuur de tolerantiegrenzen bij de risicobereidheidsprincipes vastgesteld. De tolerantiegrenzen zijn te beschouwen als strategische Key Performance Indicators.

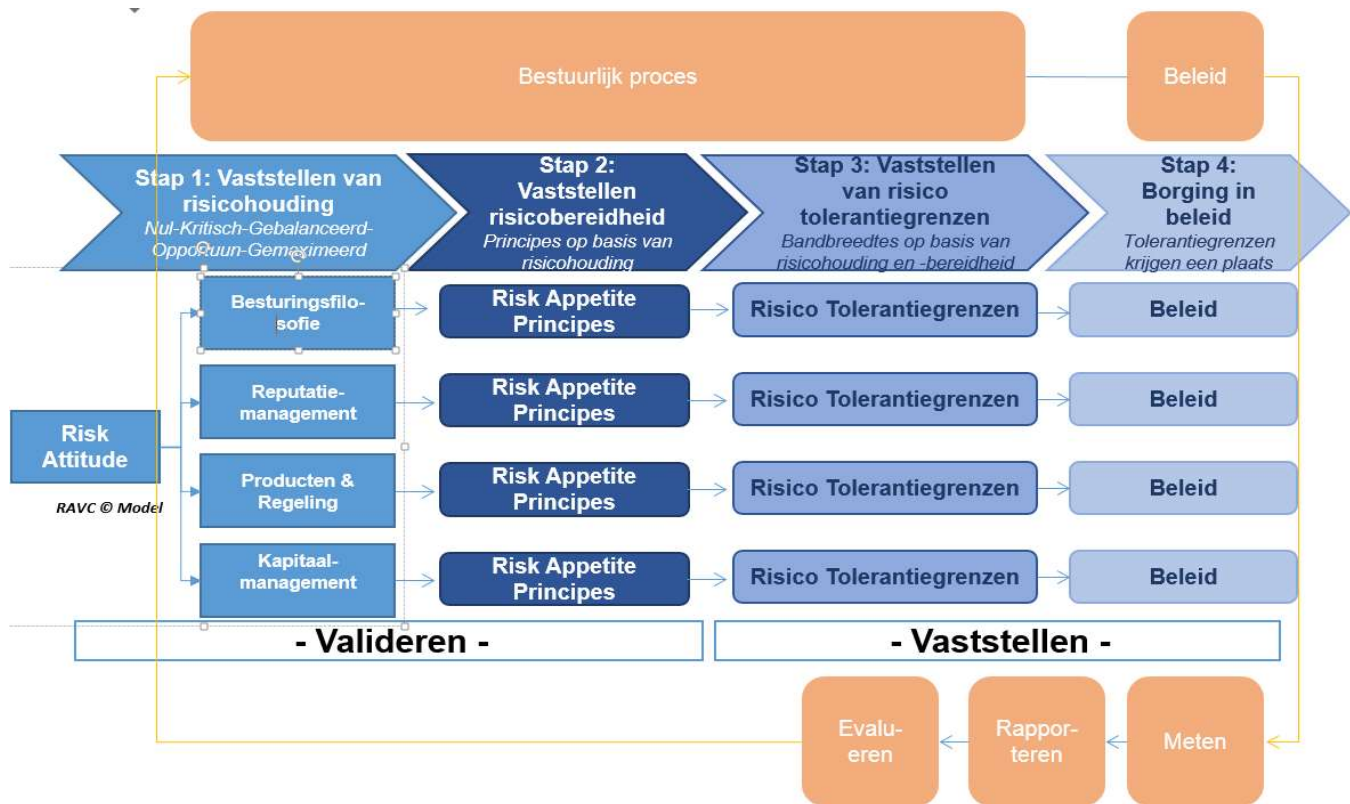
Sinds begin 2020 zijn de tolerantiegrenzen opgenomen in de nieuwe kwartaalrapportage over integraal risicomanagement. Deze rapportage fungeert ook als de rapportage van de sleutelfunctiehouder risicomanagement.

In de volgende afbeelding is het bestuurlijk en beleidsproces rondom risicohouding, risicobereidheid en tolerantiegrenzen weergegeven.

---

⁹ ERM is de afkorting van Enterprise Risk Management.

¹⁰ RAVC is de afkorting van Risk Appetite Value Chain

Bron: RAVC model

Operationele risicomanagement cyclus

De risico-governance structuur van het pensioenfonds is ingericht volgens het Three Lines of Defence model. Dit model zorgt voor meerdere onafhankelijke controlelagen. De eerste lijn van het bestuursbureau is verantwoordelijk voor het risicomanagement van de uitbestede operationele processen. Daarnaast is de eerste lijn van het bestuursbureau verantwoordelijk voor het risicomanagement van de eigen activiteiten op het bestuursbureau. De afdeling risicomanagement van het bestuursbureau heeft een onafhankelijke tweedelijns rol. Hierbij heeft de afdeling risicomanagement een directe lijn met de tweedelijns risicomanagementafdeling van de kernuitbestedingspartijen. De manager risicomanagement van het bestuursbureau vervult ook de rol van sleutelfunctiehouder risicomanagement. De interne audit sleutelfunctiehouder en een interne audit vervuller vormen de derde lijn van het pensioenfonds.

Voornaamste risico's en ontwikkelingen per risicodomein

Voorafgaand aan de toelichting per risicodomein lichten we eerst twee actuele overkoepelende risico-invalshoeken toe: ten eerste de uitkomsten uit de eigenrisicobeoordeling 2020 en ten tweede de corona crisis. De daar al benoemde risico's kunnen van toepassing zijn op meerdere van de daarna risicodomeinen.

Uitkomsten eindrapportage eigenrisicobeoordeling 2020

Een werkgroep van het bestuur en het bestuursbureau heeft in 2020 de eerste eindrapportage eigenrisicobeoordeling (ERB) opgesteld. Bij het tot stand komen van de ERB zijn bestaande praktijken van het pensioenfonds geïntegreerd. Hierbij kwamen risicomangement, strategie, ALM-studie, actuariële zaken en het toezichtskader tezamen aan bod. Uit de ERB kwam naar voren dat het pensioenfonds over al de 'ingrediënten' beschikt om de beoogde ERB te kunnen maken. Conclusie uit de ERB is dat het risicobeheersysteem effectief is in het onderkennen en beheersen van risico's rond de beheersing van het behalen van de strategische doelen.

Het nieuwe pensioenstelsel biedt naar verwachting aanknopingspunten voor een nieuwe financiële opzet van het pensioenfonds voor de in de ERB geschetste risico's rond het moeten korten en niet kunnen indexeren.

In de ERB van 2020 zijn nog geen scenario's voor nieuwe en opkomende risico's uitgewerkt. Het Pensioenfonds concentreert zich in eerste instantie op klimaatrisico. Naast eisen uit IORP II gaan ook diverse andere EU-verordeningen gelden. Vanwege het belang van ESG is in Q4 2020 een bestuurswerkgroep ESG ingesteld.

Corona crisis

Het risicomangement rond de corona crisis heeft in 2020 veel aandacht gekregen. De corona crisis heeft geleid tot de organisatorische maatregel van het activeren van het crisiscomité van het pensioenfonds volgens het crisisplan. In het tweede kwartaal van 2020 is vervolgens een scenario-analyse gemaakt. Voor het coronavirus zijn drie scenario's geformuleerd (Containment, Beheerste uitbraak en Pandemie XL). De scenario's zijn uitgewerkt in het crisiscomité en besproken met het bestuur. Bij elk scenario zijn de bijbehorende problemen en mogelijke beheersingsmaatregelen beschreven voor vier risicocategorieën:

- Financieel (dekkingsgraad, liquiditeit, premie-inkomsten)
- Operationeel (bestuur, bestuursbureau, uitbestedingspartijen)
- Stakeholders (werkgevers en werknemers in de vervoersbranche)
- Gezondheid (lichamelijk en geestelijk).

Een van de operationele beheersingsmaatregelen was het uitbreiden van de al bestaande continuïteitsrisicoanalyse van het pensioenfonds naar een Business Continuity Plan. Dit plan omvat naast het bestuur ook het bestuursbureau en de andere fondsgremia van het pensioenfonds en heeft beheersingsmaatregelen geformuleerd om de continuïteit bij calamiteiten voor de periode een half jaar te kunnen handhaven.

Ten aanzien van de voorziening voor de pensioenverplichtingen merken wij het volgende op. Eén van de belangrijke grondslagen voor de vaststelling van de pensioenverplichtingen vormt de zogenaamde overlevingstafels. Deze worden berekend door het Actuarieel Genootschap (AG). Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer heeft besloten dat de meest recente tafels moeten worden gebruikt. Voor boekjaar 2020 zijn dat de 'AG2020'-tafels. Deze tafels zijn bepaald op basis van statistische informatie. Ten tijde van de berekening van de AG2020 tafels was er nog geen statistische informatie over de effecten van COVID-19 bekend. Ook nu kunnen die effecten nog niet statistisch betrouwbaar worden bepaald. Dit vormt dus een onzekerheid voor de toekomst.

Op diverse plaatsen wordt in dit bestuursverslag verder aandacht besteed aan de corona crisis.

Besturingsfilosofie

Besturingsfilosofie behandelt onderwerpen zoals gedrag, leiderschap, houding, cultuur en governance. Niet alleen het hebben van beleid en een goed ingericht bestuursbureau zijn van belang. Ook dient de uitvoering van dat beleid aantoonbaar door het bestuursbureau te worden gewaarborgd. De belangrijkste processen van het bestuursbureau zijn het maken en actueel houden van beleid, de regie en de monitoring van de diverse uitbestedingen en de ondersteuning van het bestuur.

In 2020 is het hiervoor ingerichte risicobeheersingsraamwerk voor het bestuursbureau geïmplementeerd. Hierbij heeft de interne auditor het bestuursbureau ondersteund. Daarnaast heeft de interne auditor de opzet, bestaan en werking van de processen uit het risicobeheersingsraamwerk in 2020 getoetst. In 2021 zal de interne auditor zijn bevindingen aan het bestuur rapporteren.

Afgezien van het verhoogde besturingsrisico door de coronacrisis, kwamen in 2020 uit de monitoring van de besturingsrisico's geen belangrijke bevindingen naar voren.

Kapitaalmanagement

De financiële risicohouding volgens het wettelijk kader (het FTK) is in 2015 vastgesteld in afstemming met de sociale partners. De risicohouding zoals hier bedoeld is de mate waarin een fonds, na overleg met sociale partners en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren, en de mate waarin het fonds (beleggings-)risico's kan lopen, gegeven de kenmerken van het fonds. De risicohouding vormt de basis voor het vaststellen van het strategisch (beleggings-)beleid. De financiële risicobereidheid van het pensioenfonds laat zich in dit kader kortweg formuleren als: het voorkomen van korten is belangrijker dan het niet (volledig) kunnen indexeren.

In hoofdstuk 15 Financiële ontwikkeling wordt de zogenoemde korte en lange termijn risicohouding kwantitatief toegelicht. De korte termijn risicohouding komt tot uiting in het zogenoemde Vereist Eigen Vermogen, dat wordt bepaald op basis van het risicomodel van DNB. Dit model bevat de belangrijkste financiële risico's van het pensioenfonds en wordt, evenals de betreffende risico's zelf, toegelicht in de jaarrekening hierna. De lange termijn risicohouding betreft de zogenoemde haalbaarheidstoets.

De twee grootste financiële risico's voor de dekkingsgraad van het pensioenfonds zijn het niet afgedekte deel van het renterisico van de pensioenverplichtingen en het risico van zakelijke waarden zoals aandelen. De volgende financiële schokmatrix geeft inzicht in de gevoeligheid van de UFR-dekkingsgraad voor renteveranderingen en waardeveranderingen van zakelijke waarden, zoals aandelen.

Schokmatrix Pensioenfonds Vervoer:

		Zakelijke waarden						
		-50 %	-30 %	-10 %	0 %	10 %	30 %	50 %
Rente	+150bp	77	90	103	110	116	130	143
	+100bp	78	90	102	107	113	125	137
	+50bp	79	89	100	105	111	121	132
	0bp	79	89	99	103	108	118	128
	-50bp	80	89	97	102	106	115	124
	-100bp	81	89	97	101	105	112	120
	-150bp	82	89	96	100	103	110	117

De risico's in de externe financiële verslaggeving en de financiële risico's van het fonds worden in detail beschreven in de jaarrekening. In het zogenoemde Limietenkader legt het fonds onder andere de grenzen voor de risico's op balansniveau vast. Afgezien van de in ERB getoonde gevolgen van de in 2020 tijdelijk gedaalde dekkingsgraad vanwege de coronacrisis, bracht de monitoring van de financiële risico's in 2020 geen significante risico's naar voren. Het bestuur monitort de financiële risico's onder andere via het maandelijks dashboard financiële risico's van het bestuursbureau. Naast de monitoring van de financiële risico's is opnieuw een aantal Risk Self Assessments (RSA) voor financiële risico's uitgevoerd. De RSA in 2020 over liquiditeitsrisico bracht geen significante tekortkomingen in de risicobeheersing aan het licht. De RSA over ESG had als uitkomst dat compliance aan nieuwe wet- en regelgeving uit onder meer de EU extra aandacht zal krijgen in 2021.

Reputatiemanagement

Voor het pensioenfonds is het reputatierisico één van de belangrijkste risico's. Het beheersen van reputatierisico's vormt dan ook een centraal element in de totale risicohouding. Reputatiemanagement omvat naast het imago van het pensioenfonds de onderwerpen compliance en integriteit. Zowel het voldoen aan wet- en regelgeving (compliance) als het zo goed mogelijk waarborgen van integriteit vormen twee belangrijke pijlers om mogelijke reputatierisico's voor het pensioenfonds te beheersen.

Om het voldoen aan wet- en regelgeving te beheersen heeft het pensioenfonds in 2020 in kaart gebracht of het voldoet aan relevante wet- en regelgeving. Ook eerder ingezette projecten voor de risicobeheersing van de mogelijke gevolgen van de Brexit en de benchmarkhervorming van de interbancaire geldmarkttarieven (IBOR-reform) zijn in 2020 vervolgd.

Naast de reguliere tweedelijns activiteiten van de compliance officer rondom integriteit, heeft het pensioenfonds in 2020 de tweejaarlijkse SIRA uitgevoerd. SIRA staat voor 'Systematische Integriteitsrisicoanalyse'. In de SIRA worden zowel de integriteitsrisico's van het fonds als die van zijn kernuitbestedingspartijen beoordeeld. In kader van de SIRA 2020 zijn onder andere twee sessies met een delegatie van het bestuur gehouden. Hierin zijn de risico's rond 'cultuur & gedrag, belangenverstremgeling en onbetamelijk gedrag' en 'fraude in brede zin' besproken. De uitkomst van de SIRA 2020 is dat het pensioenfonds een breed scala aan maatregelen heeft getroffen om het integriteitsrisico te beheersen. Geen van de netto risico's is als 'hoog' of 'zeer hoog' beoordeeld.

De monitoring van reputatierisico's via de incidentenprocedure, de rapportage van de compliance officer, de rapportage van de afdeling risicomanagement, of anderszins bracht geen significante risico's aan het licht.

Voor de beheersing van het privacy risico heeft het fonds een tweedelijns externe functionaris gegevensbescherming aangesteld. De externe functionaris gegevensbescherming (FG) heeft het algehele beeld van Pensioenfonds Vervoer op privacy gebied als positief beoordeeld in zijn laatste rapportage. Processen en procedures worden zorgvuldig doordacht en vormgegeven en er wordt intern ook naar gehandeld. Zo vindt er een voortdurende controle plaats op het gebied van Data Protection Impact Assessments (DPIA's)¹¹, verwerkerovereenkomsten, datalekken en verzoeken van betrokkenen. Deze controle vindt plaats door middel van periodiek overleg tussen de externe FG en de Information Security & Technology Officer van Pensioenfonds Vervoer. De FG rapporteert zijn bevindingen tevens eens per halfjaar aan het bestuur.

Ook in de dagelijkse gang van zaken is er aandacht voor privacy. Privacyaspecten, en daarmee de AVG en Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen, hebben de benodigde aandacht gekregen op het gebied van werken op afstand en het uitwisselen van gegevens met andere pensioenfondsen.

Hierdoor bestaat bij de externe FG het beeld dat Pensioenfonds Vervoer 'in control' is als het gaat om naleving van relevante privacywet- en regelgeving, alsmede de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen.

Product & regeling

De uitvoering van de pensioenregelingen en het vermogensbeheer bij de uitvoerders vereist goed ingerichte processen met behulp van passende IT-voorzieningen. Als de uitvoering van de pensioenregeling niet adequaat is, verhoogt dit het risico dat deelnemers en werkgevers ontevreden zijn, bijvoorbeeld vanwege fouten in de uitkeringen of een gebrek aan klantgerichtheid. Het vermogen van het fonds is ontstaan uit ingelegde premies, gedane uitkeringen, gemaakte kosten en gerealiseerd beleggingsrendement. Dit vermogen moet goed beheerd en bewaard worden.

Het pensioenfonds heeft diverse beheersingsmaatregelen ingesteld om de kwaliteit van de pensioen- en vermogensbeheeruitvoering te monitoren en zo mogelijk bij te sturen:

- Reguliere eerstelijns monitoring van het bestuursbureau van de uitvoering en de rapportages van de pensioenuitvoerder en vermogensbeheerder.
- Incidentenprocedure die wordt uitgevoerd op het bestuursbureau.
- Beoordeling van de assurance rapportages van kernuitbestedingspartijen en monitoring van opvolging van bevindingen.
- Beoordeling van de strategische risico's van de kernuitbestedingspartijen (zoals continuïteit, kwaliteit en verandervermogen).
- Overleg met het tweedelijns risicomanagement van de kernuitbestedingspartijen.
- Kwartaalrapportage integraal risicomanagement voor het bestuur.

---

¹¹ Dat is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen.

In 2020 heeft het pensioenfonds zowel een IT-beleid als een informatiebeveiligingsbeleid met bijbehorende risicoanalyses opgesteld. Het IT-beleid bevat de strategie en de kaders voor de omgang met geautomatiseerde informatievoorziening. Ook is in 2020 het uitbestedingsbeleid geactualiseerd.

In 2020 heeft zich in dit domein één te vermelden incident voorgedaan. Dit incident had betrekking op VPL. De gevolgen van het incident konden tijdig worden gerepareerd.

De coronacrisis in 2020 leidde logischerwijs tot een verhoogd operationeel risico. Maar naast het hiervoor genoemde incident heeft de monitoring van operationele en IT-risico's van de kernuitbestedingspartijen en het bestuursbureau via de incidentenprocedure, diverse rapportages en anderszins niet geleid tot het constateren van significante risico's op het operationele vlak.

Wat betreft strategisch IT-risico bleek eind 2020 dat het vernieuwingsprogramma TKP Connect vertraging heeft opgelopen. Door de vertraging, mutaties in het klantenbestand van TKP en het nieuwe pensioenakkoord is herijking nodig van de planning. Dit vormt een risico voor het kunnen uitvoeren van de strategie van het pensioenfonds.

Belangrijkste onzekerheden

Het pensioenfonds vindt het van groot belang om gestructureerd na te blijven denken over de mogelijke veranderingen in de omgeving van het fonds, zowel op politiek vlak als in de vervoersector zelf. Hiervoor voeren we gefaseerd scenario-analyses uit en onderzoeken het effect op onze strategie.

Naast de scenario-analyse rond corona heeft het bestuur in 2020 de uitkomsten van de scenarioanalyse rond de werkingssfeer en de verplichtstelling vastgesteld. Hierbij zijn ook bestaande beheersingsmaatregelen en mogelijke toekomstige beheersingsmaatregelen benoemd.

Binnen de 'going concern' strategie monitoren we een serie ontwikkelingen die (mogelijk) relevant zijn voor Pensioenfonds Vervoer:

- Werkingssfeer en verplichtstelling (update van de al uitgevoerde analyse)
- Nieuw pensioenstelsel, politieke onzekerheid wetgeving bij pensioencontract, vervallen doorsneesystematiek
- Corona (update van de uitgevoerde analyse)
- ESG
- Economische scenario's ten behoeve van onze beleggingsstrategie 2021-2025
- Nieuwe toezichtthema's: datakwaliteit en onderliggende modellen
- Veranderingen in de sector: impact van corona op de werkgelegenheid
- Nieuwe wetgeving: impact Europese regelgeving op verplichtstelling en nieuwe pensioenstelsel
- Substantiële veranderingen in de grondslagen door toename van het aantal arbeidsongeschikten
- Consolidatie markt van fiduciair vermogensbeheerders
- Consolidatie markt van pensioenuitvoeringsorganisaties
- (Vrijwillige) aansluiting zelfstandigen

Geplande ontwikkeling risicomanagement in 2021

Het risicomanagement wordt in 2021 verder ontwikkeld door onder meer:

- De verdere uitwerking van de strategische risico's en onzekerheden met scenario-analyses.
- Het opstellen van het nieuwe meerjarenplan risicomanagement 2021-2024.
- De risicohouding van het bestuur inventariseren voor strategische verandertrajecten.
- Het uitvoeren van diverse Risk Self Assessments voor niet-financiële risico's.
- Het herzien van de incidentenregeling en opstellen van een separaat fraudebeleid.

13. Statistische gegevens

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op ontwikkelingen in werkgevers- en werknemersaantallen, de premie ontvangsten en de uitkeringen.

Aantal werkgevers verplicht tot premiebetaling en aantal deelnemers

	31-12-2020	31-12-2019
Werkgevers verplicht tot premiebetaling	8.099	8.213
Werkgevers vrijwillig aangesloten	247	242
Totaal aantal aangesloten werkgevers	8.346	8.455
Deelnemers, actief en voortgezet	179.595	180.325
Gewezen deelnemers	391.746	387.147
Pensioengerechtigden	99.289	94.471
Totaal aantal deelnemers	670.630	661.943

Werkgevers verplicht tot premiebetaling

In 2020 is het aantal werkgevers dat verplicht is tot premiebetaling afgenomen met 114. Er was een toename van het aantal vrijwillig aangesloten werkgevers met 5. Het totaal aantal aangesloten werkgevers is daarmee in 2020 gedaald met 109. De grootste afname was zichtbaar in de sectoren Taxi en Besloten Bus.

In 2019 was ten opzichte van 2018 juist sprake van een stijging van het aantal aangesloten werkgevers. In bepaalde sectoren worden de effecten van COVID-19 zichtbaar.

Aantal vrijgestelde ondernemingen en werknemers

Op 31 december 2020 zijn de volgende vrijstellingen verleend:

- vrijstelling voor het hele personeel:
21 ondernemingen (2019: 20 ondernemingen);
- vrijstelling voor een groep van het personeel of afwikkelings-/individuele vrijstelling voor één of meer werknemers:
11 ondernemingen (2019: 12 ondernemingen).

Faillissementen

Het aantal werkgevers dat onder de verplichtstelling van het pensioenfonds valt en dat in staat van faillissement werd verklaard, is ten opzichte van 2019 met 48 gestegen. Een faillissement raakt het pensioenfonds financieel nauwelijks. Het UWV vergoedt de niet betaalde pensioenpremies mits de betalingsachterstand niet langer dan een jaar is en de werknemer zich bij het UWV heeft gemeld.

Faillissementen in de afgelopen vijf jaar

	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal	192	144	167	184	182

Aantal vrijwillige individuele voortzettingen

In 2020 zijn 4 aanvragen (2019: 2 aanvragen) voor vrijwillige voortzetting na afloop van de verplichte deelneming toegekend. Eind 2020 zijn er 13 deelnemers die vrijwillige voortzetting hebben.

Aantallen werkgevers, deelnemers en gewezen deelnemers in de afgelopen 5 jaar

	Werkgevers	Deelnemers	Gewezen deelnemers met rechten
2016	8.394	161.410	388.695
2017	7.952	170.325	392.690
2018	7.984	177.619	401.117
2019	8.455	180.325	387.147
2020	8.346	179.595	391.746

Premie-inning

Ultimo 2020 was aan premiedebiteuren nog te ontvangen een bedrag van € 220 miljoen. Dit is na aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren. Van de premiedebiteuren was ultimo 2020 voor een bedrag van € 175 miljoen de vervalltermijn nog niet verstreken (ultimo 2019: € 230 miljoen, waarvan € 185 miljoen nog niet vervallen).

Specificatie van de vastgestelde en gefactureerde premie ten gunste van het boekjaar x € 1 miljoen

	2020	2019
Pensioenregeling		
- Verplichte bijdrage	1.124	1.144
- Aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering	27	21
Totaal	1.151	1.165

Premieontvangsten en premie ten laste van het pensioenfonds voor arbeidsongeschikte deelnemers in de afgelopen 5 jaar x € 1 miljoen

	Premieontvangsten (excl. Ao-ers, Anw, prepensioen, VUT en VPL) (1)	Premie t.l.v. pensioenfonds voor arbeidsongeschikte deelnemers (2)	Totale premie (3) = (1) + (2)	(4) = (2) in procenten van (3)
2016	643	18	661	2,8
2017	707	18	725	2,5
2018	815	20	834	2,4
2019	883	21	904	2,3
2020	869	27	896	3,0

Pensioen en andere uitkeringen

In 2020 is aan pensioenen en overige (eenmalige) uitkeringen een bedrag van € 440 miljoen uitbetaald, tegen € 425 miljoen in het jaar daarvoor. De stijging wordt verklaard door een toename van het aantal pensioengerechtigden. Daarnaast zijn nagekomen uitkeringen als gevolg van projecten in 2020 lager dan in 2019. Dit is ook terug te zien in lagere afkopen.

Pensioen en andere uitkeringen x € 1 miljoen

	2020	2019
Ouderdomspensioen	320	291
Partnerpensioen	69	68
Wezenpensioen	2	2
Aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering	22	31
Prepensioen-uitkeringen	11	13
Afkopen	18	31
Overige uitkeringen	-2	-11
Totaal	440	425

14. Uitvoeringskosten

Inleiding

De kosten van pensioenbeheer (PB) bestaan vooral uit de kosten van de werkzaamheden van TKP aan wie de uitvoering van de regeling is uitbesteed, de inhuur van pensioenbeheer gerelateerde externe adviseurs en een pro rata deel van de kosten van bestuursgremia, het bestuursbureau en de kosten van het toezicht.

De kosten van vermogensbeheer bestaan met name uit de kosten van de integraal vermogensbeheerder, de vermogensbeheerders die uitvoering geven aan de beleggingsmandaten, de kosten van beleggingsfondsen, de kosten van de depotbank (custodian), de inhuur van vermogensbeheer gerelateerde externe adviseurs en een pro rata deel van de kosten van bestuursgremia, het bestuursbureau en de kosten van toezicht.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de kostenverdeling plaatsvindt.

	% PB	% VB
Direct toewijsbaar aan pensioenbeheer	100	0
Direct toewijsbaar aan vermogensbeheer	0	100
Bestuursgremia	50	50
Bestuursbureau: algemeen directeur	50	50
Bestuursbureau: (fonds)secretariaat	50	50
Bestuursbureau: afdeling Communicatie	75	25
Bestuursbureau: afdeling Risicomanagement	50	50
Bestuursbureau: afdeling Finance & Control	33,33	66,67
DNB, AFM en andere externe toezichthouders	50	50
Pensioenfederatie en andere niet direct aan PB of VB toewijsbare belangenorganen en adviseurs	50	50
Onafhankelijke accountant, IORP II Interne Auditor en Vervuller	50	50
Certificerend actuaris en IORP II Actuarieel sleutelhouder	75	25
Adviserend actuaris	75	25

Presentatie van de kosten

Bij de presentatie van de kosten is verder aansluiting gezocht bij de richtlijnen zoals beschreven in de Pensioenwet, waarbij de kosten als volgt worden vermeld:

- Administratieve uitvoeringskosten, opgenomen als totaalbedrag en als bedrag per actieve deelnemer of uitkeringsgerechtigde;
- Kosten van vermogensbeheer als totaalbedrag en als percentage van het gemiddeld belegde vermogen;
- Transactiekosten als totaalbedrag en als percentage van het gemiddeld belegde vermogen.

Kosten pensioenbeheer en vermogensbeheer (exclusief transactiekosten)

	Pensioen- uitvoering 2020	Pensioen- uitvoering 2019	Vermogens- beheer 2020	Vermogens- beheer 2019
Kosten volgens aanbevelingen Pensioenfederatie x € 1 miljoen	21,0	21,1	90,6	91,6
Som aantal actieve deelnemers en uitkerings- gerechtigden	278.884	274.796		
Kosten in € per deelnemer	75	77		
Gemiddeld belegd vermogen x € 1.000			34.201	29.902
Kosten in % van gemiddeld belegd vermogen			0,27%	0,31%

Uit de tabel valt af te leiden dat in 2020 de pensioenuitvoeringskosten en de vermogensbeheerkosten zijn gedaald, zowel in absolute als in relatieve zin. De relatieve vermogensbeheerkosten namen zelfs sterk af. Pensioenfonds Vervoer betaalde lagere beheervergoedingen, terwijl het belegd vermogen is toegenomen.

Pensioenfonds Vervoer betaalt zijn beheerders volgens een overeengekomen vast vergoedingenschema. Vanuit risico oogpunt worden geen variabele beloningen toegekend.

Kostenbenchmarking (boekjaar 2019)

Pensioenfonds Vervoer neemt deel aan het jaarlijkse kostenbenchmarking onderzoek van First Pensions en van het Institutioneel Benchmarking Instituut (IBI). De resultaten uit deze onderzoeken worden onder meer gebruikt voor de beoordeling van het niveau van de kosten bij Pensioenfonds Vervoer in relatie tot andere pensioenfondsen.

De in dit jaarverslag opgenomen cijfers van de kostenbenchmarking hebben betrekking op het jaar voorafgaande aan het jaarverslag-boekjaar. IBI en First Pensions kunnen hun rapportages over een boekjaar pas opleveren nadat van alle (deelnemende, dan wel tot de Top 50 behorende) pensioenfondsen de cijfers beschikbaar zijn. Het jaarverslag van Pensioenfonds Vervoer van dat boekjaar is dan al vastgesteld. We kunnen hierdoor dus nog niet de benchmarkinguitkomsten over het boekjaar 2020 presenteren. U treft daarom hieronder de cijfers van 2019 aan, met die van 2018 ter vergelijking.

Allereerst geven we wat meer achtergrondinformatie over de samenstelling van de vergelijkende cijfers.

First Pensions:

Totaal:

- De 50 qua belegd vermogen grootste Nederlandse pensioenfondsen

Benchmark:

- Boekjaren 2018 en 2019:
  - 18 pensioenfondsen die qua omvang enigszins met Pensioenfonds Vervoer vergelijkbaar zijn
  - De samenstelling van de benchmark is identiek voor pensioenbeheer en vermogensbeheer

IBI:

Totaal:

- Boekjaar 2019: 25 Nederlandse pensioenfondsen, waarvan 7 bedrijfstakpensioenfondsen en 18 ondernemingspensioenfondsen
- Boekjaar 2018: 21 Nederlandse pensioenfondsen, waarvan 9 bedrijfstakpensioenfondsen en 12 ondernemingspensioenfondsen

Benchmark:

- Pensioenbeheer:
  - Boekjaar 2019: 6 bedrijfstakpensioenfondsen met meer dan 17.500 deelnemers
  - Boekjaar 2018: 5 bedrijfstakpensioenfondsen met meer dan 40.000 deelnemers
- Vermogensbeheer:
  - Boekjaar 2019: 8 pensioenfondsen met meer dan € 5 miljard aan belegd vermogen
  - Boekjaar 2018: 10 pensioenfondsen met meer dan € 5 miljard aan belegd vermogen

De uitkomsten van de kostenbenchmarking worden hieronder samengevat.

Pensioenbeheerkosten

Pensioenbeheer uitvoeringskosten per deelnemer in euro's		
	2019	2018
Pensioenfonds Vervoer	77	83
First Pensions Peergroep	187	179
First Pensions gemiddelde Top 50	198	194
IBI Peergroep	154	131
IBI Universum	333	251

Bij het vergelijken van de uitkomsten van pensioenfondsen is het belangrijk om essentiële verschillen in acht te nemen tussen bijvoorbeeld het aantal en de complexiteit van de regelingen die een pensioenfonds uitvoert, de samenstelling van de deelnemers en het geboden serviceniveau. IBI heeft daartoe een aantal benchmarks ontwikkeld. De belangrijkste daarvan ten aanzien van het pensioenbeheer treft u hieronder aan.

Jaar: 2019 (2018)	PF Vervoer	Peergroep	Universum
IBI Complexiteits Index	162 (117)	128 (118)	100 (100)
IBI Automatiserings Index	119 (88)	130 (109)	100 (100)
IBI Slapers Index	130 (146)	95 (104)	100 (100)
IBI Service Index	105 (103)	112 (105)	100 (100)
IBI Transparantie Index	103 (100)	101 (98)	100 (98)

Toelichtingen:

De samenstelling van de aan de IBI benchmarking deelnemende pensioenfondsen wijkt in 2019 flink af ten opzichte van 2018. Dat maakt het moeilijk om de ontwikkeling van de uitkomsten op hun waarde te beoordelen.

IBI Complexiteits Index

De IBI Complexiteits Index geeft weer hoe de mate van complexiteit van de pensioenregelingen zich verhoudt tot die van het IBI universum en van de peergroep. De complexiteit wordt onder meer bepaald door het aantal en de diversiteit van de regelingen. Naarmate de regelingen complexer zijn mogen de kosten ook toenemen.

Als boekjaren 2018 en 2019 met elkaar worden vergeleken valt op dat de complexiteitsindex van Pensioenfonds Vervoer sterk is toegenomen. Dat komt vooral doordat de complexiteit van het IBI universum sterk is afgenomen. Dit laatste wordt veroorzaakt doordat er nu meer ondernemingspensioenfondsen deel uitmaken van het IBI universum.

IBI Automatiserings Index

Op basis van door de pensioenuitvoerders aangeleverde informatie heeft IBI zich een oordeel gevormd over de mate waarin de verwerking van de gegevensmutaties is geautomatiseerd en de wijze waarop communicatie met de deelnemers van het fonds plaatsvindt. De IBI Automatiserings Index geeft de mate van automatisering van processen weer ten opzichte van de peergroep en het universum.

IBI Slapers Index

De IBI Slapers Index geeft de verhouding van het aantal gewezen deelnemers weer ten opzichte van de peergroep en het universum.

Pensioenfonds Vervoer heeft een relatief grote groep gewezen deelnemers. De groep heeft doorgaans relatief weinig invloed op de kostenontwikkeling. Om die reden worden de gewezen deelnemers niet meegenomen in de kosten per deelnemer.

IBI Service Index

IBI heeft de pensioenuitvoerders vragen gesteld om zich een beeld te kunnen vormen van het serviceniveau van de pensioenadministratie. Voorbeelden zijn de snelheid van afhandeling van vragen en klachten en de bereikbaarheid van het callcenter. De IBI Service Index geeft weer hoe het niveau van de service van Pensioenfonds Vervoer zich verhoudt tot dat van het IBI universum en van de peergroep.

De ten opzichte van de peergroep achterblijvende uitkomst van Pensioenfonds Vervoer wordt met name veroorzaakt doordat er bij de uitvoerders van de peergroep relatief veel meer deelnemerscontacten geweest zijn. Het is maar de vraag of dat een goed criterium is. Een deelnemerscontact kan immers ook het gevolg zijn van onduidelijke communicatie of een minder efficiënt proces. Het niveau van de voorlichting is bij Pensioenfonds Vervoer juist als relatief goed beoordeeld. Het aantal klachten was relatief hetzelfde als bij de peergroep.

IBI Transparantie Index

Door pensioenfondsen worden veelal niet alle kosten in lijn de definities van de Pensioenfederatie aangemerkt als pensioenbeheerkosten. Hierbij valt te denken aan kosten voor huisvesting, IT maar ook kosten van de bestuursleden. Om deze vergelijkingsongelijkheid te compenseren, berekent IBI de transparantie van de gerapporteerde kosten van de individuele pensioenfondsen.

Hoe groter de inzichtelijkheid van de gerapporteerde kosten per kostenelement, hoe hoger men scoort op de IBI Transparantie Index. Het niet of onvolledig rapporteren van kosten leidt vanzelfsprekend tot een vermindering van de transparantie en daarmee tot een lagere score op de IBI Transparantie Index. In boekjaar 2018 was de maximaal haalbare transparantie-score 100. In boekjaar 2019 is de prestatieweergave gelijk getrokken aan die van de andere indices. Dat wil zeggen dat het universum op 100 wordt gesteld, zodat voor Pensioenfonds Vervoer en de peergroep zowel een hogere als een lagere score mogelijk is.

Vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten)

Vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen		
	2019	2018
Pensioenfonds Vervoer	0,31	0,32
First Pensions Peergroep	0,36	0,36
First Pensions gemiddelde Top 50	0,40	0,41
IBI Peergroep	0,42	0,42
IBI Universum	0,44	0,43

De vermogensbeheerkosten worden ook afgezet tegen de gerealiseerde langere termijn rendementen en risico's. De uitkomsten over de afgelopen vijf jaar (2015-2019) zoals gemeten door First Pensions zijn samengevat als volgt.

Gemiddelde jaarlijkse (relatieve) rendementen over de periode 2015-2019				
	Beleggingsrendement	Verplichtingenrendement	Relatief rendement	Duratie Verplichtingen (2019)
Pensioenfonds Vervoer	7,2%	6,3%	0,9%	24,0
Gemiddelde top 50	6,3%	5,3%	1,0%	20,7
Peer groep	6,6%	5,4%	1,3%	20,8
Minimum top 50	4,4%	3,6%	-1,2%	14,8
Maximum top 50	8,3%	7,5%	2,9%	27,4

Performance ratio over de periode 2015-2019

berekend als: $\text{relatief rendement} / (\text{VEV} / 1,96)$

	Relatief rendement	Risico (VEV)	Performance ratio
Pensioenfonds Vervoer	0,9%	17,5%	10,1%
Gemiddelde top 50	1,0%	19,9%	9,5%
Peer groep	1,3%	20,3%	12,3%

De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- De kosten van Pensioenfonds Vervoer zijn lager dan het gemiddelde van beide universums en van de peer groepen. Dit geldt voor zowel de pensioenbeheerkosten (met name uitgedrukt in € per deelnemer) als de vermogensbeheerkosten. Opmerkelijk is daarbij tevens dat de pensioenbeheerkosten per deelnemer bij Pensioenfonds Vervoer in 2019 gedaald zijn t.o.v. 2018, terwijl deze voor het gemiddelde van de universums en van de peer groepen in 2019 juist toegenomen zijn.
- Pensioenfonds Vervoer heeft over de afgelopen vijf jaar een relatief rendement van +0,9% per jaar behaald. Daarmee is er een hoger beleggingsrendement behaald dan benodigd en hebben de beleggingen waarde toegevoegd ten opzichte van de verplichtingen. Het relatief rendement is daarbij net iets lager dan het gemiddelde van de top 50 (+1,0%). Voor de First Pensions peer groep was het gemiddelde relatief rendement nog hoger, namelijk +1,3% per jaar.
- Pensioenfonds Vervoer heeft een lager vereist eigen vermogen (VEV) dan het gemiddelde van zowel de top 50 en de peer groep. Dit komt met name vanuit een lager aandelen- en vastgoedrisico (S2), een grondstoffenrisico van 0 (S4) en een lager actief beheer risico (S10).
- Door het lagere risico (VEV) is de relatieve performance ratio (= relatief rendement gecorrigeerd voor het risico t.o.v. de verplichtingen) over de afgelopen vijf jaar voor Pensioenfonds Vervoer hoger dan het gemiddelde van de top 50. Ten opzichte van de peer groep is de relatieve performance ratio echter wel lager, door het hogere relatieve rendement van de peer groep. Over 2019 heeft Pensioenfonds Vervoer een fors hoger dan gemiddelde performance ratio behaald. Pensioenfonds Vervoer heeft daarmee in 2019 zijn risicobudget efficiënter ingezet dan het gemiddelde van de top 50 en van de peer groep.
- De renteafdekking van Pensioenfonds Vervoer is hoger dan gemiddeld. Mede dankzij de hogere renteafdekking, behaalde Vervoer in 2019 een hoger dan gemiddeld relatief rendement. Voor 2019 was het relatief rendement bij Pensioenfonds Vervoer +4,3% versus een gemiddelde voor de top 50 van +1,0% en een gemiddelde voor de peer groep van +1,8%.
- Kanttekening in de IBI benchmarkingrapportage: gegeven het feit dat Pensioenfonds Vervoer relatief weinig heeft belegd in dure illiquide categorieën hadden de kosten nog lager kunnen zijn.

De hierboven gepresenteerde vermogensbeheerkosten zijn exclusief de transactiekosten.

Wat bij de benchmarking van de pensioenbeheerkosten is opgemerkt geldt uiteraard ook voor de benchmarking van vermogensbeheerkosten: bij het vergelijken van de uitkomsten van pensioenfondsen is het belangrijk om essentiële verschillen in acht te nemen. Voor het vermogensbeheer gaat het dan om verschillen in het

beleggingsbeleid en de wijze waarop de uitvoering van het beleid is georganiseerd. Ook hiervoor heeft IBI een aantal indices gemaakt die hieronder de revue passeren.

IBI Asset Allocatie Index

Deze index geeft weer hoe de mate van spreiding van de beleggingsportefeuille zich verhoudt tot dat van het IBI universum en de peergroep. De gemiddelde spreiding van het gehele universum is 100. Een IBI Asset Allocatie Index hoger dan 100 betekent dat de portefeuille meer gespreid is en daarmee het risico beoogt te verminderen.

	2019	2018	2017	2016	2015
IBI allocatie index PF Vervoer	72	64	76	80	80
IBI allocatie index peergroep	117	108	104	102	108
IBI allocatie index universum	100	100	100	100	100

Dat de allocatie index van Pensioenfonds Vervoer duidelijk onder de 100 (het universum) ligt komt doordat het pensioenfonds relatief weinig investeert in alternatieve / illiquide beleggingen. Dat zou zich moeten vertalen in relatief lagere kosten, want alternatieve beleggingen zijn doorgaans relatief duur. Pensioenfonds Vervoer betaalt inderdaad relatief minder vaste managementfees. Dit ondanks dat de vaste managementfees bij enkele vermogensbeheermandaten mogelijk iets hoger uitvallen, doordat Pensioenfonds Vervoer geen performance gerelateerde fees betaalt.

IBI Alpha Index

Deze index geeft weer hoe het percentage actief beheerd vermogen zich verhoudt ten opzichte van het universum en de peer groep. Ook hierbij geldt dat het gehele universum 100 is.

	2019	2018	2017	2016	2015
IBI alpha index PF Vervoer	106	97	92	94	101
IBI alpha index peergroep	108	106	93	96	106
IBI alpha index universum	100	100	100	100	100

Hoe hoger de index, hoe actiever het beheer. Een hoge alpha index rechtvaardigt een hoger kostenniveau bij Pensioenfonds Vervoer. Volgens IBI is in boekjaar 2019 het actief beheerde vermogen van Pensioenfonds Vervoer

66% geweest, tegenover 67% van de peergroep en 62% van het universum. Door de jaren heen zijn de criteria van wat als actief en wat als passief beheer wordt beschouwd niet constant geweest. Ook zijn er wisselingen geweest in de IBI peergroep en het IBI universum. Daardoor kunnen slechts beperkt conclusies worden getrokken uit een vergelijking van de uitkomsten in de diverse jaren.

IBI Implementatie-Index

Deze index geeft het percentage aan van de portefeuille dat indirect is belegd. Door de directe beleggingen te scheiden van de indirecte beleggingen wordt duidelijk in hoeverre sprake is van extra “lagen” die noodzakelijk zijn voor het kunnen beleggen in de desbetreffende activaklasse.

	2019	2018	2017	2016	2015
IBI implementatie index PF Vervoer	12	13	15	22	18
IBI implementatie index peergroep	54	85	99	54	56
IBI implementatie index universum	100	100	100	100	100

De zeer lage implementatie index geeft aan dat Pensioenfonds Vervoer nauwelijks indirecte beleggingen kent; in dat opzicht is onze beleggingsportefeuille dus zeer kostenefficiënt. Volgens de definities van IBI is in 2019 7,4% van de beleggingsportefeuille indirect gemanaged. Het gemiddelde van de peergroep is 33%. Het gemiddelde van de Nederlandse pensioenfondsen bedraagt 60%.

IBI Transparantie Index

De kosten van vermogensbeheer worden door de pensioenfondsen gerapporteerd. Door het ontbreken van geüniformeerde kostendefinities, is de attributie van kosten niet altijd even inzichtelijk. Er ontbreekt een gemeenschappelijke deler. Wel worden er vanwege toenemende aandacht voor kosten transparantie steeds meer kostenelementen toegevoegd door pensioenfondsen aan de totale gerapporteerde kosten. Hierdoor kan ongelijkheid ontstaan in de samenstelling van het kostencijfer zoals dat door de individuele pensioenfondsen wordt gerapporteerd. Anders gezegd, fondsen die een hogere mate van volledigheid betrachten, zouden een ogenschijnlijk hoger kostenniveau kunnen hebben dan pensioenfondsen die bepaalde kosten buiten beschouwing laten of bijvoorbeeld in rendementscijfers ‘verstopten’.

Om deze vergelijkingsongelijkheid te compenseren, berekent IBI de transparantie van de gerapporteerde kosten van de individuele fondsen. Hoe groter de inzichtelijkheid van de gerapporteerde kosten per kostenelement en beleggingscategorie, hoe hoger men scoort op de IBI Transparantie Index. Het niet of onvolledige rapporteren van

kosten leidt vanzelfsprekend tot een vermindering van de transparantie en daarmee tot een lagere score op de IBI Transparantie Index.

	2019	2018	2017	2016	2015
IBI transparantie index PF Vervoer	103	100	100	100	100
IBI transparantie index peergroep	100	98	99	99	98
IBI transparantie index universum	100	98	98	97	97

Transactiekosten vermogensbeheer

De bovengenoemde cijfers over de kosten van het vermogensbeheer zijn exclusief de kosten van transacties. Een deel van die transactiekosten kan lastig precies zichtbaar worden gemaakt omdat deze kosten, met name bij de vastrentende waarden en financiële derivaten, versleuteld zitten in de transactiekoersen. In die gevallen hebben de vermogensbeheerders van Pensioenfonds Vervoer aangegeven wat de omzet en de daarmee gepaard gaande kosten zijn geweest. Voor zover de transactiekosten niet precies of aannemelijk bepaald konden worden, is gebruik gemaakt van een schattingsmethode, die in lijn ligt met de eerdergenoemde aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

De (deels geraamde) transactiekosten komen over 2020 uit op 0,12% (2019: 0,07%) van het gemiddeld belegd vermogen. Het aangegeven percentage heeft niet alleen betrekking op de zichtbare kosten, maar ook op de kosten die een niet zichtbaar deel uitmaken van transactiekoersen. Ook zijn inbegrepen de zichtbare en niet zichtbare transactiekosten die voortvloeien uit transitie, voortvloeiend uit het gefaseerd omzetten van de portefeuille op grond van het door het bestuur bepaalde beleggingsbeleid, het switchen van vermogensbeheerder indien de uitvoering van het beleid daartoe aanleiding geeft, en het stroomlijnen van de rekeningenstructuur met betrekking tot de diverse beleggingen. Daarnaast zijn in het transactiekostenpercentage de kosten inbegrepen van zogenaamde 'restrikes'. Dit betreft het veranderen van derivatenposities die worden aangehouden voor het afdekken van het renterisico, om binnen vooraf afgesproken bandbreedtes te blijven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) en de transactiekosten over 2020 per beleggingscategorie. Deze zijn uitgedrukt in de gemiddelde vermogensallocatie over 2020.

Kosten 2020 per beleggingscategorie ¹²

	Gemiddelde allocatie x € 1 miljoen	Gemiddelde allocatie in %	Kosten in € 1 miljoen	Kosten in % van gem. allocatie	Transactie- kosten in € 1 miljoen	Transactie- kosten in % van gem. alloc in %
Aandelen	11.709	34,2	38,5	0,33	10,2	0,09
Vastrentende beleggingen ¹³	11.782	34,4	39,9	0,34	25,5	0,22
Vastgoed	946	2,8	5,8	0,61	1,4	0,14
Totaal exclusief afdekking	24.437	71,4	84,2	0,34	37,1	0,15
Valuta afdekking	131	0,4	0,7	0,56	0,6	0,44
Rente afdekking ¹³	9.633	28,2	5,7	0,06	2,1	0,02
Totaal portefeuille	34.201	100,0	90,6	0,27	39,7	0,12

¹² Deze verdeling in beleggingscategorieën is gemaakt op basis het beleggingsbeleid 2020 van het pensioenfonds. De verdeling wijkt op onderdelen af van die in de Jaarrekening, waar de vanuit de regelgeving voor het jaarverslag vereiste rubricering wordt gevolgd. Dat heeft uiteraard geen invloed op de totaalkomsten.

¹³ Conform het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Vervoer staan in deze tabel onder vastrentende waarden alleen de obligaties die deel uitmaken van de 'return-portefeuille'. De rente afdekking ('matching portefeuille') wordt gevormd door obligaties en financiële derivaten. De obligaties behorend tot de matching portefeuille staan hier gerubriceerd onder de rente afdekking. Dit in tegenstelling tot verderop in de Jaarrekening. Daar staan de obligaties van de 'matching-portefeuille' gerubriceerd onder de vastrentende waarden

15. Financiële ontwikkeling

Financiële positie van het pensioenfonds

De **dekkingsgraad** wordt vastgesteld als het pensioenvermogen gedeeld door de totale technische voorzieningen. De dekkingsgraad op basis van de door DNB vastgestelde rentetermijnstructuur is op 31 december 2020 uitgekomen op 103,5%. Eind 2019 was de dekkingsgraad 103,0%.

De toetsingsgrootte in het Financieel Toetsingskader (FTK) is de **beleidsdekkingsgraad**. Dit is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. In het boekjaar is de beleidsdekkingsgraad afgenomen van 101,4% eind 2019 naar 97,5% op 31 december 2020.

Het **pensioenvermogen** van het pensioenfonds wordt berekend als het eigen vermogen (ook wel genoemd: het weerstandsvermogen) vermeerderd met de technische voorzieningen. Het pensioenvermogen op 31 december 2020 bedroeg € 37,4 miljard (eind 2019: € 32,0 miljard). De **technische voorzieningen** (ook wel genoemd: de voorziening pensioenverplichtingen) bedroegen eind 2020: € 36,1 miljard (eind 2019: € 31,0 miljard). Het pensioenvermogen gedeeld door de technische voorzieningen leidt (als niet de afgeronde maar de exacte cijfers worden gebruikt) tot bovengenoemde dekkingsgraad van 103,5% (eind 2019: 103,0%).

Bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen worden veronderstellingen gehanteerd ten aanzien van bijvoorbeeld sterftekansen, rendementen en kosten. Gedurende het boekjaar wijken de werkelijke ontwikkelingen onvermijdelijk af van deze veronderstellingen, waardoor er ten opzichte van de veronderstellingen winst of verlies wordt gerealiseerd.

Onder het FTK worden twee toetsingsgrenzen gedefinieerd:

Het '**minimaal vereist vermogen**' is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen verhoogd met een opslag ('minimaal vereist eigen vermogen') voor algemene risico's. Op 20 mei 2019 heeft het Actuarieel Genootschap een leidraad gepubliceerd, waarmee pensioenfonds een eenduidige methode wordt aangereikt inzake de vaststelling van het minimaal vereist eigen vermogen. De vaststelling van het minimaal vereist vermogen van Pensioenfonds Vervoer is gebaseerd op deze leidraad. De uitkomst als percentage van de technische voorzieningen bedroeg zowel eind 2019 als eind 2020 104,3%.

Op 31 december 2020 was de aanwezige beleidsdekkingsgraad 97,5%. Dat was lager dan de minimaal vereiste 104,3%. Op 31 december 2019 was de aanwezige beleidsdekkingsgraad 101,4%, wat eveneens lager was dan het vereiste minimum. In beide jaren was dan ook sprake van een tekortsituatie, ofwel een '**dekkingstekort**'.

Het '**vereist vermogen**' is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen, verhoogd met een zodanige opslag ('vereist eigen vermogen'), dat de kans maximaal 2,5% is dat de aanwezige dekkingsgraad van het pensioenfonds in een periode van één jaar lager wordt dan 100%. Voor de vaststelling van deze opslag is door DNB een standaardtoets ontwikkeld. Deze standaardtoets wordt ook bij Pensioenfonds Vervoer toegepast. Met name het renterisico en het zakelijke waarden risico zijn bepalend voor de uitkomst van deze toets.

Het vereist vermogen op basis van de *strategische* portefeuille bedroeg op 31 december 2020 16,1% (2019: 16,6%) van de nominale pensioenverplichtingen. De vereiste dekkingsgraad van eind 2020 kwam daarmee uit op 116,1%

(eind 2019: 116,6%). Gelet op de aanwezige beleidsdekkingsgraad van 97,5% was (net als eind 2019 met de aanwezige dekkingsgraad van 101,4%) sprake van een **'reservetekort'**. Voor de volledigheid vermelden we het vereist vermogen tevens op basis van de *feitelijke* beleggingsmix. De uitkomst op 31 december 2020 is dan 116,7% (eind 2019: 117,7%). Het verschil met het vereist vermogen op basis van het strategische beleggingsbeleid komt met name door een beperkt hogere allocatie naar zakelijke waarden dan strategisch beoogd.

Herstelplan en ontwikkeling dekkingsgraad

Op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2015 heeft Pensioenfonds Vervoer voor het eerst een herstelplan in het kader van het toen vernieuwde financieel toetsingskader (FTK) opgesteld. Pensioenfonds Vervoer verkeert in een herstelsituatie zo lang als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen. Ieder jaar wordt opnieuw getoetst of binnen een nieuwe periode van 10 jaar herstel tot het vereist eigen vermogen mogelijk is. Op grond van de actualisatie van het herstelplan per 31 december 2019 zou de dekkingsgraad per 31 december 2020 104,7% moeten bedragen. In werkelijkheid bedraagt de dekkingsgraad 103,5%. Daarmee heeft het pensioenfonds een achterstand op dat herstel. Dit heeft echter geen praktische consequenties. Voor meer informatie over het herstelplan van Pensioenfonds Vervoer verwijzen wij naar hoofdstuk 9 'Ontwikkelingen met betrekking tot de pensioenregeling'.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het daadwerkelijke verloop van de dekkingsgraad in 2020 ten opzichte van het verloop zoals geschat in het herstelplan dat in dat jaar van toepassing was.

Verloop dekkingsgraad in 2020

	Feitelijk	Herstelplan	Vershil
Startdekkingsgraad in herstelplan (op basis van standen ultimo 2019)	103,0%	103,0%	1,2%
Verandering van de dekkingsgraad als gevolg van:			
Nieuwe aanspraken	- 1,0%	- 1,0%	0,0%
Gedane uitkeringen	0,0%	0,0%	0,0%
Toeslagverlening	0,0%	0,0%	0,0%
Wijziging rente (RTS)	- 14,8%	0,0%	- 14,8%
Beleggingsresultaat	15,4%	2,7%	12,7%
Overige oorzaken (o.a. wijzigingen grondslagen)	0,9%	0,0%	0,9%
Dekkingsgraad per 31 december 2020	103,5%	104,7%	- 1,2%

Wijziging van de grondslagen

Wijziging overlevingsgrondslagen

Op 9 september 2020 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) de nieuwe Prognosetafel AG2020 gepubliceerd. Uit de nieuwe Prognosetafel AG2020 blijkt dat Nederlanders gemiddeld nog steeds ouder worden, maar dat de verwachte toename van de levensverwachting is afgevlakt in vergelijking met de Prognosetafel AG2018. De technische voorzieningen zijn hierdoor gedaald. De impact op de dekkingsgraad hiervan was een stijging van circa 2,6%. Op basis van het fondsbeleid zijn, gelijk met de publicatie van de nieuwe prognosetafel, ook de fondsspecifieke correctiefactoren voor ervaringssterfte geëvalueerd. Op basis van de beschikbare data is geconcludeerd dat de huidige factoren niet meer passend waren voor de geconstateerde waarnemingen in de periode 2015 -2019. Het bestuur heeft daarom besloten de ervaringssterfte aan te passen. Dat heeft geleid tot een stijging van de dekkingsgraad met ca. 1,1%.

In de Prognosetafel AG2020 kon nog geen rekening worden gehouden met de eventuele effecten van COVID-19. Gezien de wereldwijde uitbraak van COVID-19 is een resultaat op overlevingskansen te verwachten. In de overlevingsgrondslagen kon geen rekening gehouden met de gevolgen van de pandemie, omdat er bij de vaststelling daarvan nog geen statistische gegevens beschikbaar waren. Uit de later door het CBS gepubliceerde cijfers blijkt dat er landelijk sprake is van een oversterfte in 2020 van 10%.

De vraag is wat de lange termijn impact zal zijn op de levensverwachting van COVID-19. Mogelijk is een tussentijdse update van de Prognosetafel nodig. De Commissie Sterfte Onderzoek van het AG heeft aangegeven ernaar te streven vóór 1 september 2021 te besluiten of een update van de Prognosetafel noodzakelijk is.

Wijziging reserverings- en financieringsmethodiek wezenpensioen

In 2020 heeft het bestuur besloten de financierings- en reserveringsmethodiek voor het niet ingegane wezenpensioen aan te passen. De reservering is vastgesteld op 1,0% van de technische voorzieningen voor het uitgesteld partnerpensioen behorende bij niet ingegaan ouderdompensioen. Ultimo 2020 is dit verwerkt in de technische voorzieningen, wat heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad met circa 0,2%.

Actuariële analyse van het resultaat

In onderstaand overzicht wordt het saldo van de baten en lasten uitgesplitst naar diverse bronnen. Het betreft een actuariële analyse waarbij de genoemde individuele resultaatcomponenten niet noodzakelijkerwijs één op één gematched kunnen worden met uitsplitsingen in de Jaarrekening, die vanuit een andere invalshoek zijn weergegeven. Het totaalresultaat is uiteraard wel identiek.

Saldo van baten en lasten (bedragen x 1.000.000)		
	2020	2019
Grondslagen resultaatbepaling:		
Overlevingstafel <i>primo</i> boekjaar ¹⁴	AG 2018	AG2018
Gemiddelde rente <i>primo</i> boekjaar	0,83%	1,48%

¹⁴ Ultimo boekjaar 2020 is AG 2020 van toepassing. Het actuariële resultaat wordt echter bepaald op basis van de aan het begin van het jaar van toepassing zijnde overlevingstafel.

Premies en koopsommen	-291	-197
Beleggingsresultaat (inclusief wijziging RTS)	-525	1.119
Toeslagverlening	0	0
Sterfte	42	21
Arbeidsongeschiktheid	-41	-14
ANW-hiaat en wezenpensioen	0	2
Kosten	6	6
Mutaties / diversen	71	-6
Wijziging door bijzondere oorzaken	1.245	39
Eénmalige toekenningen VPL	-181	12
Totaalresultaat	326	982

In bovenstaande tabel valt in 2020 de grote 'wijziging door bijzondere oorzaken' op. Dit betreft het effect van de hiervoor beschreven overgang naar de nieuwe Prognosetafel AG2020 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap, ofwel de nieuwe overlevingsgrondslagen.

Kostendekkende premie

Onder het FTK wordt expliciet een kostendekkende premie gedefinieerd voor nieuwe pensioenaanspraken. De vaststelling van de kostendekkende toetspremie (dat is de ex-ante kostendekkende premie op basis van een 120-maands gemiddelde RTS) vindt jaarlijks in het vierde kwartaal plaats op basis van de situatie van 30 september. Daarbij is uitgegaan van de op dat moment beschikbare informatie, zoals de meest recente salarisgegevens voor de pensioenopbouw tot en met september.

Vergelijking van de kostendekkende toetspremie op grond van het FTK en de verwachte verschuldigde premie leidt, tezamen met de onttrekking uit het premie egalisatiedepot, tot een nulresultaat.

Toetsing kostendekkende premie	2020	2019
Kostendekkende (toets)premie FTK	-1.035	-925
Verschuldigde premie	885	863
Saldo	-150	-62
Onttrekking aan premie egalisatiedepot	150	62
Saldo	0	0

De kostendekkende toetspremie op basis van het FTK is in 2020, net als in 2019, voldaan. De verschuldigde premie is op basis van deze opstelling kostendekkend.

Het verloop van het premie egalisatiedepot is als volgt:

Verloop premie egalisatiedepot	2020	2019
Premie egalisatiedepot op 1 januari	165	189
Toevoeging ex-post vastgestelde premiemarge	-150	-62
Rendementstoevoeging	-1	38
Premie egalisatiedepot op 31 december	14	165

0

Op basis van het beleid, zoals vastgelegd in de ABTN 2019 van het fonds, zou een in het premie-egalisatiedepot resterend positief saldo per 31 december 2020 in principe worden toegevoegd aan een te vormen bestemmingsreserve toeslagverlening voor de actieve deelnemers. Aangezien een aanvullende toeslag voor deelnemers vanuit een bestemmingsreserve op dit moment niet opportuun is en de wens bestaat om het huidige opbouwpercentage voor de deelnemers zo mogelijk te handhaven, heeft het bestuur besloten dat het premie-egalisatiedepot niet wordt beëindigd per 31 december 2020 en dat ook daarna overschotten of tekorten van het premiesaldo aan dit depot worden toegevoegd of onttrokken.

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het pensioenfonds. De daadwerkelijke toeslag in een jaar is (behoudens de excedentregeling) voorwaardelijk en afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen.

Er is geen recht op toekomstige toeslagen¹⁵. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening wordt gegeven. Het pensioenfonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen; de premiestelling is gebaseerd op de ambitie om een nominaal pensioen te kunnen verstrekken. Toeslagen zijn afhankelijk van de middelen van het pensioenfonds, die voor een belangrijk deel worden beïnvloed door de jaarlijkse beleggingsresultaten.

Als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de volledige toeslagengrens kan het bestuur besluiten om een extra toeslagverlening toe te passen. Dat kan alleen als in eerdere jaren gekort is op de toeslagverlening en/of de pensioenaanspraken en pensioenrechten verlaagd zijn. De actieve en gewezen deelnemers van het pensioenfonds en de uitkeringsgerechtigden kunnen formeel geen aanspraak maken op een extra toeslagverlening als de situatie zoals hierboven beschreven aan de orde is. De reglementen en de ABTN van Pensioenfonds Vervoer kennen geen rechten op inhaaltoeslagen. Het eventueel toch toekennen daarvan is aan het bestuur.

Het pensioenfonds kent voorwaardelijk en onvoorwaardelijke toeslagverlening. Ten aanzien van de voorwaardelijke toeslagverlening heeft het bestuur vanwege de financiële positie van het pensioenfonds op 30 september 2019 en 30 september 2020 besloten om zowel op 1 januari 2020 als op 1 januari 2021 geen toeslag te verlenen op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Onvoorwaardelijke toeslagen worden verleend op de tot 1 januari

---

¹⁵ Behoudens onvoorwaardelijke toeslagen op de tot 1 januari 2010 opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in de excedentregeling.

2010 opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in de excedentregeling. Op 1 januari 2021 zijn deze met 1,56% verhoogd (1 januari 2020: 1,49%).

Haalbaarheidstoets en risicohouding

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Minimaal eenmaal per jaar moet deze toets worden uitgevoerd, voor het eerst in 2015. Dat was toen de 'aanvangshaalbaarheidstoets'. Gegeven de lange prognoseperiode van 60 jaar zijn de uitkomsten van het uit de haalbaarheidstoets voortkomende pensioenresultaat slechts in geringe mate maatgevend voor de korte termijn.

Onderstaand treft u de risicohouding aan zoals deze in 2015 door het bestuur, in overleg met Cao-partijen en het verantwoordingsorgaan, is opgesteld. Een evenwichtige belangenafweging heeft daarbij centraal gestaan. Deze risicohouding komt in termen van het risicoprofiel van de beleggingen overeen met de huidige strategische norm.

De risicohouding van het pensioenfonds, zoals vastgelegd in het besluit financieel toetsingskader van december 2014, bestaat uit drie onderdelen:

1. **Kwalitatieve** beschrijving van de risicohouding;
2. Kwantitatieve beschrijving van de **korte termijn** risicohouding;
3. Kwantitatieve beschrijving van de **lange termijn** risicohouding.

De risicohouding van het pensioenfonds voldoet aan de 'prudent person-regel'. Voor de korte termijn komt de risicohouding tot uitdrukking in de hoogte van (een bandbreedte voor) het vereist eigen vermogen. Voor de lange termijn komt de risicohouding tot uitdrukking in de door het pensioenfonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets.

De haalbaarheidstoets is een stochastische toets die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. De economische scenario's zijn door DNB voorgeschreven.

Ad 1: Kwalitatieve beschrijving van de risicohouding

De premie is minimaal en maximaal gelijk aan 30% van de pensioengrondslag.

- De premie dient (inclusief financiering van de VPL-verplichting) kostendekkend te zijn.
- Bij de bepaling van de kostendekkende premie voor de pensioenopbouw wordt rekening gehouden met een 120-maands middeling van de rente. Bij de bepaling van de gedempte kostendekkende premie voor de VPL-regeling wordt een rentevoet gehanteerd die gelijk aan het gemiddelde van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuren over de aan het desbetreffende kalenderjaar voorafgaande vijf jaren waarbij de rentetermijnstructuur van 30 september als basis dient.
- Het niet hoeven korten van pensioenen is voorlopig belangrijker dan de toeslagverlening. Dit betekent dat de kans op korting klein moet zijn.

Ad 2: Kwantitatieve beschrijving van de korte termijn risicohouding

De korte termijn risicohouding is vertaald in een strategische beleggingsportefeuille met bandbreedtes. Het risico wordt uitgedrukt in termen van het vereist eigen vermogen bij de strategische portefeuille. Toekomstige wijzigingen van het vereist eigen vermogen veroorzaakt door fluctuaties in de rentestand zijn toegestaan. Het

bestuur heeft besloten voor de vereist vermogen-bandbreedte een ondergrens van 85% en een bovengrens van 125% op basis van de strategische portefeuille te hanteren. Met dit beleid heeft het bestuur beoordeeld dat deze bandbreedte acceptabel is uit hoofde van balansrisicomanagement.

Ad 3: Kwantitatieve beschrijving van de lange termijn risicohouding

Om invulling te geven aan het bepaalde in artikel 22 van het Besluit Financieel Toetsingskader kiest het pensioenfonds de volgende grenzen in het kader van de uitvoering van de aanvangshaalbaarheidstoets:

De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen is gelijk aan 85%.

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds bij het van toepassing worden van het nieuwe financiële toetsingskader is gelijk aan 85%.
- Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent het pensioenfonds vanuit de feitelijke dekkingsgraad zowel het verwachte pensioenresultaat als het pensioenresultaat in een slechtweerscenario. De maximale relatieve afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slecht weer scenario die het pensioenfonds dan acceptabel vindt is 33%. Dit betekent dat het pensioenresultaat in slechts 5% van de scenario's meer dan 33% lager mag zijn dan het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad.

Resultaten van de haalbaarheidstoets

In het lange termijn risicohouding beleid is de ondergrens bij het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau vastgesteld op 85%. De uitkomst op 1 januari 2020 bedraagt 104,9% (1 januari 2019: 101,9%).

In het lange termijn risicohouding beleid is de maximale afwijking van het pensioenresultaat op fondsniveau in een slechtweer scenario vastgesteld op 33%. De uitkomst op 1 januari 2020 bedraagt 28,2% (1 januari 2019: 30,5%).

De resultaten op 1 januari 2020 (en 2019) vallen binnen de in 2015 vastgestelde grenzen. De resultaten op 1 januari 2021 zijn nog niet bekend; de nieuwe haalbaarheidstoets zal pas eind juni 2021 bij DNB worden ingediend.

16. Ontwikkelingen na afloop verslagjaar

Wijziging UFR

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De rentetermijnstructuur zal de komende jaren in vier stappen worden gewijzigd. Dit volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan. Dat heeft een drukkend effect op de dekkingsgraad van ongeveer 2%-punten per jaar in de boekjaren 2021 tot en met 2024.

COVID-19

Eén van de belangrijke grondslagen voor de vaststelling van de pensioenverplichtingen vormt de zogenaamde overlevingstafels. Deze worden berekend door het Actuarieel Genootschap (AG). Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer heeft besloten dat de meest recente tafels moeten worden gebruikt. Voor boekjaar 2020 zijn dat de 'AG2020'-tafels. Deze tafels zijn bepaald op basis van statistische informatie. Ten tijde van de berekening van de AG2020 tafels was er nog geen statistische informatie over de effecten van COVID-19 bekend. Ook nu kunnen die effecten nog niet statistisch betrouwbaar worden bepaald. De vraag is onder meer of de effecten van COVID-19 alleen tijdelijk, of deels ook structureel van aard zullen zijn. Dit vormt dus een onzekerheid voor de toekomst.

Recentelijk heeft de AG-Commissie Sterfte Onderzoek (CSO) een korte update gegeven over COVID-19 en de mogelijke impact hiervan op de prognose van de levensverwachting. Op 14 april 2021 heeft de CSO in een persbericht verklaard dat, met de huidige beschikbare informatie, de Prognose tafel AG2020 nog steeds de best mogelijke inschatting geeft voor de lange termijn levensverwachting van de Nederlandse bevolking. De komende maanden zal de CSO nieuwe overlijdensdata en informatie over COVID-19 in haar onderzoek meenemen en bekijken of de levensverwachting moet worden bijgesteld of niet. De CSO is zich ervan bewust dat, wanneer de analyses tot een update van de sterfteprognose in 2021 leiden, stakeholders tijdig moeten worden geïnformeerd zodat deze zorgvuldig hun besluitvormingsproces kunnen doorlopen voor bijvoorbeeld premies en tarieven voor 2022. Daarom zal de CSO uiterlijk 15 juli 2021 bekendmaken of in 2021 een nieuwe sterfteprognose wordt gepubliceerd. Wanneer de CSO besluit tot een aanpassing van de sterfteprognose in 2021, dan zal deze uiterlijk 15 september 2021 worden gepubliceerd.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Met ingang van 10 maart 2021 moeten pensioenfonds aan de verplichtingen van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) voldoen. Onder SFDR moeten pensioenfonds informatie verschaffen over het duurzaamheidsbeleid en transparant zijn over de uitvoering daarvan. De aard van de verplichtingen brengt verder met zich mee dat pensioenfonds over specifiek beleid beschikken.

Een deel van de SFDR wetgeving is 10 maart 2021 van kracht geworden. Pensioenfonds Vervoer heeft er voor gekozen om vooralsnog gebruik te maken van de 'opt-out'-opties. Dit houdt in dat Pensioenfonds Vervoer

algemene ESG-criteria wel meeweegt bij haar investeringsbeslissingen. Het pensioenfonds houdt echter geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening en de nog te verschijnen secundaire wetgeving ('regulatory technical standards'). De reden om dit (momenteel) niet mee te wegen is dat het nog niet duidelijk is wat de verplichtingen zijn die volgen uit deze toekomstige wetgeving.

Vanaf 2022 zal een rapportageverplichting gelden voor pensioenfondsen die ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren meewegen. Er zal gerapporteerd moeten worden over een aanzienlijk aantal indicatoren. Pensioenfonds Vervoer wil eerst toetsen of aan deze rapportageverplichtingen kan worden voldaan, voordat gekozen wordt de ongunstige effecten mee te wegen in de beleggingsbeslissingen

17. Rapport raad van toezicht

Algemeen

Pensioenfonds Vervoer heeft een paritair bestuursmodel en kent sinds 1 juli 2014 een raad van toezicht. De volgende personen maakten in 2020 deel uit van de raad:

- Vanaf 1 juli 2020: De heer M.G. (Rino) Jekel, aandachtsgebieden AO & IB en risicomanagement (voorzitter).
- Mevrouw drs. G (Gisella) van Vollenhoven-Eikelenboom AG, aandachtsgebieden governance, actuariële aspecten en pensioenen (plaatsvervangend voorzitter).
- De heer dr. W. (Willem) C. Boeschoten, aandachtsgebieden financiën en beleggingen.
- Tot 1 juli 2020: De heer drs. E.R. (Erwin) Capitain, aandachtsgebieden governance en control (voorzitter tot 1 juli 2020).

Erwin Capitain is per 1 juli 2020 afgetreden als lid en voorzitter van de raad conform het rooster van aftreden. De raad is Erwin Capitain erkentelijk voor zijn jarenlange deskundige inzet voor Pensioenfonds Vervoer.

Rino Jekel is, na goedkeuring door DNB, benoemd tot voorzitter. Het bestuur benoemde tijdens de bestuursvergadering van 11 februari 2020, op voordracht van het verantwoordingsorgaan, onder voorbehoud van goedkeuring door DNB, Rino Jekel als lid van de raad van toezicht met ingang van 1 juli 2020. DNB verleende deze goedkeuring op 13 mei 2020. De raad benoemde vervolgens Rino Jekel als voorzitter van de raad van toezicht.

Alle leden hebben aangegeven naast de andere werkzaamheden die zij vervullen, voldoende tijd beschikbaar te hebben voor het fonds. Zij voldoen aan de VTE-score zoals die voor bestuurders en leden van de raad van toezicht voor pensioenfonds wordt gehanteerd.

Alle leden zijn onafhankelijk. Zij zijn geen deelnemer in het fonds en hebben ook geen zakelijke belangen bij het fonds. Hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht zijn vermeld in het jaarverslag van Pensioenfonds Vervoer.

De raad kan vrijelijk beschikken over alle informatie die de raad nodig denkt te hebben om zijn taak goed te kunnen vervullen en heeft vrije toegang tot het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de medewerkers van het bestuursbureau.

De raad van toezicht volgt via directe toegang tot de bestuursstukken de gang van zaken in het bestuur en de beleidsontwikkeling van het fonds. Als daar aanleiding toe is, nodigt de raad het bestuur of het bestuursbureau uit om nadere toelichting te geven op beleidsvoornemens of genomen besluiten. De raad ontvangt voorts ieder kwartaal een rapportage, waarin alle belangrijke ontwikkelingen en besluiten betreffende het fonds in het voorgaande kwartaal worden vermeld.

Indien de raad een specifiek toezichtthema heeft benoemd voor enig jaar, bestudeert de raad de relevante stukken, nodigt het bestuursbureau uit voor een nadere (technische) toelichting op het thema, oriënteert zich zo nodig bij de uitvoerders, woont bestuursvergaderingen bij en gaat met het bestuur het gesprek aan over het thema in de reguliere kwartaaloverleggen. De bevindingen over het thema worden zo nodig vastgelegd in het jaarrapport. De raad werkt binnen en volgens het wettelijk kader, de Code Pensioenfonds, de statuten en reglementen van het fonds. De raad houdt daarbij ook rekening met de door de VITP (Vereniging Intern Toezichthouders

Pensioensector) uitgebrachte toezichtcode. Conform de Code Pensioenfondsen betreft de raad de acht thema's die in de Code zijn opgenomen rond goed pensioenfondsbestuur in zijn toezicht. De rapportage van de raad is gestructureerd aan de hand van deze thema's:

1. Vertrouwen waarmaken
2. Verantwoordelijkheid nemen
3. Integer handelen
4. Kwaliteit nastreven
5. Zorgvuldig benoemen
6. Gepast belonen
7. Toezicht houden en inspraak waarborgen
8. Transparantie bevorderen.

De raad hanteert een moreel kompas, is autonoom in zijn handelen en in zijn taakopvatting, is onafhankelijk, professioneel-kritisch en bepaalt daarbij de diepgang en mate van volharding die nodig zijn voor adequaat toezicht. Een goede governance impliceert een goed functionerend bestuur en een goed intern toezicht. De raad doet zijn werk vanuit het besef dat dit inhoudt dat alle betrokkenen binnen het fonds elkaars onderscheiden taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden respecteren en zich daar ook naar gedragen. In de cyclus van intern toezicht vormt de raad zich een oordeel over het functioneren van het bestuur en de gang van zaken in het algemeen. Bevindingen en aanbevelingen van de raad worden gedeeld met het bestuur en gemonitord op een effectieve opvolging. Voor zover deze cyclus op orde is, leidt dat niet tot nadere acties en/of signaleringen buiten de kring van bestuur en raad. Indien en voor zover het bestuur niet in staat is de oordelen van de raad voldoende beargumenteerd en/of onderbouwd te weerleggen, zal dat wel tot verdere acties leiden van de raad.

De raad vergadert structureel eenmaal per kwartaal en verder zo vaak als nodig. De raad wordt proactief geïnformeerd over belangrijke beleidsbeslissingen van het fonds, ook als die niet de goedkeuring van de raad behoeven. Er zijn nadere afspraken gemaakt met het bestuur over de betrokkenheid van de raad bij belangrijke beleidsbeslissingen. Dat krijgt vorm doordat het bestuur de raad voor specifieke onderwerpen uitnodigt voor overleg en inbreng. Bestuur en raad hanteren daarvoor een gezamenlijke jaargenda. De raad ziet hier voor zichzelf in ieder geval een (klankbord)rol ten aanzien van de strategie, de bestuurlijke inrichting en de gedragcultuur. In dat verband is afgesproken dat bestuur en raad van toezicht in principe eenmaal per jaar een overleg met elkaar hebben, waarin zonder agendadruk gesproken wordt over belangrijke thema's binnen het fonds ('benen op tafel' sessies).

Minimaal tweemaal per jaar heeft de raad overleg met het voltallige bestuur (waaronder bij gelegenheid van de jaarwerkvergadering) en eenmaal met het verantwoordingsorgaan.

De raad heeft daarnaast minimaal ieder kwartaal overleg met een (wisselende) delegatie van het bestuur en verder zo vaak als nodig, i.c. wanneer actuele onderwerpen daar aanleiding toe geven. Einde jaar stelt de raad, na toelichting aan het bestuur, de toezichtthema's voor het jaar volgend vast.

Elk lid van de raad woont minstens eenmaal per jaar een bestuursvergadering bij als toehoorder.

Daarnaast voert de raad jaarlijks overleg met de externe accountant, de certificerend actuaris, de sleutelfunctiehouder interne audit en in beginsel tweejaarlijks met de sleutelpersoon/sonen van de integraal

vermogensbeheerder (Achmea IM) en van de uitvoeringsorganisatie (TKP). De raad spreekt met medewerkers van het bestuursbureau zo vaak als dat aangewezen en/of logisch is vanuit de toezichtthema's. De raad vergadert in principe ten kantore van Pensioenfonds Vervoer, maar sinds de uitbraak van de coronapandemie vonden vrijwel alle vergaderingen plaats door middel van videobellen (MS Teams).

Goedgekeurde besluiten in 2020

De raad van toezicht heeft een goedkeuringsrecht voor een aantal specifiek benoemde onderwerpen. In 2020 heeft de raad de volgende goedkeuringen verleend:

- De raad van toezicht had geen opmerkingen bij de beoogde herbenoeming van mevrouw A. Stevens als lid van het bestuur van Pensioenfonds Vervoer per 1 juni 2020 en stelde vast dat zij voldoet aan het functieprofiel.
- Goedkeuring van het besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2019.
- Goedkeuring van het bestuursbesluit tot vaststelling van het functieprofiel 'onafhankelijk bestuurslid met als specifiek aandachtsgebied vermogensbeheer en risicomanagement'.
- De raad van toezicht had geen opmerkingen bij de beoogde herbenoeming van mevrouw W. Westerborg als lid van het bestuur van Pensioenfonds Vervoer per 1 november 2020 en stelde vast dat zij voldoet aan het functieprofiel.
- De raad van toezicht had geen opmerkingen bij de beoogde herbenoeming van de heer P. Stork als lid van het bestuur van Pensioenfonds Vervoer per 1 november 2020 en stelde vast dat hij voldoet aan het functieprofiel. Goedkeuring aan het bestuursbesluit tot vaststelling van het functieprofiel (plaatsvervangend) voorzitter namens werkgevers, en de aandachtsgebieden governance, pensioenen en communicatie.
- Goedkeuring van het bestuursbesluit tot vaststelling van het functieprofiel bestuurslid namens werkgevers tevens secretaris en aandachtsgebieden pensioenen en communicatie.
- Goedkeuring van het bestuursbesluit tot vaststelling van het functieprofiel (plaatsvervangend) voorzitter namens werknemers, en de aandachtsgebieden governance, pensioenen en communicatie.
- De raad had geen op- of aanmerkingen ten aanzien van de (procedure van) voorwaardelijke herbenoeming van de heer Ceelen per 21 december 2020 als lid van het bestuur en stelde vast dat hij voldoet aan het functieprofiel.
- De raad had geen op- of aanmerkingen ten aanzien van de (procedure van) voorwaardelijke herbenoeming van mevrouw Kraaijenoord per 1 januari 2021 als lid van het bestuur en stelde vast dat mevrouw Kraaijenoord voldoet aan het functieprofiel.
- De raad van toezicht hechtte zijn goedkeuring aan het bestuursbesluit tot wijziging van het beloningsbeleid (voor zover dat geen betrekking heeft op de beloning van de raad van toezicht zelf). Deze wijziging heeft betrekking op een vergoeding voor aspirant-leden van fondsorganen tijdens de inwerkperiode, na voorwaardelijke benoeming of voordracht.
- De raad van toezicht verleende zijn goedkeuring aan een collectieve waardeoverdracht, mocht deze in 2021 aan Pensioenfonds Vervoer gegund worden.

Opvolging bevindingen uit toezichtrapport 2019

Normenkader:

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur aan eerdere bevindingen en aanbevelingen van het intern toezicht geeft.

Naar aanleiding van zijn bevindingen over verslagjaar 2019 heeft de raad in het verslag intern toezicht over 2019 enkele aanbevelingen gedaan. De raad van toezicht heeft vastgesteld dat het bestuur aan alle aanbevelingen zoals opgenomen in het toezichtrapport over 2019, een adequaat vervolg heeft gegeven.

Bevindingen over verslagjaar 2020

De coronapandemie

De mondiale coronacrisis als gevolg van uitbraak van covid-19 had in 2020 forse effecten op Pensioenfonds Vervoer, zijn deelnemers, werkgevers en aangesloten sectoren. Medio maart trad het crisisplan in werking en werd een crisiscomité ingesteld. Het bestuur, bestuursbureau, en de kernuitbestedingspartijen Achmea IM en TKP stelden continuïteitsplannen op en brachten van de denkbare scenario's de risico's in kaart. Het bestuursbureau werd per 16 maart 2020 gesloten en alle medewerkers gingen thuis werken. Alle vergaderingen werden omgezet naar vergaderingen door middel van videoconference.

In elke vergadering van de raad van toezicht informeerde (de aanwezige delegatie van) het bestuur de raad over de stand van zaken van de pandemie. Naast de reguliere vergaderingen van de raad met (een delegatie van) het bestuur waren er in 2020 drie extra overleggen van de voltallige raad met de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur. Daarin sprak het bestuur met de raad van toezicht over de gevolgen van de coronapandemie voor het fonds.

De coronacrisis had logischerwijs ook gevolgen voor de (werkwijze van de) raad van toezicht. Niet alleen vonden ook de vergaderingen van de raad in 2020 vrijwel allemaal plaats door middel van videconference. Ook vormde de aanpak van de crisis door het bestuur onderdeel van het toezicht en was de raad gesprekspartner van het bestuur bij specifieke onderwerpen. Zo sprak de raad met het bestuur over het premie incassobeleid. Het bestuur besloot om vanwege de coronacrisis de betaaltermijnen te verruimen en geen incassokosten en rente in rekening te brengen bij het overschrijden van de betaaltermijnen. De raad van toezicht meent dat dit een zorgvuldig besluit is geweest waarbij het bestuur alle belangen evenwichtig heeft afgewogen.

De raad heeft tot zijn genoegen geconstateerd dat de overgang naar volledig thuis werken en online vergaderen nagenoeg probleemloos is verlopen. Er zijn geen beveiligingsincidenten geweest en ook de kantoorautomatisering heeft naar behoren gewerkt. De raad van toezicht vindt het positief om te zien dat deelnemers de online gesprekken met de pensioenconsulenten zeer hoog waardeerden, vanwege het gemak en de flexibiliteit die het videobellen met zich mee heeft gebracht. Deelnemers waarden de gesprekken doorlopend met hoge beoordeling (gemiddeld 9,4).

De aanpak tijdens de eerste fase van de coronacrisis is door het crisiscomité geëvalueerd en de uitkomsten daarvan zijn met de raad van toezicht besproken. De raad kan zich vinden in de conclusie van het crisiscomité dat de crisisaanpak van de eerste fase van de coronacrisis goed heeft gewerkt.

De gevolgen van de pandemie voor de aangesloten sectoren van het fonds zijn echter fors en zullen ook in 2021 zichtbaar blijven.

Bevindingen aan de hand van de thema's uit de Code Pensioenfondsen

De bevindingen van de raad zijn geordend naar de acht thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema zijn opgenomen de omschrijving uit de Code en de normen die ingevolge de Code voor dat thema het kader vormen waarbinnen de raad zijn toezicht uitoefent. Daarna volgen de bevindingen van de raad bij het betreffende thema.

Thema 1: Vertrouwen waarmaken

Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen, maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.

Normenkader:

Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, met een evenwichtige afweging van belangen van alle betrokkenen bij het fonds. Het bestuur stelt een missie, visie en strategie vast, heeft een beleid ten aanzien van uitvoering, uitbesteding en kosten en richt een gestructureerde beleids- en verantwoordingscyclus in.

Het bestuur voert een beleggingsbeleid dat rekening houdt met de verplichtingen van het fonds en neemt daarin verantwoorde risico's. Het bestuur toetst het draagvlak voor verantwoord beleggen.

Het bestuur beoordeelt regelmatig de eigen effectiviteit, bevordert een risicobewustzijn binnen de organisatie en alle gremia van het fonds, zorgt voor een effectief en integraal risicobeheer en zorgt voor adequate noodprocedures.

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid, de afweging van belangen daarin en de risico's.

Bevindingen:

Strategie

Het bestuur stelde in 2019 de huidige missie, visie en strategie vast. In 2020 heeft het bestuur de strategie geactualiseerd. Onder meer het pensioenakkoord is daarin verwerkt. Daarnaast heeft het bestuur, zoals voorgenomen, een scenarioanalyse uitgevoerd ten aanzien van de werkingssfeer en de verplichtstelling. De conclusies daarvan zijn verwerkt in de geactualiseerde strategie.

Het bestuur en de raad van toezicht hebben deze bijgewerkte strategie besproken en de raad acht deze doeltreffend en effectief voor de looptijd tot en met 2021.

In 2021 zal het bestuur opnieuw de strategie agenderen en zich onder meer buigen over de wijzigingen als gevolg van het nieuwe pensioenstelsel en het vervallen van de doorsneesystematiek.

Nieuwe pensioenstelsel

Het bestuur is in 2020 gestart met de uitwerking van het Pensioenakkoord. Cao-partijen dienen uiterlijk 1 januari 2024 overeenstemming te bereiken over hoe het nieuwe pensioencontract bij Pensioenfonds Vervoer wordt geïmplementeerd. Een duidelijke rol- en taakverdeling tussen cao-partijen en het fonds (waaronder ook de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan) én een gelijkwaardig kennisniveau is hierbij essentieel.

Het bestuur heeft er daarom voor gekozen om in 2021 te starten met kennisdeling en het ontwikkelen van een adequate projectstructuur. De raad van toezicht stelt vast dat het bestuur werkt met een planning en in deze onderzoeksfase de logische stappen zet, in afstemming met sociale partners.

Deze huidige fase leent zich naar mening van de raad goed voor educatie en de projectvoorbereidingen. In de volgende fase, wanneer er meer beeld gaat ontstaan bij de wensen van werkgevers en deelnemers, zal het bestuur kunnen gaan onderzoeken of en op welke wijze de nieuwe regeling kan worden uitgevoerd. De raad onderschrijft dat het ook van belang is dat de taak- en rolverdeling helder is voor het fonds en cao-partijen.

Financiële positie van het fonds

Op 23 maart zakte de UFR-dekkingsgraad naar het dieptepunt van 86,4 % (t.o.v. 97,7 % eind februari 2020). Eind 2020 kon worden geconcludeerd dat de financiële gevolgen van de pandemie voor het fonds beheersbaar zijn geweest in 2020. De UFR-dekkingsgraad was eind 2020 weer 103,5 % (ten opzichte van 103 % eind 2019). Toen de UFR-dekkingsgraad het dieptepunt van 86,4 % bereikte leek de noodzaak om te korten tijdelijk dichterbij te komen. De ontwikkelingen zijn goed gemonitord door het bestuur en mede door het rente afdekkingsbeleid is de UFR-dekkingsgraad eind 2020 op een acceptabel niveau geëindigd. Eind 2020 kon geconcludeerd worden dat de noodzaak om de te korten niet aan de orde is voor het fonds.

VPL

Het fonds voerde een VPL-overgangsregeling uit die door cao-partijen was overeengekomen voor deelnemers die voldeden aan bepaalde voorwaarden. Eind oktober 2020 zijn de nog voorwaardelijke VPL-aanspraken omgezet naar gewoon pensioen. De raad heeft geconstateerd dat de omzetting zorgvuldig is verlopen.

MVB

Het bestuur heeft in 2020 een nieuw MVB-beleid vastgesteld. In dit beleid zijn ambities en doelstellingen vastgelegd. Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes van het fonds over verantwoord beleggen. In november 2020 heeft het fonds getoetst wat de mening is van belanghebbenden over keuzes die te maken zijn binnen verantwoord beleggen. De uitkomsten daarvan spelen een belangrijke rol in het beleid.

De raad van toezicht acht dit nieuwe MVB-beleid passend bij de maatschappelijke ontwikkelingen die door bestuur en bestuursbureau nauwlettend worden gevolgd, in combinatie met het ambitieniveau. Tegelijkertijd stelt de raad vast dat het fonds niet vooroploopt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen.

De raad constateert dat het bestuur de eerste nieuwe stappen heeft gezet op het gebied van MVB en het implementeren van het nieuwe beleid. Tegelijkertijd acht de raad het verstandig dat het fonds de eigen ambities op het gebied van MVB concreet uitwerkt, zodat ook de volgende stappen kunnen worden gezet.

Risicobewustzijn en risicobeheer

Het bestuur bevordert het risicobewustzijn, onder meer door het maken van risicoanalyses. Binnen het fonds is het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd. In 2020 is de sleutelfunctiehouder risicomanagement gestart met de integrale risicomanagement rapportage over onder andere strategische en operationele risico's. Daarnaast heeft een bestuurlijk werkgroep in het kader van IORP II in 2020 de eerste eindrapportage eigenrisicobeoordeling (ERB) opgeleverd, die door het bestuur is vastgesteld.

De raad van toezicht neemt een grote betrokkenheid van het bestuur bij dit onderwerp waar. Tijdens bestuursvergaderingen is er veel respons van bestuursleden wanneer mogelijke risico's aan de orde komen. De raad acht het risicobewustzijn van het bestuur dan ook hoog.

De raad van toezicht is, tot zijn genoegen, steeds adequaat geïnformeerd over het ERB-proces. De beleidskaders zijn vooraf en tussentijds met de raad besproken en de raad is in gelegenheid gesteld om input te leveren. Het proces heeft geresulteerd in een, naar mening van de raad van toezicht, gedegen eindrapport.

ICT

Het bestuur heeft de raad van toezicht geïnformeerd over de uitkomsten van de in 2020 uitgevoerde strategische risk self assessment (RSA) IT. Doel daarvan was enerzijds het inventariseren van de risico's en de te treffen beheersmaatregelen en anderzijds het ontwikkelen van een nieuw beleidsdocument met daarin de IT-strategie van het pensioenfonds.

De raad heeft vastgesteld dat het bestuur voldoende aandacht heeft voor ICT-bewustwording en IT-kennisverdieping. Het bestuur zal in 2021 collectief een deskundigheidsmodule volgen over IT governance.

Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen

Het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Normenkader:

Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering en zorgt voor adequate sturings- en controlemechanismen.

Het bestuur heeft zicht op de uitbestedingsketen. Bij uitbesteding is aansprakelijkheid geregeld in de contracten, evenals eisen ten aanzien van het beloningsbeleid bij partijen waaraan uitbesteed is.

Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en het nakomen van gemaakte afspraken.

Bevindingen:

Uitvoering van de pensioenregeling

Het bestuur is verantwoordelijk voor een adequate uitvoering van de pensioenregeling, die uitbesteed is aan TKP. In mei 2020 heeft het bestuur een nieuwe uitbestedingsovereenkomst met TKP getekend, die een looptijd kent tot en met 2022. In deze overeenkomst met bijbehorende Service Agreement (SA) en Service Level Agreement (SLA) zijn de afspraken over de (kwaliteit van de) uitvoering door TKP vastgelegd.

Bijzondere aandacht van de raad van toezicht ging in 2020 opnieuw uit naar het verandervermogen van TKP. TKP heeft hiervoor het programma 'TKP Connect' ingericht, dat bedoeld is voor de optimalisering van de pensioenuitvoering, met een digitaal platform en een strategische klantbediening.

De raad van toezicht woonde in november 2020 een digitale studiesessie van het bestuur bij, waarin TKP inzicht gaf in de stand van zaken van de belangrijkste facetten van het vernieuwingsprogramma.

Eind 2020 constateerde het bestuur dat het TKP Connect programma op een aantal onderdelen niet volgens planning verloopt, waardoor het fonds zelf met het realiseren van zijn strategie en doelstellingen vertraging oploopt.

De raad van toezicht acht de pensioenuitvoering door TKP al enkele jaren het onderdeel waar het fonds de meeste risico's loopt. De raad benadrukt het belang van het monitoren van de realisatie van TKP Connect en het ingrijpen wanneer de realisatie van de strategie van het fonds in gevaar komt, mede gezien de vernieuwing van het pensioenstelsel en de gevolgen daarvan voor de regeling.

De raad van toezicht onderkent de complexiteit van dit onderwerp. Het bestuur zit hier goed bovenop. Tegelijkertijd is het van belang dat het bestuur niet de verantwoordelijkheid voor de operatie van TKP op zich neemt. Het inrichten van een bestuurlijke werkgroep die de voortgang van het programma TKP Connect nauwgezet monitort acht de raad een goed bestuursbesluit.

Transitie naar de nieuwe integraal vermogensbeheerder Achmea IM

Met ingang van 2020 is het integraal vermogensbeheer van het fonds ondergebracht bij Achmea IM. De transitie van Robeco naar Achmea IM is goed verlopen. Het verloop en de afronding van de transitie als de wijze van samenwerken wordt door het fonds en door Achmea IM als positief ervaren.

Het bestuur toetst de samenwerking met Achmea IM steeds aan de bij de selectie gehanteerde vier criteria: kwaliteit, breedte van de dienstverlening, continuïteit en de culture fit. Over de breedte van de dienstverlening, de culturele fit en de continuïteit is Pensioenfonds Vervoer tevreden. Ten aanzien van het criterium 'kwaliteit' verwacht het fonds van Achmea IM nog meer scherpere op aangeleverde stukken en uitgebrachte adviezen en beter doordachte vraagstellingen.

De raad van toezicht voerde in oktober 2020 een kennismakingsgesprek met Achmea IM en is verheugd te constateren dat de transitie naar Achmea IM als nieuwe integraal vermogensbeheerder goed is verlopen. De raad constateert evenwel dat Achmea op een aantal vlakken nog aanpassingen moet doen om het proces geheel naar de wensen en verwachtingen van het fonds te laten verlopen. De raad acht het dan ook verstandig dat het bestuur de verdere implementatie van de managerselectie en – monitoring volgt door middel van een tijdelijke bestuurlijke commissie.

Thema 3: Integer handelen

Het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.

Normenkader:

Het bestuur formuleert de gewenste cultuur, legt deze vast in een gedragscode en zorgt dat de naleving daarvan gehandhaafd wordt.

Nevenfuncties worden gemeld bij de compliance officer.

Mogelijk tegenstrijdige belangen en reputatierisico's worden gemeld in en besproken door het bestuur, waarbij zo nodig passende maatregelen worden afgesproken.

Het bestuur zorgt ervoor dat incidenten op dit gebied vrij gemeld kunnen worden, mede door het vaststellen en bekend maken van een klokkenluidersregeling.

Het bestuur is bekend met relevante wet- en regelgeving en bewaakt de naleving daarvan.

Bevindingen:

Pensioenfonds Vervoer beschikt over een Gedragscode, waarin de gewenste cultuur is vastgelegd. Alle verbonden personen ondertekenen deze Gedragscode en verklaren daarmee dat ze integer handelen. Ze zorgen ervoor dat hun eigen functioneren getoetst wordt. Ze vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling met een partij waarmee het fonds een band heeft, op welke manier dan ook. Op het overtreden van de gedragscode staan sancties. Ook de hierbij behorende restricted list (van bedrijven in wiens aandelen niet gehandeld mag worden) is in 2020 geactualiseerd.

Er is een externe compliance officer aangesteld, die periodiek monitort of alle verbonden personen zich houden aan de gedragscode van het fonds. In september 2020 heeft de raad van toezicht nader kennisgemaakt met de externe compliance officer en onder meer gesproken over de informatiebehoefte. De raad ontvangt de voortgangsrapportages die de externe compliance officer elk kwartaal oplevert aan het bestuur.

Op iedere bestuursvergadering staat als vast agendapunt de vraag of er ten aanzien van de te behandelen onderwerpen mogelijk sprake kan zijn van (schijn van) belangentegenstelling. Het bestuursreglement bevat voorts adequate maatregelen die het bestuur kan treffen wanneer mogelijk sprake is van (schijn van) belangenverstremming.

De raad van toezicht stelt vast dat het bestuur ten aanzien van integriteit en compliance voldoet aan de gestelde eisen en normen. Het bestuur voert ook met enige regelmaat met elkaar en met de raad van toezicht het gesprek over de inhoud en uitvoering van de regeling en welke gedragingen niet voldoen aan de gestelde normen. De raad stelt vast dat het bestuur hier voldoende aandacht voor heeft.

Thema 4: Kwaliteit nastreven

Het fonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een lerende organisatie.

Normenkader:

Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor het eigen functioneren, waarbij de voorzitter(s) dit speciaal tot zijn/hun aandachtsgebied rekenen.

Het bestuur waarborgt dat zijn leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Ieder bestuurslid heeft stemrecht.

Het bestuur staat open voor kritiek, leert van fouten en zorgt voor permanente educatie.

Het bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren en doet dat minimaal eenmaal per drie jaar met externe begeleiding.

Ook het VO en de RvT evalueren periodiek het eigen functioneren.

Bevindingen:

Educatie

De raad stelt vast dat het bestuur het belang van geschiktheidsbevordering onderkent en zorg draagt voor een programma van permanente educatie voor de bestuursleden. Het programma heeft tot doel de geschiktheid van de bestuursleden op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen. Voor 2021 heeft het bestuur de collectieve scholing op het gebied van IT op de planning staan, naast de kennisontwikkeling over het nieuwe pensioencontract (ten behoeve van de fondsorganen en cao-partijen).

Zelfevaluatie fondsorganen

Zoals elk jaar evalueerde het bestuur in 2020 zijn eigen functioneren als collectief en daarnaast het functioneren van de individuele bestuursleden. Vanwege de coronacrisis vonden deze bijeenkomsten plaats door middel van videobellen. De collectieve zelfevaluatie werd begeleid door de onafhankelijk voorzitter. Het bestuur evalueerde onder meer het functioneren van het nieuwe governance model met werkgroepen. Het bestuur heeft de raad van toezicht geïnformeerd over de belangrijkste conclusies van de collectieve zelfevaluatie.

De raad van toezicht voert jaarlijks een zelfevaluatie, waarvan tenminste een maal in de drie jaar met een externe partij. Dat laatste was in 2019 het geval. Vanwege de personele wisselingen in de raad in 2020 en de onmogelijkheid om (als gevolg van de coronapandemie) fysiek bijeen te komen heeft de raad besloten om de zelfevaluatie van 2020 te verplaatsen. De zelfevaluatie is inmiddels ingepland voor Q3 2021.

Het verantwoordingsorgaan evalueert ook met enige regelmaat het eigen functioneren. De volgende zelfevaluatie van het verantwoordingsorgaan is gepland in 2021.

Thema 5: Zorgvuldig benoemen

Het fonds handelt zorgvuldig bij (her)benoemen en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds.

Normenkader:

Het fonds beschikt over een beleid ten aanzien van samenstelling van organen van het fonds, dat voldoet aan de criteria die daarvoor zijn opgenomen in de Code Pensioenfondsen.

Bij (her)benoeming en ontslag volgt het fonds een zorgvuldige procedure, waarin de criteria die zijn opgenomen in het geschiktheidsbeleid van het fonds worden meegenomen.

Bevindingen:

Continuïteitsplan en (her-)benoemingen

Het bestuur heeft in 2020 een continuïteitsplan opgesteld. In de komende jaren ontstaan enkele vacatures in het bestuur, waaronder de zetels van de voorzitter van zowel de werknemersgeleding als de werkgeversgeleding. Met het oog op de continuïteit van besturing van het fonds is het raadzaam om zich voor te bereiden op een goede opvolging in het bestuur en daarop tijdig, weloverwogen en planmatig te anticiperen. Het continuïteitsplan bevat de achtergrond, de context en het plan van aanpak en zal bij elke vacature worden bijgewerkt.

De raad van toezicht waardeert het zorgvuldig uitgewerkte en transparante plan, waarin een goede balans gevonden tussen enerzijds de continuïteit en anderzijds vernieuwing. De raad onderschrijft het belang van het tijdig anticiperen op het aflopen van zittingstermijnen van bestuursleden en het daaraan eventueel gekoppelde vertrek, zeker waar het gaat om bestuursleden die namens cao-partijen zitting hebben in het bestuur.

Naast de betrokkenheid bij de totstandkoming van het continuïteitsplan heeft de raad van toezicht zich in 2020 gebogen over vier herbenoemingen in het bestuur. Niet alleen heeft de raad de wettelijke goedkeuringsbevoegdheden ten aanzien van de vaststelling van de profielschetsen toegepast. Met elk bestuurslid dat voor herbenoeming in aanmerking kwam heeft de raad een gesprek gevoerd om daarna vast te stellen dat aan de profielschets werd voldaan.

(Leeftijds-)diversiteit en zittingstermijnen

Eind 2020 week Pensioenfonds Vervoer af van de Code Pensioenfondsen ten aanzien van diversiteit (leeftijd) binnen het verantwoordingsorgaan en ten aanzien van een overgangsregime voor de maximale zittingstermijnen van drie bestuurders.

Pensioenfonds Vervoer streeft naar diversiteit in het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. In alle fondsorganen zitten zowel één man als één vrouw. In het bestuur hebben leden zitting van boven én van

onder de veertig jaar. Dit geldt echter niet voor het verantwoordingsorgaan, waarin alle leden boven de veertig jaar zijn. Dat laatste is dan ook aan afwijking van norm 33 van de Code Pensioenfondsen.

Het bestuur heeft een overgangsregime voor de maximale zittingstermijnen in het bestuur afgesproken.

Met dit overgangsregime werd op 31 december 2020 voor drie van de tien zittende bestuursleden de maximale zittingsduur die de Code Pensioenfondsen stelt, overschreden.

In het continuïteitsplan en in het bestuursverslag legt het bestuur uit dit evenwel acceptabel te vinden en het belang van borgen van draagvlak, kennis en ervaring zwaarder wegen dan de norm uit de code. De genoemde afwijkingen van de Code Pensioenfondsen zijn door het bestuur en de raad van toezicht besproken. De raad meent dat het bestuur voldoende uitleg geeft over deze afwijkingen, waarmee voldaan wordt aan de eis 'pas toe of leg uit'. Ook op dit punt onderschrijft de raad het belang van uitvoering van het continuïteitsplan van het bestuur.

Tot slot is de raad van toezicht door het bestuur geïnformeerd over het feit dat de onafhankelijk voorzitter, de heer Van der Knaap, per 1 april 2021 zijn functie zou neerleggen. Hij is inmiddels per voornoemde datum opgevolgd door een nieuwe technisch voorzitter, mevrouw Teunissen.

Thema 6: Gepast belonen

Het fonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.

Normenkader:

Het bestuur voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid, dat in overeenstemming is met de doelstellingen van het fonds en passend is bij de bedrijfstak waarvoor het fonds de regeling uitvoert.

De beloningen en vergoedingen staan in een redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag.

Er wordt terughoudend omgegaan met prestatiebeloningen, waarbij deze nooit meer bedragen dan 20% en niet gerelateerd zijn aan de financiële prestaties van het fonds.

Het bestuur draagt er zorg voor dat de vergoeding voor het intern toezicht een kritische houding van de leden daarvan niet in de weg staat.

Bij ontslag van bestuursleden of leden van de raad van toezicht wordt geen ontslag- of transitievergoeding verleend.

In overige gevallen is een dergelijk vergoeding passend voor de situatie.

Bevindingen:

Vastgesteld kan worden dat het beloningsbeleid van het fonds voldoet aan de hiervoor vermelde criteria.

Aan het beloningsbeleid is in 2020 toegevoegd dat aspirant-leden van fondsorganen na voorwaardelijke benoeming of voordracht, een vergoeding krijgen gedurende de inwerkperiode. De raad acht dit een logische wijziging, mede in het licht van het continuïteitsplan voor het bestuur.

Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen

Het fonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en de integriteit van de bedrijfsvoering.

Normenkader:

Het intern toezicht draagt bij aan effectiviteit en slagvaardigheid van het functioneren van het fonds en aan een integere en beheerste bedrijfsvoering. Het intern toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij zijn taak. Leden van het intern toezicht zijn betrokken, maar ook onafhankelijk en stellen zich kritisch op.

Het intern toezicht is een gesprekspartner voor het bestuur. Het bestuur neemt de adviezen van het intern toezicht mee, weegt die af en motiveert eventuele afwijkingen van die adviezen.

Het bestuur gaat in dialoog met het VO en de raad van toezicht waar het gaat om afleggen van verantwoording.

Bevindingen:

De rolverdeling tussen de raad van toezicht en het bestuur is duidelijk vastgelegd en is een belangrijk uitgangspunt voor het functioneren van beide gremia.

De raad van toezicht heeft in 2020 zeven keer vergaderd, waarvan vijfmaal in aanwezigheid van of met (een delegatie van) het bestuur. Ook waren er drie extra overleggen van de voltallige raad met de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur, onder meer over de gevolgen van de coronacrisis. Daarnaast vergaderde de raad van toezicht een keer met het verantwoordingsorgaan en nam de raad van toezicht deel aan de jaarwerkvergadering.

Naast zijn toezichthoudende rol heeft de raad het bestuur in 2020 op verschillende onderwerpen geadviseerd.

Het bestuur vraagt tijdig advies over die onderwerpen waarover het verantwoordingsorgaan adviesrecht heeft en informeert het verantwoordingsorgaan over de algemene ontwikkelingen bij het fonds. Bij elke vergadering van het verantwoordingsorgaan is een delegatie van het bestuur aanwezig.

De raad ervaart de discussies met bestuur als open en respectvol, tijdens zowel de formele discussies als de informele gesprekken die plaatsvinden.

Thema 8: Transparantie bevorderen

Het fonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Normenkader:

Het bestuur stelt een beleid vast ten aanzien van transparantie en communicatie en evalueert dat minimaal driejaarlijks.

Het bestuur geeft inzicht in missie, visie en strategie, het gevoerde beleid, de wijze van besluitvorming en de resultaten van het beleid.

Het bestuur is open en transparant over zijn handelen. Belanghebbenden kunnen inzicht krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan het beleid en aan de keuzes ten aanzien van de uitvoering en verantwoord beleggen.

Het bestuur rapporteert expliciet over de naleving van de gedragscode en over de evaluatie van het eigen functioneren. Er is een klachten- en geschillenprocedure.

Bevindingen:

Het bestuur is open en transparant over het beleid, de besluitvorming en realisatie van beleid en geeft hier o.a. uiting aan via de website, de kwartaalberichten, het jaarverslag, de Klachtenregeling en andere communicatiemiddelen gericht op de belanghebbenden bij het fonds.

Deze transparantie geldt ook voor de contacten met de raad van toezicht.

Communicatie

Het fonds hecht veel waarde aan begrijpelijke communicatie, in het bijzonder naar de deelnemers. De raad stelt vast dat het fonds hierin vooruitstrevend is.

Het uitgangspunt van het communicatiebeleid van Pensioenfonds Vervoer is de informatiebehoefte van de deelnemers, werkgevers en pensioengerechtigden. Pensioenfonds Vervoer meet de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen en voert in dat kader benchmarkonderzoeken uit.

Den Haag, 20 mei 2021

Raad van toezicht

[Oordeel van de raad van toezicht over het jaarverslag en de jaarrekening](#)

De raad heeft over de vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 overleg gevoerd met het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de onafhankelijke accountant en de certificerende actuaris. Op grond hiervan heeft de raad op 20 mei 2021 het besluit tot vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening goedgekeurd.

[Reactie van het bestuur](#)

Het bestuur bedankt de raad van toezicht voor de diepgaande wijze waarop hij de procedures, processen en checks en balances binnen het fonds heeft beoordeeld. Het bestuur heeft de bijdrage van de raad van toezicht ervaren als van toegevoegde waarde voor de governance van het fonds.

Het bestuur neemt goede nota van de door de raad van toezicht gedane observaties.

18. Oordeel van het verantwoordingsorgaan

De verantwoordings- en medezeggenschapsfuncties zijn ondergebracht bij het VO (verantwoordingsorgaan).

Wij hebben de taak om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van de raad van toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst.

Het bestuur legt jaarlijks aan het verantwoordingsorgaan verantwoording af over het beleid en over de wijze waarop dat is uitgevoerd. Daarnaast stelt het bestuur ons in de gelegenheid om onze wettelijke bevoegdheid uit te oefenen om advies uit te brengen over een specifiek aantal zaken.

Per 1 juli 2020 heeft Cees Busser zijn lidmaatschap van het VO neergelegd, conform het rooster van aan- en aftreden.

Het VO dankt Cees voor zijn inzet voor Pensioenfonds Vervoer in de afgelopen jaren. Het bestuur benoemde op voordracht van TLN per 1 juli 2020 Enrico van Aggele als nieuw lid van het VO, namens werkgevers.

In 2020 hebben wij vijf keer vergaderd, waarbij telkens in steeds wisselende samenstellingen een delegatie van het bestuur aanwezig was. Ook vonden er vooroverleggen en nabeschouwingen zonder het bestuur plaats.

Daarnaast heeft er een overleg met de raad van toezicht en het gezamenlijk overleg met het bestuur en de raad van toezicht in het kader van het jaarwerk 2019 plaatsgevonden. Het bestuursverslag en jaarrapport van de raad van toezicht zijn uitvoerig besproken.

Ook was er een extra overleg van het verantwoordingsorgaan met de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur, specifiek over de gevolgen van de coronacrisis voor het fonds.

Tijdens iedere vergadering van het verantwoordingsorgaan besteden we regulier aandacht aan de notulen van de bestuursvergaderingen van de afgelopen periode en de actiepunten- en besluitenlijst van het bestuur.

In 2020 adviseerden wij het bestuur positief over:

- Het communicatieplan 2020;
- Een wijziging van het beloningsbeleid (vergoeding aspirant-leden fondsorganen);
- De aanpassing van het reglement van het verantwoordingsorgaan;
- De aanpassing van het klachtenreglement;
- De aanpassing van de risicopremie voor het partnerpensioen voor de financiering van het wezenpensioen.
- Het aanhouden van het premie-egalisatiedepot.
- Het wijzigen van de premiestelling voor de excedentregeling en de wijze van vaststelling van het risicokapitaal voor het Tijdelijk Extra Partnerpensioen (TEP).

- Een mogelijke collectieve waardeoverdracht, mocht deze in de nabije toekomst aan Pensioenfonds Vervoer worden gegund.

Ook heeft het verantwoordingsorgaan in 2020 Rino Jekel voorgedragen voor benoeming door het bestuur als lid van de raad van toezicht.

Het bestuur heeft ons tijdens de vergaderingen onder meer geïnformeerd over de gevolgen van de coronacrisis voor het fonds, het vermogensbeheer en de stand van zaken in het proces van de uitvoering. Naast de 'reguliere' onderwerpen en de eerdergenoemde onderwerpen waarover wij hebben geadviseerd, hebben we onder meer de volgende onderwerpen met het bestuur besproken:

- De impact van de coronacrisis ten aanzien van het vermogensbeheer en pensioenbeheer, waaronder het gewijzigde premie incasso beleid.
- De aanpak van de transitie naar het nieuwe pensioen contract
- De geactualiseerde toekomstvisie en strategie t/m 2021;
- Maatschappelijk verantwoord beleggen
- De transitie van Robeco naar Achmea IM
- De samenwerking met TKP en het veranderprogramma TKP Connect
- De afwikkeling van de VPL-regeling
- De Eigen Risico Beoordeling
- Het gewijzigde Beleid uitbesteden
- Het continuïteitsplan van het bestuur
- De beleggingsovertuigingen en beleggingscategorieën

Ook heeft het verantwoordingsorgaan aandacht besteed aan scholing. Op 3 november 2020 vond een studiesessie voor het verantwoordingsorgaan plaats, waarin wij ons, onder begeleiding van specialisten van Achmea IM en het bestuursbureau, hebben verdiept in maatschappelijk verantwoord beleggen.

Het verantwoordingsorgaan heeft de collectieve zelfevaluatie uitgesteld naar 2021, wanneer het weer mogelijk is om fysiek bijeen te komen.

Oordeel verantwoordingsorgaan over 2020

Alles overziend zijn wij in het verslagjaar 2020 voldoende geïnformeerd om onze taak naar behoren te kunnen uitoefenen. Het bestuur betreft het verantwoordingsorgaan proactief en op transparante wijze bij belangrijke ontwikkelingen van het fonds.

De maatregelen als gevolg van de coronacrisis hebben geen negatieve invloed gehad op ons functioneren en onze mogelijkheden de taken van het VO adequaat en volledig uit te voeren.

Hoewel fysiek vergaderen helaas niet mogelijk was, zijn de vergaderingen doorgedaan (via Teams). Ook ontvingen wij regelmatige schriftelijke updates over de ontwikkelingen als gevolg van de coronacrisis. Wij hebben

geconstateerd dat ook onze kernuitbestedingspartijen hun werkzaamheden voor Pensioenfonds Vervoer, ondanks de beperkingen, zonder onderbrekingen hebben uit kunnen voeren.

Wij willen een compliment geven aan het bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau voor de wijze van besturen respectievelijk bestuursondersteuning in deze moeilijke periode.

Het jaarverslag over 2020 van Pensioenfonds Vervoer geeft naar ons oordeel een correcte weergave van het door het bestuur gevoerde beleid. Wij zijn van mening dat het bestuur de gemaakte beleidskeuzes voldoende heeft overwogen, dat het bestuur alle maatregelen heeft getroffen om het fondsvermogen zorgvuldig te beheren en dat het bestuur in de besluitvorming voldoende heeft stilgestaan bij een evenwichtige belangenafweging.

Wij kunnen ons ook vinden in de bevindingen en de aanbevelingen zoals geformuleerd door de raad van toezicht en hebben deze met de raad besproken.

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur in 2020 op adequate wijze heeft gehandeld en een consistent beleid heeft gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten werkgevers) gewogen en geborgd zijn.

Den Haag, 20 mei 2021

Het verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds Vervoer

[Reactie van het bestuur](#)

Het verantwoordingsorgaan heeft zich bij zijn oordeelsvorming gericht op de vraag of het bestuur bij het gevoerde beleid en de daaruit voortvloeiende besluiten, de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten werkgevers) van Pensioenfonds Vervoer op een evenwichtige wijze heeft behartigd. Het bestuur heeft kennisgenomen van het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan en is de leden van het verantwoordingsorgaan erkentelijk voor de geleverde inspanningen om tot een oordeel te komen.

Den Haag, 20 mei 2021

Het bestuur

Mw. R. Hidding	
Dhr. L.J.H. Ceelen	
Mw. S. Kraaijenoord	
Mw. I.V. Hermans	
Mw. A.J. Stevens	
Mw. W. Westerborg	
Dhr. P.A. Stork	
Dhr. S. Lahiri	
Dhr. L.C.A. Scheepens	
Dhr. M. Hulsegge	

JAARREKENING

19. Balans

* € 1.000.000

		31-12-2020	31-12-2019
		€	€
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	(1)		
- Vastgoedbeleggingen		1.026	1.282
- Aandelen		12.061	10.239
- Vastrentende waarden		20.580	18.297
- Derivaten		5.264	3.146
- Overige beleggingen		1.887	1.528
		40.818	34.492
Vorderingen en overlopende activa	(2)	569	485
Overige activa	(3)	90	23
		41.477	35.000
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
- Stichtingskapitaal		0	0
- Solvabiliteitsreserve		1.261	935
		1.261	935
Technische voorzieningen	(5)	36.129	31.009
Premie-egalisedepot	(6)	14	165
VPL-verplichting	(7)	0	41
Derivaten	(8)	2.766	2.652
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	1.307	198
		41.477	35.000

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans vanaf pagina 113.

20. Staat van baten en lasten

		2020		2019	
		€	€	€	€
Baten					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	(10)		1.179		1.054
Inkoop toegekende aanspraken VPL	(11)		104		403
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	(12)		4.572		6.032
Overige baten	(13)		69		0
Totaal baten			5.924		7.489
Lasten					
Pensioenuitkeringen	(14)		440		425
Pensioenuitvoeringskosten	(15)		21		21
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds					
- Pensioenopbouw		1.310		1.073	
- Rentetoevoeging		-104		-61	
- Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten		-450		-419	
- Wijziging marktrente		5.196		4.940	
- Wijziging actuariële uitgangspunten		-1.245		-39	
- Wijziging uit hoofd van overdracht van rechten		-4		0	
- Overige mutaties		-1		7	
- Overige inkoop VPL		153		88	
- Inkoop VPL:					
2020: op 31 oktober / 2019: op 31 december		265		392	
			5.120		5.981
Premie-egalisatiedepot beleggingsrendement	(16)		0		38
VPL beleggingsrendement	(17)		9		38
Saldo herverzekering	(18)		1		0
Saldo overdracht van derden	(19)		3		1
Overige lasten	(20)		4		3
Totaal lasten			5.598		6.507
Saldo van baten en lasten			326		982

	2020	2019
	€	€
<i>Bestemming van het saldo baten en lasten</i>		
Algemene reserve	0	47
Solvabiliteitsreserve	326	935
	326	982

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten vanaf pagina 146.

21. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
<i>Ontvangsten</i>				
Ontvangen premies (incl. VPL-premie)	1.170		1.153	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	33		35	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	1		2	
		1.204		1.190
<i>Uitgaven</i>				
Betaalde pensioenuitkeringen	-443		-434	
Betaald in verband met overdracht van rechten	-36		-36	
Betaalde premies herverzekering	-2		-2	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-22		-27	
Betaalde overige kosten	-1		-1	
		-504		-500
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten		700		690
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
<i>Ontvangsten</i>				
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	914		999	
Verkopen en aflossingen van beleggingen	155.105		17.917	
		156.019		18.916
<i>Uitgaven</i>				
Aankopen beleggingen	-156.574		-19.534	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-78		-74	
		-156.652		-19.608
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-633		-692
Netto kasstroom		67		-2
Mutatie geldmiddelen		67		-2

Samenstelling geldmiddelen	2020	2019
	€	€
Liquide middelen primo boekjaar (3)	23	25
Liquide middelen ultimo boekjaar (3)	90	23
Waarvan:		
Voor risico pensioenfond	90	23

---

22. Toelichting op de jaarrekening

22.1 Algemeen

Activiteiten

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg (hierna 'het fonds') is opgericht in 1963, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudend aan het Prinses Margrietplantsoen 89 te Den Haag.

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199575.

Het fonds heeft overeenkomstig artikel 4 van de statuten als doel om binnen de kring van aangesloten werkgevers en overeenkomstig de bepalingen van de statuten en de reglementen van het fonds aan de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden alsmede hun nabestaanden aanspraken c.q. rechten toe te kennen op uitkering bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid of overlijden en/of op uitkering wegens vervroegde uittreding.

Onder referentiepunt 5 in de balans bij de technische voorzieningen is een korte beschrijving van de verschillende pensioenregelingen opgenomen.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 610 Pensioenfondsen. Het bestuur heeft op 20 mei 2021 de jaarrekening opgemaakt.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's x 1.000.000, tenzij anders aangegeven.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

22.2 Grondslagen

22.2.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het fonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta

---

	31 december 2020	Gemiddeld 2020	31 december 2019	Gemiddeld 2019
USD	0,8173	0,8540	0,8908	0,8936
GBP	1,1172	1,1486	1,1801	1,1440
JPY	0,0079	0,0080	0,0081	0,0082

Schattingswijziging

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

In 2020 heeft er een wijziging van de toe te passen AG-prognosetafel plaatsgevonden en is de ervaringssterfte aangepast. De technische voorziening op 31 december 2020 is op basis van deze nieuwe inschattingen bepaald. Het effect van deze aanpassing bedraagt - € 917 voor de AG2020 prognosetafel en - € 388 voor de ervaringssterfte (technische voorziening wordt lager). Het effect van deze schattingswijzigingen op de dekkingsgraad bedraagt 4,5%-punt positief. Ten tijde van de berekening van de AG2020 prognosetafel was er nog geen statistische informatie over de effecten van COVID-19 bekend. Ook nu kunnen die effecten nog niet statistisch betrouwbaar worden bepaald. Dit vormt dus een onzekerheid voor de toekomst. Ultimo 2020 leidt dit niet tot een materiële onzekerheid in de waardering van de technische voorzieningen.

In 2020 heeft het bestuur besloten om het opslagpercentage voor de financiering en reservering voor niet ingegane wezenpensioen aan te passen van 0% naar 1%. De impact van de wijziging bedraagt een verhoging van de technische voorziening met € 60. De invloed op de dekkingsgraad is een verlaging met 0,2%-punt.

Dekkingsgraden

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de nominale dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van de gepubliceerde dekkingsgraden. Een voor de berekening van de beleidsdekkingsgraad gebruikte gepubliceerde voorlopige dekkingsgraad wordt alleen vervangen door een latere definitieve dekkingsgraad als het verschil tussen het voorlopige en definitieve vermogen en/of het verschil tussen de voorlopige en definitieve verplichtingen de voor het boekjaar vastgestelde grens overschrijdt. Voor boekjaar 2020 ligt deze grens op € 160.

De (nominale) dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende en langlopende verplichtingen inzake VPL-verplichting en Premie-egalisatiepot te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De reële dekkingsgraad is gedefinieerd als de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de 'indexatiedekkingsgraad', de dekkingsgraad waarbij volledige toeslagverlening op basis van prijsinflatie mogelijk is, onafhankelijk van de eigen toeslagambitie van het fonds.

22.2.2 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Onder waardering op actuele waarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

De waardering van participaties in beleggingsinstellingen geschiedt tegen actuele waarde. Voor beursgenoteerde beleggingsinstellingen is dit de marktnotering op balansdatum. De waardering in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen de netto vermogenswaarde op balansdatum, welke gebaseerd is op de actuele waarde.

Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs..

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle gerealiseerde- en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoed wordt gewaardeerd tegen actuele waarde op 31 december van het boekjaar. De actuele waarde van de directe belangen wordt voor het overgrote deel van de portefeuille bepaald middels gedurende het jaar uitgevoerde externe taxaties.

De actuele waarde wordt gebaseerd op de onderhandse verkoopwaarde, welke bij aanbidding in verhuurde staat, op de voor het onroerend goed meest geschikte wijze, na de beste voorbereiding, door de meest biedende gegadigde – niet zijnde de huurder – zou kunnen worden verkregen. De kosten van verwerving, bestaande uit notariskosten, verschuldigde overdrachtsbelasting en dergelijke, komen voor rekening van de koper en zijn derhalve niet in de actuele waarde begrepen.

De onderhandse verkoopwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, indien noodzakelijk, aangepast voor specifieke omstandigheden en courantheid van het object. Als deze informatie onvoldoende beschikbaar is, worden marktprijzen geschat op basis van de gekapitaliseerde huurwaardemethode of contante waarde methode.

De actuele waarde voor niet beursgenoteerde participaties en deelnemingen in vastgoedmaatschappijen is de berekende intrinsieke waarde van de onderliggende beleggingen. Dit betreft de actuele waarde op 31 december van het boekjaar.

Vastgoed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardeveranderingen leiden. Na oplevering worden (her)ontwikkelde objecten naar

actuele waarde geherwaardeerd. Objecten in het boekjaar verkocht maar met levering in het volgende boekjaar zijn niet als verkoop in het boekjaar verantwoord.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de beurswaarde op balansdatum.

De actuele waarde van de in deze categorie mede opgenomen niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen zijn gebaseerd op het aandeel dat het fonds heeft in het eigen vermogen van de betreffende beleggingsvehikels op balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de op balansdatum geldende beurskoers.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd onder de kortlopende vorderingen en maken derhalve geen onderdeel uit van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen. Voor het berekenen van de marktwaarde van renteswaps wordt als basis de € STR-rentecurve (Overnight Indexed Swap (OIS)-discounting) gebruikt.

Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde.

Securities lending

Het fonds heeft tot medio 2018 deelgenomen aan een securities lendingprogramma, waarbij bepaalde effecten voor een korte periode worden uitgeleend aan andere marktpartijen. Op een enkele restpost na zijn er eind 2019 en eind 2020 geen lending posities meer. Deze restpost maakt deel uit van de balans en wordt gewaardeerd conform de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zoals die gelden voor deze beleggingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien

geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder overige schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur (hierna 'RTS') zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle op balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw waarvoor premievrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

In de voorziening pensioenverplichtingen zijn verder de volgende posten opgenomen:

- Een voorziening voor het tweejarig uitlooprisico met betrekking tot arbeidsongeschiktheid;
- Een voorziening voor onvoorwaardelijke toeslagen voor de tot 1 januari 2010 opgebouwde rechten in excedentregelingen. Hierbij is voor nog niet toegekende toeslagen verondersteld dat er jaarlijks 2% wordt geïndexeerd.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

- Marktrente: de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur op balansdatum, dit is de RTS inclusief UFR (2019: idem);
- Sterftegrondslagen: AG prognosetafel 2020, startjaar 2021, met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op de sterftekansen 2020 (2019: AG prognosetafel 2018, startjaar 2020 met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op sterftekansen);
- Opslag wezenpensioen in technische voorziening: 1,0% van de technische voorziening voor het uitgesteld partnerpensioen behorende bij niet ingegaan ouderdompensioen (2019: 0%);
- Gehuwdheidsfrequenties: voor alle actieve en nog niet gepensioneerde gewezen deelnemers worden tot de 66-jarige leeftijd fondsspecifieke leeftijds- en geslachtsafhankelijke partnerfrequenties toegepast. Vanaf de 66-jarige leeftijd bedraagt de partnerfrequentie 1. Voor gepensioneerden wordt het bepaalde partnertarief gehanteerd.
- Leeftijdsverschil Man-Vrouw: 3 jaar;
- Arbeidsongeschiktheid en revalideringskansen bij arbeidsongeschiktheid: geen revalidatiekans;
- Kostenopslag excasso: 2% van de netto pre-pensioenverplichtingen, 2% van de netto overige pensioenverplichtingen;
- Kostenopslag lopende kosten: 0,55% van de pensioengrondslag;
- Kostenopslag wezenpensioen: 0,10% van de pensioengrondslag;
- Kostenopslag premievrijstelling: 3,00% op de bruto premie.

Premie-egalisatiedepot

Het premie-egalisatiedepot is onderdeel van de CDC-financieringsafspraken tussen de sociale partners. Het is een depot ter egalisatie van de premie over de looptijd van de cao afspraak tot en met 31 december 2020. De middelen kunnen tijdens de looptijd niet anders gebruikt worden dan voor dekking van de gedempte kostendekkende premie in enig jaar en of (extra) indexatie, in casu de opbouw van de pensioenaanspraken van actieve deelnemers. In feite is het een schuld aan de deelnemers gedurende de looptijd van de afspraak.

In de jaren 2015 tot en met 2018 waarin de ontvangen doorsneepremie voor de pensioenregelingen en (VPL)-overgangsregelingen (na aftrek van de dotatie aan de VPL-verplichting) hoger is dan de gedempte kostendekkende premie voor de pensioenregelingen, wordt dit verschil (overschot ten opzichte van de gedempte kostendekkende premie) toegevoegd aan het premie-egalisatiedepot. In 2020 is € 150 onttrokken uit het depot.

De toevoeging cq. onttrekking aan het premie-egalisatiedepot wordt vanaf 2019 ex-ante vastgesteld. In de jaren 2019 en 2020 waarin de ontvangen doorsneepremie voor de pensioenregelingen en (VPL-) overgangsregelingen (na aftrek van de dotatie aan de VPL-verplichting) lager is dan de gedempte kostendekkende premie voor de pensioenregelingen, wordt dit verschil (tekort ten opzichte van de gedempte kostendekkende premie) onttrokken aan het premie-egalisatiedepot indien en voor zover het depot toereikend is. Het resterende positief saldo op 31 december 2020 in het depot zal worden gebruikt om tekorten in 2021 te financieren.

Jaarlijks wordt een deel van het beleggingsrendement met betrekking tot het depot van het fonds toegevoegd aan het premie-egalisatie depot. Dit rendement is in 2020 bepaald op basis van de 1 jaarsrente op 31 december 2020. In 2019 is dit bepaald door voor de eerste 9 maanden uit te gaan van het benchmarkrendement van het fonds en voor de laatste 3 maanden uit te gaan van de 1-jaarsrente op 30 september 2019.

VPL-verplichting

De VPL-verplichting betreft de vooruit ontvangen gelden uit hoofde van VPL. Aan het saldo wordt een verondersteld rendement toegerekend, waarbij de middelen worden verondersteld te zijn belegd in een portefeuille die het renterisico, dat over de nog in te kopen aanspraken wordt gelopen, zo goed mogelijk afdekt. Voorts wordt de inkoop som van de extra pensioenaanspraken in enig jaar onttrokken aan het saldo. De regeling is door de sociale partners van het fonds in het leven geroepen waarbij in een overeenkomst is opgenomen dat de uitvoering is gedelegeerd aan het fonds. Het fonds heeft derhalve een verplichting op de balans opgenomen op basis van deze overeenkomst. Op 31 oktober 2020 is de regeling afgefinancierd.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

22.2.3 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte of te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord. Ambtshalve premies zonder opbouw worden verantwoord onder de overige lasten.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde- en ongerealiseerde waardewijzigingen inclusief valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van

beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. De directe opbrengsten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Afschrijvingen en andere exploitatiekosten van onroerende zaken in exploitatie zijn in de kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen en overige kostencomponenten.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten en pensioenpremies) vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. Deze kosten zijn opgenomen onder de pensioenuitvoeringskosten. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging betreft de verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt op 31 december de marktwaarde van de voorziening pensioenverplichtingen herrekend door toepassing van de actuele RTS.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder is opgenomen het saldo van de actuariële benodigde koopsommen voor overgenomen pensioenverplichtingen en de vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen die betrekking heeft op de overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties betreft een vrijval van de voorziening voor arbeidsongeschikte deelnemers. Verder worden hier verschillende mutatierechten samengenomen die niet onder een eerdere mutatierechten zijn opgenomen.

Saldo herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

22.2.4 KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

22.3 Toelichting op de balans

ACTIVA

(1) Beleggingen voor risico van het pensioenfonds

Beleggingen voor risico pensioenfonds 2020

	Vastgoed- Beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand 01/01/2020	1.282	10.239	18.297	494	1.528	31.840
Aankopen	152	4.451	12.797	123.683	16.363	157.446
Verkopen	-227	-3.267	-10.263	-125.222	-16.193	-155.172
Herwaardering	2	455	-216	3.565	-36	3.770
Overige mutaties	0	0	-1	-10	224	213
Reclassificaties beginbalans 01/01/2020	-183	183	-34	-12	1	-45
Stand 31/12/2020	1.026	12.061	20.580	2.498	1.887	38.052
Schuldpositie derivaten (credit)						2.766
						40.818

Beleggingen voor risico pensioenfonds 2019

	Vastgoed- Beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand 01/01/2019	932	7.245	15.963	-333	1.290	25.097
Aankopen	380	3.900	13.894	841	538	19.552
Verkopen	-116	-2.750	-12.578	-2.135	-28	-17.606
Herwaardering	86	1.844	1.018	2.121	-7	5.062
Overige mutaties	0	0	0	0	-265	-265
Stand 31/12/2019	1.282	10.239	18.297	494	1.528	31.840
						2.652
						34.492

De overige mutaties in het verloopoverzicht van 2020 bestaan vooral uit mutaties van liquide middelen en opgelopen rente bij de derivaten. Per 1 januari 2020 is het fonds overgegaan naar een nieuwe fiduciair beheerder. Omdat deze fiduciair beheerder andere prijsbronnen en in enkele gevallen andere rubriceringswijzen hanteert dan de vorige fiduciair beheerder zijn er per 1 januari 2020 een aantal herrubriceringen doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn per 1 januari 2020 gedaan en hebben geleid tot een resultaatteffect van € 45. De vergelijkende cijfers over 2019 zijn niet aangepast.

De overige mutaties in het verloopoverzicht van 2019 bestaan vooral uit mutaties van liquide middelen.

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Directe vastgoedbeleggingen in exploitatie	57	168
Indirecte vastgoedbeleggingen, zijnde participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastgoed	104	348
Indirecte vastgoedbeleggingen, zijnde participaties in niet beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastgoed	865	766
Totaal	1.026	1.282

Binnen de totale vastgoedportefeuille wordt een vastgoedmandaat aangehouden. Binnen dit mandaat zijn 4 objecten eigendom van het fonds (2019: 20). Alle objecten (2019: idem) zijn extern getaxeed door een onafhankelijke beëdigd taxateur.

Ultimo boekjaar zijn er geen individuele posities binnen de betreffende beleggingscategorie met een belang groter dan 5%.

Aandelen

	2020		2019	
	Beurs- genoteerd	Niet beurs- genoteerd	Beurs- genoteerd	Niet beurs- genoteerd
	€	€	€	€
<i>Directe aandelenbeleggingen</i>				
Aandelen	11.884	4	10.091	5
<i>Indirecte aandelenbeleggingen</i>				
Aandelen	0	173	48	95
Totaal	11.884	177	10.139	100

Ultimo boekjaar zijn er geen posities binnen de betreffende beleggingscategorie met een belang groter dan 5%.

Vastrentende waarden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Staatsobligaties	10.643	8.838
Inflatie gerelateerde obligaties	18	37
Bedrijfsobligaties	7.942	7.411
Niet beursgenoteerde bedrijfsleningen	40	359
Particuliere hypotheke via beleggingsfondsen	1.312	1.247
Zakelijke hypotheke via beleggingsfondsen	201	247
Overige hypothecaire leningen via beleggingsfondsen	93	106
Overige	331	52
Totaal	20.580	18.297

Van de obligatieportefeuille (categorie staatsobligaties) is eind 2020 € 8.617 (2019: € 6.830) gestort in een gesepareerd depot als zekerheid voor derivaten, voor het geval deze een negatieve marktwaarde krijgen. De gesepareerde obligaties staan niet zonder meer ter vrije beschikking van het fonds. Het feit dat genoemde bedragen beschikbaar zijn om als zekerheid te dienen, betekent niet dat deze bedragen ook volledig benodigd zijn als onderpand. De feitelijke behoefte aan onderpand hangt samen met de dagelijkse waardering van de derivaten.

Ultimo boekjaar bedragen de volgende posten meer dan 5,0% van de betreffende beleggingscategorie:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Duitse Staatsobligaties	4.203	20,4	3.110	17,0
Nederlandse Staatsobligaties	4.414	21,5	3.638	19,9
Totaal staatsobligaties	8.617	41,9	6.748	36,9

Derivaten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Valutatermijn contracten	272	96
Aandelenderivaten	9	5
Renteswaps	2.216	392
Credit Default Swaps	1	1
Totaal derivaten	2.498	494

De derivaten worden in de paragraaf risicobeheer beleid en uitvoering toegelicht.

Overige beleggingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Liquide middelen en deposito's	1.887	1.528
Totaal overige beleggingen	1.887	1.528

De liquide middelen, die deels worden aangehouden in de vorm van geldmarktfondsen, omvatten voornamelijk saldi in verband met aangekochte posities in futures en valutatermijncontracten. Voorts zijn hieronder begrepen de door investment managers beheerde liquide middelen van het fonds.

Ultimo boekjaar bedragen de volgende posten meer dan 5,0% van de betreffende beleggingscategorie:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Northern Trust Global PLC - Euro Liquidity Fund	578	30,6	949	62,1
Achmea IM Euro Local Government Loans Fund	380	20,1	0	-
Institutional Cash Series Eur Liquidity	473	25,1	168	11,0
Northern Trust USD Cash Fund	385	20,4	0	-
Totaal	1.816	96,2	1.117	73,1

Securities lending

Het fonds stelde tot medio 2018 een deel van de aandelen- en obligatieleningen beschikbaar voor het in bruikleen geven van effecten (securities lending). Eind 2019 en eind 2020 was er nog een enkele restpost vanuit het securities lending programma van (afgerond) € 0. Het fonds behoudt economisch eigendom. Voor het risico van niet teruglevering zijn zekerheden in stukken en geld ontvangen. De afdekking (verhouding tussen de ontvangen zekerheden en de uitgeleende effecten) bedraagt eind 2020 103% (2019: 127%). De in geld ontvangen zekerheden worden herbelegd in kasfondsen. De waarde van de kasfondsen is verantwoord onder 'Vorderingen en overlopende activa'. De verplichting tot terugstorten van de ontvangen zekerheden is opgenomen onder 'Overige schulden en overlopende passiva'.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde op balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen is sprake van objectief vast te stellen marktnoteringen. Voor bepaalde beleggingen zijn deze niet beschikbaar en vindt waardering plaats op basis van waarderingsmodellen en technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten en het gebruik van schattingen.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

	Direct markt- noteringen	Afgeleide markt- noteringen	Waarderings- modellen	Totaal
31 december 2020				
Vastgoedbeleggingen	104	0	922	1.026
Aandelen	11.888	173	0	12.061
Vastrentende waarden	18.295	733	1.552	20.580
Derivaten	9	2.489	0	2.498
Overige beleggingen	1.887	0	0	1.887
Totaal	32.183	3.395	2.474	38.052

	Direct markt- noteringen	Afgeleide markt- noteringen	Waarderings- modellen	Totaal
31 december 2019				
Vastgoedbeleggingen	348	0	934	1.282
Aandelen	10.139	0	100	10.239
Vastrentende waarden	15.611	569	2.117	18.297
Derivaten	0	494	0	494
Overige beleggingen	1.528	0	0	1.528
Totaal	27.626	1.063	3.151	31.840

Ten opzichte van 2019 heeft een stijging bij de vastrentende waarden en de aandelen plaatsgevonden. Dat heeft te maken met de rente die in 2020 verder is gedaald en met een stijging van de aandelenkoersen. Bij de vastrentende waarden leidt dit tot een groei van zowel de beleggingen met directe marktnotering als die met afgeleide marktnotering.

De waarde van beleggingen met directe marktnoteringen is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

De afgeleide marktnoteringen bestaan onder andere uit derivaten. Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Voor het berekenen van de marktwaarde van renteswaps wordt als basis de € STR-rentecurve (Overnight Indexed Swap (OIS)-discounting) gebruikt.

De beleggingen in niveau 3 bestaan vooral uit niet beursgenoteerd vastgoed, hypotheke en bank loans. Het vastgoed wordt gewaardeerd op basis van taxaties, volgens algemeen gangbare modellen.

De marktwaarde van de hypotheke is berekend door middel van de DCF-methode. Bij de reële waardeberekening is uitgegaan van een aantal parameters en/of veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en de verwachte kasstroom. De disconteringsvoet bestaat uit een basisrente gelijk aan de euroswapcurve plus opslagen voor type onderpand, soort financiering en risicocategorie. De verwachte kasstroom is de te ontvangen rente en aflossing op basis van de het gewogen gemiddelde momenten van de ontvangst inclusief het vervroegd aflossingsrisico. De gehanteerde parameters in het DCF-model zijn ultimo boekjaar geactualiseerd.

De waarde van de niet-beursgenoteerde bank loans wordt bepaald met behulp van theoretische modellen die worden gevoed met actuele gegevens vanuit de financiële markten, gebaseerd op de specifieke kenmerken van de betreffende bank loans.

(2) Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Premievorderingen	221	234
Beleggingsdebiteuren	345	249
Overige vorderingen en overlopende activa	3	2
Totaal	569	485

De overige vorderingen en overlopende activa bestaan vooral uit een claim op het UWV in verband met faillissementen van werkgevers.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Premievorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Premie debiteuren	231	245
Voorzieningen dubieuze debiteuren	-10	-11
Totaal	221	234

Verloop van de voorziening dubieuze debiteuren

	2020	2019
	€	€
Stand 1 januari	11	11
Afboeking wegens oninbaarheid	-5	-2
Toevoeging/onttrekkingen ten laste/bate van staat van baten en lasten	4	2
Stand 31 december	10	11

Beleggingsdebiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Te ontvangen interest en dividend	231	208
Te ontvangen uit hoofde van transacties	74	7
Herbelegging van ontvangen cash collateral	0	1
Terug te vorderen dividendbelasting	35	33
Overig	5	0
Totaal	345	249

---

(3) Overige activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Liquide middelen	90	23

De liquide middelen worden aangehouden bij Nederlandse kredietinstellingen. De tegoeden staan ter vrije beschikking van het fonds.

PASSIVA

(4) Stichtingskapitaal en reserves

	Algemene reserve	Solvabiliteitsreserve	Totaal
	€	€	€
Stand 1 januari 2019	-47	0	-47
Bestemming saldo baten en lasten 2019	47	935	982
Stand 1 januari 2020	0	935	935
Bestemming saldo baten en lasten 2020	0	326	326
Stand 31 december 2020	0	1.261	1.261

Algemene reserve

De algemene reserve is gelijk aan het verschil tussen het totaal eigen vermogen van het fonds en de bedragen die benodigd zijn voor de vorming van de solvabiliteitsreserve. Omdat het totaal eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen is de algemene reserve nihil. Het stichtingskapitaal is € 0.

Solvabiliteitsreserve

De solvabiliteitsreserve is maximaal gelijk aan het vereist eigen vermogen. De solvabiliteitsreserve kan echter nooit negatief zijn.

Solvabiliteitsreserve	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Solvabiliteitsreserve	1.261	935

Dekkingsgraad, vermogenspositie en herstelplan

	31-12-2020	31-12-2019
	%	%
Nominale dekkingsgraad	103,5	103,0
Reële dekkingsgraad	79,2	81,0
Beleidsdekkingsgraad	97,5	101,4

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaard model. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen in de paragraaf 'Risicobeheer beleid en uitvoering'.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist vermogen:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Stichtingskapitaal en reserves	1.261	935
Minimaal vereist eigen vermogen	1.559	1.348
Vereist eigen vermogen	5.833	5.146

De dekkingsgraad van het fonds is op 31 december 2020 lager dan de vereiste dekkingsgraad van 116,1% (31 december 2019: 116,6%) en de minimale vereiste dekkingsgraad van 104,3% (2019: idem).

Evaluatie herstelplan

Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan de vereiste dekkingsgraad, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het vermogen binnen 10 jaar op het vereiste niveau brengt. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en geactualiseerd. DNB heeft in mei 2020 ingestemd met het herstelplan 2020. Dat plan was gebaseerd op de situatie van eind 2019, startend met een dekkingsgraad van 103,0%. Volgens het in dit herstelplan 2020 opgenomen herstelpad zou de dekkingsgraad op 31 december 2020 104,7% hebben moeten bedragen. De feitelijk aanwezige dekkingsgraad op die datum was lager, namelijk 103,5%. Dit heeft echter geen praktische consequenties.

Ook in 2021 is een herstelplan opgesteld. Dit plan is gebaseerd op de situatie op 31 december 2020, dus startend met de dekkingsgraad van 103,5%. Het herstelplan laat zien dat de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in 2020 de maximaal toegestane hersteltermijn overigens tijdelijk verlengd van 10 naar 12 jaar. Pensioenfonds Vervoer hoeft van deze tijdelijke verlenging in het herstelplan 2021 geen gebruik te maken. Pensioenfonds Vervoer heeft verwachte beleggingsrendementen gehanteerd die (grotendeels) lager zijn dan de voor een herstelplan toegestane maximale rendementen. DNB heeft op 19 mei 2021 ingestemd met het herstelplan 2021.

Voorstel tot resultaatbestemming

Het saldo van de staat van baten en lasten wordt voor € 47 toegevoegd aan de algemene reserves. Het dan resterende positieve saldo van € 935 wordt toegevoegd aan de solvabiliteitsreserve.

(5) Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

	2020	2019
	€	€
Stand begin boekjaar	31.009	25.028
Pensioenopbouw	1.310	1.073
Rentetoevoeging	-104	-61
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten	-450	-419
Wijziging marktrente	5.196	4.940
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-1.245	-39
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-4	0
Overige mutaties	-1	7
Overige inkoop VPL	153	88
Inkoop VPL 2020: 31 oktober / 2019: 31 december	265	392
Stand eind boekjaar	36.129	31.009

Ultimo boekjaar bedraagt de gemiddelde discontovoet 0,27% (2019: 0,83%).

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds bestaat uit een pensioenregeling en een pre-pensioenregeling. Het verloop van beide regelingen is hieronder weergegeven.

	2020	2019
<u>Pensioenregeling</u>		
Stand begin boekjaar	30.899	24.885
Pensioenopbouw	1.310	1.073
Rentetoevoeging	-104	-61
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten	-439	-405
Wijziging marktrente	5.192	4.934
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-1.245	-39
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-4	0
Overige mutaties	2	32
Overige Inkoop VPL	153	88
Inkoop VPL 2020: 31 oktober / 2019: 31 december	265	392
Stand eind boekjaar	36.029	30.899
<u>Pré-pensioenregeling</u>		
Stand begin boekjaar	110	143
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten	-11	-14
Wijziging marktrente	4	6
Overige mutaties	-3	-25
Stand eind boekjaar	100	110

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de pensioenopbouw in het boekjaar. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten op ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Ook de premie voor de dekking van de risico's ten aanzien van overlijden en arbeidsongeschiktheid is hierin opgenomen.

Toeslagverlening

Het fonds kent voorwaardelijke en onvoorwaardelijke toeslagverlening. Vanwege de financiële positie van het fonds heeft het bestuur besloten op 1 januari 2020 geen toeslag te verlenen op de aanspraken en rechten met een voorwaardelijke toeslagverlening.

Voor de onvoorwaardelijke rechten van de tot 1 januari 2010 opgebouwde aanspraken in de excedentregeling is een toeslag verleend van 1,56% op 1 januari 2021. Op 1 januari 2020 was dit 1,49%. In de technische voorziening is

een reservering opgenomen van 2% voor onvoorwaardelijke toeslagverlening welke wordt verrekend met de werkelijk toegekende toeslag.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn aan het begin van het verslagjaar 2020 opgerent met -0,32% (2019: -0,24%), op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

De onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten bedraagt 2% van de verwachte afname van de voorziening pensioenverplichtingen voor het doen van uitkeringen en is bestemd voor het betalen van de uitvoeringskosten.

Wijziging rente

Jaarlijks wordt op 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur (RTS). Onderstaand rentepercentage drukt het gemiddelde percentage uit waartegen de voorziening wordt verdisconteerd ultimo boekjaar. Het financiële effect van de verandering van de RTS wordt verantwoord onder het hoofd 'wijziging marktrente' in het verloopoverzicht van de mutatie van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds.

	Rentepercentage op 31 december
2018	1,48
2019	0,83
2020	0,27

Wijziging actuariële uitgangspunten

Onder deze mutatierekeningen zijn de schattingswijzigingen inzake wijziging AG prognosetafel, wijziging ervaringscurve en de aanpassing methodiek wezenpensioen opgenomen. Bij het opstellen van de nieuwe Prognosetafel AG2020 zijn de effecten van COVID-19 buiten beschouwing gebleven. Deze tafels zijn bepaald op basis van statistische informatie. Ten tijde van de berekening van de AG2020 tafels was er nog geen statistische informatie over de effecten van COVID-19 bekend.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

	2020	2019
	€	€
Toevoeging aan de technische voorzieningen	31	38
Onttrekking aan de technische voorzieningen	-15	-38
Totaal	-4	0

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Resultaat op kans systemen:		
Sterfte	-42	-21
Arbeidsongeschiktheid	41	14
Overige technische grondslagen	0	14
Inkoop VPL	153	88
Totaal	152	95

Inkoop VPL op 31 oktober 2020

Op 12 november 2020 heeft het bestuur van het fonds besluiten genomen ten aanzien van de financiering en de afwikkeling van de VPL-overgangsregeling. Op 31 oktober 2020 waren reeds voldoende gelden beschikbaar om alle bekende resterende VPL aanspraken onvoorwaardelijk toe te kennen. De toekenning van VPL-aanspraken op 31 oktober 2020 leidt tot een toename van de technische voorzieningen van € 265. De financiering vindt plaats vanuit de VPL-verplichting voor de sector Vervoer. De inkoopsum is bepaald op basis van de wettelijke toegestane minimale inkooptarieven en bedraagt € 187. De totale onttrekking uit de VPL-schuld is lager dan de toevoeging aan de technische voorzieningen omdat de minimale wettelijke inkooptarieven zijn gehanteerd. Het gebruik van de minimale inkooptarieven was echter mogelijk omdat op totaalniveau over alle jaren heen meer onttrokken was uit de VPL-pot dan aanspraken zijn toegevoegd aan de technische voorzieningen. De zogenaamde VPL-financierings dekkingsgraad bedraagt 100,9%. Derhalve was het mogelijk om voor de 2020 de wettelijke minimale inkooptarieven te hanteren.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën als volgt samengesteld:

	2020		2019	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieven	20.669	179.595	17.986	180.325
Pensioengerechtigden	6.711	99.289	5.869	94.470
Gewezen deelnemers	8.041	391.746	6.546	387.148
	35.421	670.630	30.401	661.943
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	708	-	608	-
Voorziening voor pensioenverplichtingen	36.129	670.630	31.009	661.943

Korte beschrijving pensioenregeling

DEELNEMERS GEBOREN OP OF NA 1 JANUARI 1950 (REGLEMENT I)

Middelloodregeling met voorwaardelijke toeslagverlening. De jaarlijkse opbouw van het ouderdomspensioen is 1,788% van de pensioengrondslag. Vanaf 2018 loopt de opbouwperiode van de 21-jarige leeftijd van de deelnemer tot de 68-jarige leeftijd. Ingeval van arbeidsongeschiktheid wordt naar rato van de mate van arbeidsongeschiktheid premievrije deelneming verleend. Per 1 januari 2015 is de sector Orsima aan reglement I toegevoegd.

DEELNEMERS GEBOREN VÓÓR 1 JANUARI 1950 (REGLEMENT VI)

Middelloodregeling met voorwaardelijke toeslagverlening. De regeling van Reglement VI is vergelijkbaar met Reglement I met uitzondering van het volgende. De jaarlijkse opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 1,975% van de pensioengrondslag. De opbouwperiode loopt van de 21-jarige leeftijd van de deelnemer tot de 60-jarige leeftijd (oude regeling 21 jaar tot 65 jaar). Voor deelnemers die vanaf 31 maart 2001 tot de (vervroegde) ingangsdatum van het ouderdomspensioen onafgebroken deelnemer waren, is er overgangsregeling. Het bestuur kan aan deze deelnemers een toeslag toekennen gelijk aan het positieve verschil van het ouderdomspensioen dat zou zijn verkregen bij voortzetting van de tot 1 april 2001 geldende regeling en het op de (vervroegde) ingangsdatum van het ouderdomspensioen daadwerkelijk opgebouwde ouderdomspensioen. Bij overlijden voor de (vervroegde) ingangsdatum van het ouderdomspensioen kan een vergelijkbare toeslag op het nabestaandenpensioen worden toegekend.

VPL-OVERGANGSREGELING (REGLEMENT V)

Deelnemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en die voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot deelnemerschap en diensttijd kunnen extra aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen verwerven. Deze voorwaardelijke aanspraken zijn op 1 januari 2006 eenmalig berekend en zijn gelijk aan het positieve verschil tussen enerzijds de aanspraken die opgebouwd hadden kunnen worden als de pensioenregeling per 1 januari 2006 in het verleden had gegolden en anderzijds de aanspraken die opgebouwd hadden kunnen worden op basis van het tot 1

januari 2006 geldende reglement. De extra aanspraken worden verworven op het moment dat en voor zover de aanspraken zijn gefinancierd. Op 31 oktober 2020 heeft de laatste groep deelnemers extra aanspraken ontvangen. Daarmee is de regeling komen te vervallen. Mochten er deelnemers zijn die geen extra aanspraken hebben ontvangen, maar daar wel recht op hebben, dan kunnen zij zich melden bij het fonds.

PREPENSIOENREGELING GOEDERENVERVOER

De prepensioenregeling geldt per 1 januari 2002. De prepensioenregeling voorziet in een uitkering van 60 (richtleeftijd) tot 65 jaar. Vanaf 1 januari 2006 is deze regeling in het bijzonder van belang voor werknemers geboren tussen 1 april 1947 en 1 januari 1950. Zij bouwden na 1 januari 2006 nog prepensioen op. Alle deelnemers van voor 1950 zijn inmiddels met pensioen.

Een volledig prepensioen, dat voorziet in een uitkering van circa 85% van de prepensioengrondslag, wordt opgebouwd in een deelnemingsperiode van 39 jaar (van 21 tot 60 jaar). Omdat niet iedere werknemer in staat is voldoende prepensioen op te bouwen is door cao-partijen een overgangsregeling in het leven geroepen. Deze overgangsregeling heeft tot doel een aanvulling te geven op het prepensioen. De overgangsregeling is een voorwaardelijke regeling: het bestuur besliste jaarlijks, gegeven de financiële positie van het fonds, of de aanvulling kon worden toegekend aan de deelnemers die in het volgende kalenderjaar de reglementaire datum voor ingang van het overgangsrecht bereiken. Alle deelnemers van voor 1950 zijn inmiddels met pensioen.

De hoogte van de prepensioenuitkering is afhankelijk van hetgeen aan prepensioen opgebouwd is. Per jaar werd 2,179% aan prepensioen opgebouwd. Het prepensioen werd opgebouwd over het vaste jaarsalaris en over het loon uit een aantal overuren en/of over de uren van het structureel verrichten van arbeid als gevolg van werken in een roulersysteem volgens een rooster.

PREPENSIOENREGELINGEN PERSONENVERVOER

De prepensioenregeling is van start gegaan op 1 januari 2004 en is per 1 januari 2006 van toepassing op werknemers in de sectoren besloten busvervoer en taxivervoer die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en die op 31 december 2003 jonger waren dan 62 jaar.

De prepensioenregeling is met ingang van 1 januari 2006 alleen nog van toepassing op werknemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950. Alle deelnemers van voor 1950 zijn inmiddels met pensioen. Daarnaast is afgelopen jaar een actie geweest om de opgebouwde prepensioenen om te zetten in extra ouderdomspensioen.

Bij een volledige opbouwperiode van 41 jaar (21 tot 62 jaar) komt een werknemer op 85% van de gemiddelde prepensioengrondslag uit. Ieder jaar wordt er 2,073% van de prepensioengrondslag van dat jaar opgebouwd.

De prepensioenregeling is met ingang van 1 januari 2006 alleen nog van toepassing op werknemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950.

Voor werknemers die bij de start van de regeling, 1 januari 2004, ouder dan 21 jaar waren is een overgangsregeling afgesproken. Deze overgangsregeling zorgt voor een aanvulling op het prepensioen tot 85% van de gemiddelde prepensioengrondslag. De overgangsregeling is een voorwaardelijke regeling. Het bestuur beslist jaarlijks, gegeven de financiële situatie van het fonds, of de aanvulling kan worden toegekend aan de deelnemers die in het volgende kalenderjaar de prepensioenleeftijd (62 jaar) bereiken. Het bestuur heeft besloten in 2011 de prepensioenaanspraken uit de overgangsregeling voor de betreffende groep deelnemers volledig toe te kennen.

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds. De daadwerkelijke toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen.

Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Toeslagen zijn afhankelijk van de middelen van het fonds en daarvoor zijn beleggingsresultaten een belangrijk element. Per 1 januari 2019 en 1 januari 2020 zijn de pensioenaanspraken niet verhoogd.

Het bestuur heeft besloten om op 1 januari 2021 net als op 1 januari 2020 de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten, de opgebouwde prepensioenaanspraken en –rechten niet te indexeren.

De onvoorwaardelijke toeslag op de tot 1 januari 2010 opgebouwde aanspraken in de excedentregeling bedroeg per 1 januari 2021 1,56%. In de technische voorziening is een reservering opgenomen van 2% voor onvoorwaardelijke toeslagverlening welke wordt verrekend met de werkelijk toegekende toeslag. Per 1 januari 2019 was de toekenning 1,73%.

Inhaaltoeslagen

Indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de volledige toeslagengrens kan het bestuur eventueel besluiten om een extra toeslagverlening toe te passen. Daarvan zal alleen sprake kunnen zijn indien in eerdere jaren gekort is op de toeslagverlening en/of vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten heeft plaatsgevonden.

Een eventueel toekomstig voor een extra toeslagverlening beschikbaar budget zal als volgt worden vastgesteld:

- het beschikbare budget is maximaal gelijk aan een vijfde van de overschrijding van de beleidsdekkingsgraad ten opzichte van de volledige toeslagengrens;
- de beleidsdekkingsgraad moet na de extra toeslagverlening het niveau van het vereist eigen vermogen behouden.

De actieve en gewezen deelnemers van het fonds en de uitkeringsgerechtigden kunnen formeel geen aanspraak maken op een extra toeslagverlening als de situatie zoals hierboven beschreven aan de orde is. De reglementen en de ABTN van het fonds kennen geen rechten op inhaaltoeslagen. Het eventueel toch toekennen daarvan is aan het bestuur. Een eventueel in de toekomst voor een extra toeslagverlening beschikbaar komend budget zal op een door het fonds te bepalen wijze worden ingezet voor extra toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden. Gelet op de financiële situatie van het fonds is extra toeslagverlening niet op korte termijn te verwachten.

(6) Premie-egalisatiedepot

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Premie-egalisatiedepot	14	165

Verloop premie-egalisatiedepot

	2020	2019
	€	€
Stand begin boekjaar	165	189
Dotatie inzake premies	-151	-62
Rendementstoerekening	0	38
Stand eind boekjaar	14	165

Omdat voorzien wordt dat de doorsneepremie de komende jaren mogelijk niet altijd kostendekkend is, is er met ingang van 1 januari 2015 een premie-egalisatiedepot voor de actieven gevormd. Door het vormen van dit depot is het mogelijk de doorsneepremie toch voor een langere periode vast te stellen.

In 2020 is € 151 o.b.v. de ex-ante toets op kostendekkendheid onttrokken uit het premie-egalisatiedepot. Dit is € 9 hoger dan op basis van de premietoets waarbij het verschil tussen de ex-post gedempte kostendekkende premie (€ 896) en de verschuldigde premie (€ 1.037) wordt onttrokken uit het premie-egalisatiedepot. Daarnaast is € 0 rendement toegevoegd. Dit rendement is bepaald door uit te gaan van de 1-jaarsrente per 31 december 2020. Gedurende 2019 werd het rendement bepaald door voor de eerste 9 maanden uit te gaan van het benchmarkrendement van het fonds en voor de laatste 3 maanden uit te gaan van de 1-jaarsrente per 30 september 2019.

(7) VPL-verplichting

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
VPL-verplichting	0	41

Verloop VPL-verplichting

	2020	2019
	€	€
Stand begin boekjaar	41	234
Correctie beginstand door aanpassing methodiek inkoop tarieven	83	0
Dotatie inzake premies	214	260
Rendementstoerekening	9	38
Toekenning VPL-aanspraken	-132	-88
	215	444
Inkoop toegekende VPL aanspraken (2020: 31 oktober / 2019: 31 december)	-187	-403
Vrijval ten gunste van resultaat	-28	0
Stand eind boekjaar	0	41

Ultimo 2020 is de VPL-verplichting volledig afgefinancierd.

De jaarlijkse dotatie, die onderdeel is van de doorsneepremie, wordt ex ante vastgesteld op basis van een 5-jaars gedempte rente. Jaarlijks wordt een verondersteld rendement aan de langlopende schuld toegevoegd uitgaande van volledig gematchte beleggingen (100% renteafdekking op de werkelijke RTS, de zogenaamde zero swapcurve zonder rekening te houden met een UFR-systematiek of mogelijk andere vormen van afwijking van de werkelijke RTS). In de overeenkomst met de sociale partners is verondersteld dat de beleggingen zo goed mogelijk worden belegd waardoor deze systematiek wordt gehanteerd.

Jaarlijks wordt de koopsom onttrokken die benodigd is voor de financiering van de daadwerkelijk in enig jaar toegekende VPL-aanspraken. In 2020 is de methodiek inkoop tarieven aangepast. Besloten is om voor de toekenning van alle VPL-aanspraken in 2020 uit te gaan van de wettelijke toegestane minimale inkoop tarieven. Deze zijn gebaseerd op dezelfde actuariële grondslagen waarmee in 2020 de gedempte kostendeckende premie voor de basisregeling is vastgesteld. De nieuwe tarieven zijn van toepassing op alle onvoorwaardelijke toekenningen van VPL-aanspraken waartoe in 2020 is besloten. Derhalve geldt dit voor reguliere toekenningen al dan niet met terugwerkende kracht, de eenmalige inkoop op 31 december 2019 en de inkoop van de staartverplichting. Voorheen werd deze koopsom kostendeckend berekend op basis van de door de DNB gepubliceerde RTS.

De mutatie correctie beginstand door aanpassing methodiek inkoop tarieven bestaat uit het verschil tussen de inkoop op 31-12-2019 op basis van oude inkoop tarieven (€ 403) en de aangepaste inkoop tarieven (€ 320).

De regel toekenningen VPL-aanspraken bestaat uit de inkoop geboortjaar 1957 en vervroegde pensionering 2020 ad € 19, inkoop VPL met terugwerkende kracht per 31-12-2019 ad € 95 en de extra pensioeninkoop op 1-1-2020 vanwege gewijzigde populatie ad € 18. Op 31 oktober 2020 is de staartverplichting ingekocht.

Ook na beëindiging van de VPL-regeling zullen zich in de toekomst naar verwachting nog deelnemers melden die aanspraak kunnen maken op toekenning van VPL-aanspraken. Zowel het fonds als Cao-partijen hadden de wens om het risico van deze toekomstige toekenningen over te dragen van Cao-partijen naar fonds. Het restsaldo van € 28 is derhalve eind oktober toegevoegd aan het fondsvermogen.

(8) Derivatens

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Derivatens	2.766	2.652

De derivatens zijn verantwoord conform de hiervoor beschreven grondslagen voor de waardering van activa en passiva. De derivatens worden in de paragraaf risicobeheer beleid en uitvoering toegelicht.

(9) Overige schulden en overlopende activa

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Nog te verrekenen premies	45	39
Pensioenuitkeringen	0	2
Beleggingsschulden	1.245	142
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9	10
Overige schulden en overlopende passiva	8	5
Totaal	1.307	198

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De overige schulden bestaan onder andere uit het Spaarfonds Gemoedsbezwaren (€ 4) en nog te betalen kosten (€ 4).

Beleggingsschulden

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Nog af te wikkelen transacties	158	120
Cash collateral	1.065	1

Schulden kosten vermogensbeheer	22	21
Totaal	1.245	142

RISICOBEEHER BELEID EN UITVOERING

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM studies. Een ALM studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's.

Solvabiliteitsrisico's

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de ondernemingen en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. Op dit moment is de premie overigens al maximaal. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De solvabiliteit wordt weergegeven door middel van de dekkingsgraad: de marktwaarde van het aanwezige vermogen uitgedrukt in de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Het solvabiliteitsrisico is in feite de combinatie van beleggings- en actuariële risico's. De dekkingsgraad is als volgt berekend: (totaal activa -/- schulden) gedeeld door de technische voorzieningen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2020	2019
	%	%
Dekkingsgraad 1 januari	103,0	99,8
Premie	-1,0	-0,5
Uitkering	-	-
Toeslagverlening	-	-
Korting van aanspraken en rechten	-	-
Rendement	15,4	24,1
Renteafdekking	-	-
Wijziging in de rente termijn structuur	-14,8	-16,4
Wijziging UFR voorziening pensioenverplichtingen	-	-
Aanpassing levensverwachting	4,5	-
Overige oorzaken	-3,6	-4,0
Dekkingsgraad 31 december	103,5	103,0

Zoals uit dit overzicht blijkt is de dekkingsgraad in 2020 toegenomen. De stijging van de dekkingsgraad werd deels veroorzaakt door het positieve effect van het beleggingsresultaat (inclusief renteafdekking) en overige effecten. De stijging werd gedeeltelijk teniet gedaan door de negatieve resultaten op premies. De overige oorzaken bestaan hoofdzakelijk uit zogenaamde kruiseffecten. De procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB alle uitgedrukt ten opzichte van de primo dekkingsgraad. Dit zorgt ervoor dat de optelling van primo dekkingsgraad plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de ultimo dekkingsgraad. Het verschil tussen deze twee wordt verantwoord onder de noemer "overige oorzaken" en betreft de kruiseffecten. In het algemeen geldt dat deze post groter wordt naarmate de uitschieters in de afzonderlijke resultaatcomponenten groter worden.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt (bedragen in € x1 miljard):

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
S1 Renterisico	0,4	0,7
S2 Risico zakelijke waarden	4,3	3,6
S3 Valutarisico	1,4	1,3
S4 Grondstoffenrisico	-	-

S5	Kredietrisico	1,7	1,5
S6	Verzekeringstechnisch risico	1,2	1,0
S7	Liquiditeitsrisico	-	-
S8	Concentratierisico	-	-
S9	Operationeel risico	-	-
S10	Actief Risico	0,3	0,2
	Diversificatie-effect	-3,4	-3,2
Totaal		5,8	5,1

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen past het fonds de standaardmethode toe.

	2020	2019
	€	€
Vereist pensioenvermogen	41.962	36.155
Voorziening pensioenverplichting	36.129	31.009
Vereist eigen vermogen	5.833	5.146
Aanwezig pensioenvermogen (Totaal activa -/- schulden)	1.261	935
Tekort	-4.572	-4.211

Het vereist eigen vermogen wordt bepaald op basis van de strategische beleggingsmix. Het vereist eigen vermogen op basis van de strategische mix uitgedrukt in percentages bedraagt ultimo 2020 16,1% (2019: 16,6%). Het vereist eigen vermogen op basis van de feitelijke beleggingsmix bedraagt 16,7% (2019: 17,7%).

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico.

Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het fonds op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogenoeten manager- en custodyrisico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomst (juridisch risico). Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, welke in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktposities worden periodiek aan het bestuur gerapporteerd.

Renterisico (S1)

Renterisico is het risico op een verandering in de dekkingsgraad als gevolg van een verandering van de rente. Zonder afdekking van dit risico stijgt de marktwaarde van de pensioenverplichtingen bij een rentedaling harder dan

de marktwaarde van de beleggingen; bij een rentestijging doet zich het omgekeerde effect voor. Dat komt doordat de pensioenverplichtingen een veel langere gemiddelde looptijd hebben. Doorgaans geldt: hoe langer de looptijd, hoe rentegevoeliger.

Het beleid van het fonds is er op gericht om het renterisico voor 58% (op marktwaarde basis) af te dekken (2019: 58%). Besloten is om voor de renteafdekking te sturen op marktwaarde basis, omdat het lastig is om een normportefeuille te creëren gebaseerd op van toepassing zijnde UFR-methodiek. Het fonds realiseert de afdekking van renterisico door langlopende (staats)obligaties te kopen en gebruik te maken van rentederivaten (interest rate swaps). Hiermee wordt de rentegevoeligheid van de beleggingsportefeuille meer in lijn gebracht met die van de pensioenverplichtingen. De werkelijke afdekking ultimo 2020 bedraagt 60,0% (2019: 58%).

Het fonds maakt gebruik van rentederivaten om de renteafdekking efficiënt en tegen lage kosten uit te voeren. Het gebruik van derivaten brengt wel additionele risico's met zich mee zoals tegenpartij-, liquiditeit- en juridisch risico. Deze risico's zijn aan de hand van door het bestuur geformuleerde randvoorwaarden tot aanvaardbare niveaus gebracht en vormen onderdeel van de continue risicomonitoring.

Looptijdoverzicht van de vastrentende waarden, rentederivaten en technische voorzieningen

2020	Nominal		< 1 jaar	> 1 en < 5 jaar	> 5 en < 10 jaar	>10 en < 20 jaar	> 20 en < 30 jaar	> 30 en < 40 jaar	> 40 en < 50 jaar	> 50 jaar
	Markt- waarde	kas- stromen								
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vastrentende waarden	20.580	22.238	1.479	6.393	7.429	3.716	2.830	307	44	40
Rente derivaten	2.216	16.204	383	67	-4.317	6.255	9.198	3.024	1.594	0
Pensioenverplichtingen	36.129	38.767	445	1.901	3.077	8.821	9.959	7.857	4.423	2.284

2019	Nominal		< 1 jaar	> 1 en < 5 jaar	> 5 en < 10 jaar	>10 en < 20 jaar	> 20 en < 30 jaar	> 30 en < 40 jaar	> 40 en < 50 jaar	> 50 jaar
	Markt- waarde	kas- stromen								
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vastrentende waarden	18.297	21.543	1.119	8.948	6.109	2.817	2.439	61	8	42
Rente derivaten	392	16.102	-538	2.103	-5.530	7.002	9.144	2.769	1.153	0
Pensioenverplichtingen	31.005	38.446	410	1.744	2.872	8.309	9.797	8.047	4.728	2.539

Zoals reeds is aangegeven worden instrumenten aangehouden die grote schommelingen in de dekkingsgraad als gevolg van renteveranderingen moeten voorkomen. In bovenstaande tabellen wordt voor de jaren 2020 en 2019 zichtbaar gemaakt wat de marktwaarde per jaareinde was van de instrumenten die het renterisico mitigeren (en wel de vastrentende waarden plus de rentederivaten, per looptijdsegment). De pensioenverplichtingen zijn op dezelfde wijze per looptijd gesegmenteerd. Het is relevant dat de mate van afdekking ook per looptijdsegment in verhouding is, omdat renteveranderingen veelal niet in elk looptijdsegment even sterk zijn.

Risico zakelijke waarden (S2)

Het marktrisico is het risico dat de waarde van de beleggingen in de portefeuille verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het zakelijke waardenrisico heeft voornamelijk betrekking op de aandelen- en vastgoedportefeuilles van het fonds.

Het marktrisico wordt gemitigeerd door spreiding van de beleggingsportefeuille over verschillende categorieën, regio's, landen en sectoren.

Om goede spreiding te borgen legt het fonds haar externe managers richtlijnen op waardoor ook binnen mandaten bovengenoemde spreiding gerealiseerd wordt. Controle op naleving van deze richtlijnen vindt plaats aan de hand onafhankelijke rapportages van de custodian van het fonds.

Valutarisico (S3)

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen die in vreemde valuta luiden verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Conform het beleid van het fonds zijn in 2020 (net als in 2019) de valutaposities van de normportefeuille in de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen voor respectievelijk 75%, 100% en 100% afgedekt.

De valutapositie op 31 december 2020 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	2020		
	Totaal voor afdekking	Valuta-derivaten afdekking	Netto positie na afdekking
	€	€	€
EUR	15.588	11.513	27.101
GBP	833	-909	-76
JPY	1.688	-1.572	116
USD	12.716	-9.184	3.532
Overige	4.587	424	5.011
Totaal - niet EUR	19.824	-11.241	8.583
Totaal	35.412	272	35.684

De valutapositie op 31 december 2019 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	2019		
	Totaal voor afdekking	Valuta-derivaten afdekking	Netto positie na afdekking
	€	€	€
EUR	13.724	10.716	24.440
GBP	911	-917	-6
JPY	1.479	-1.465	14
USD	12.039	-8.547	3.492
Overige	3.591	309	3.900
Totaal - niet EUR	18.020	-10.620	7.400
Totaal	31.744	96	31.840

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijrisico wordt gemitigeerd door diversificatie die onder meer is vastgelegd in de strategische beleggingsmix van het fonds. In aanvulling hierop maakt het fonds voor afdekking van het prijrisico gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar regio is als volgt:

	31-12 2020		31-12 2019	
	€	%	€	%
Nederland en andere EU-landen	14.949	39,2	12.188	38,2
Europa (niet-EU)	2.009	5,3	2.162	6,8
Noord-Amerika	10.705	28,1	9.298	29,2
Zuid-Amerika	577	1,5	456	1,4
Japan	1.713	4,5	1.549	4,9
Azië en Oceanië	3.006	7,9	2.898	9,1
Overig/opkomende markten	708	1,9	1.267	4,0
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastrentende waarden	33.667	88,4	29.818	93,6
Derivaten	2.498	6,6	494	1,6
Overige beleggingen	1.887	5,0	1.528	4,8
Totaal	38.052	100,0	31.840	100,0

De segmentatie van de aandelen naar sectoren is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Energie	267	0,7	397	1,3
Materialen	798	2,1	539	1,7
Industrie	1.265	3,3	1.040	3,3
Consumentengebruiksgoederen	3.708	9,7	3.447	10,8
Financiële dienstverlening	1.543	4,1	1.715	5,4
Informatietechnologie	2.623	6,9	1.221	3,8
Telecommunicatie	1.176	3,1	1.302	4,1
Utilities	348	0,9	346	1,1
Overige	333	0,9	232	0,7
Totaal	12.061	31,7	10.239	32,2

Het vastgoed bevindt zich in Europa (67%), Amerika (6%), Azië (2%), wereldwijd (24%) en overige (1%).

Grondstoffenrisico (S4)

Het fonds belegde in 2020 net als in 2019 niet in grondstoffen en loopt derhalve geen direct grondstoffenrisico.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of andere vormen van betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Van de vastrentende waarden heeft € 8.666 (2019: € 644) betrekking op obligaties uitgegeven door de Nederlandse, Duitse en Franse staat. Deze hebben een rating van AAA of AA.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing van dit risico door het fonds vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau. Dat wil zeggen: met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds, het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten alsmede het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

Het kredietrisico ten aanzien van de te ontvangen pensioenpremies is gespreid over een groot aantal verschillende werkgevers.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar regio's kan als volgt worden samengevat:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Nederland en andere EU-landen	12.219	59,3	9.928	54,1
Europa (niet-EU)	1.065	5,2	1.019	5,6
Noord-Amerika	5.242	25,5	4.989	27,3
Zuid-Amerika	500	2,4	315	1,7
Japan	92	0,5	84	0,5
Azië en Oceanië	826	4,0	927	5,1
Overige/opkomende markten	636	3,1	1.035	5,7
Totaal	20.580	100,0	18.297	100,0

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2020 gepubliceerd door Standard & Poors, Moody's en Fitch is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
AAA	8.826	42,9	6.975	38,1
AA	1.671	8,1	483	2,6
A	1.525	7,4	1.820	9,9
BBB	3.492	17,0	3.109	17,0
<BBB	4.413	21,4	4.164	22,8
Geen rating	653	3,2	1.746	9,6
Totaal	20.580	100,0	18.297	100,0

De beleggingen met rating < BBB en zonder rating betreffen met name beleggingen in hoogrentende leningen.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortlevens), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Gezien de omvang van het fonds wordt het grootste deel van de verzekeringstechnische risico's niet herverzekerd. Uitzonderingen hierop zijn de Anw- en WIA-excedentregelingen, die wel volledig zijn herverzekerd. Bij deze verzekeringen geldt geen winstdeling.

LANGLEVENRISICO

Het langlevenrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafels met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Bij het opstellen en toepassen van de nieuwe Prognosetafel AG2020 zijn de effecten van COVID-19 buiten beschouwing gebleven.

OVERLIJDENSRISICO

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSRISICO

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

TOESLAGRISICO

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) echter, afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van het fonds.

Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Het fonds heeft meer liquiditeiten en snel liquide te maken instrumenten beschikbaar dan in een extreem scenario noodzakelijk is. Het liquiditeitsrisico voor het fonds is derhalve beperkt. Dit is onder meer bereikt door effecten zoals obligaties van Nederland en Duitsland te gebruiken als onderpand voor de rentederivaten, in plaats van 'cash'. Het fonds zal door deze keuze niet snel geconfronteerd worden met een onverwachte vraag naar liquide middelen door een extreme beweging in de rente. Het liquiditeitsrisico vanuit valutaderivaten is gespreid doordat daar gekozen is voor een dakpanstructuur. Maandelijks loopt éénderde deel van de valuta-afdekking af, zodat het afrekenen van de waardeontwikkeling van de contracten in de tijd is gespreid.

De beleggingen van het fonds bestaan voor € 30.296 (2019: € 27.628) uit niveau 1 beleggingen die snel liquide te maken zijn. De aanwezigheid van liquiditeit is derhalve meer dan voldoende om in de mogelijke liquiditeitsvraag in een extreem scenario te kunnen voorzien.

Tenslotte zijn de premie-inkomsten hoger dan de pensioenuitkeringen. Kas in- en uitstromen uit de reguliere bedrijfsvoering zijn bekend: per saldo is het fonds netto ontvanger van liquide middelen.

In het uiterste geval dat het fonds onmiddellijk en onvoorzien meer liquiditeiten nodig zou hebben dan beschikbaar is of op korte termijn vrijgemaakt kan worden, is een krediet faciliteit van € 50 beschikbaar bij de custodian.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het fonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt.

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentraties in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het fonds vastgesteld op basis van een ALM-studie en zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders. Het bestuur monitort op maandelijkse basis de naleving hiervan op basis van de rapportages van de risicomanager van het fonds en van de vermogensbeheerder.

Er zijn enkele grote posten binnen de vastrentende waarden, met overwegend een AAA rating. Deze posten hebben een zeer beperkt risico. Het betreft de volgende posities:

Vastrentende waarden

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	%	€	%
Duitse Staatsobligaties	4.203	10,1	3.110	8,9
Nederlandse Staatsobligaties	4.414	10,7	3.638	10,4
Totaal	8.617	20,8	6.748	19,3

Voorts zijn er verscheidene posities in geldmarktfondsen waaronder Northern Trust GBL Euro Liquidity Fund ad € 578 (2019: € 949), Institutional Cash Series EUR Liquidity Fund ad € 473 (2019: € 168) en Achmea IM EURO local Government Loans Fund ad € 380 (2019: n.v.t.). Geen van allen is ultimo jaar groter dan 2% van het balanstotaal.

Binnen de pensioenverplichtingen van het fonds kan de demografische opbouw van de deelnemers een concentratierisico vormen. Gegeven de aard is dit risico niet te beïnvloeden.

Zonder weging naar technische voorziening is de verhouding tussen mannen en vrouwen in het fonds ultimo 2020 gelijk aan 79%/21% (2019: 79%/21%). De gemiddelde leeftijd bedraagt 51,4 jaar (2019: 51,0 jaar), waarbij sprake is van een gelijkmatige leeftijdsverspreiding. Indien gewogen wordt naar technische voorziening is de verhouding tussen mannen en vrouwen in het fonds 89%/11% (2018: 89%/11%). De gemiddelde leeftijd bedraagt 55,4 jaar (2019: 55,7 jaar).

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het fonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken.

De beleggingsportefeuille is tot en met 2019 beheerd door Robeco Institutional Asset Management. Ingaande 2020 is Achmea Investment Management de integraal manager vermogensbeheer. De feitelijke uitvoering is ondergebracht bij een dertigtal vermogensbeheerders. Met al deze partijen zijn overeenkomsten en service level agreement (SLA) gesloten. De afhankelijkheid van deze partijen wordt beheerd doordat de bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij een custodian, Northern Trust.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder TKP. Met TKP is een uitbestedingsovereenkomst en een service level agreement (SLA) gesloten.

Het bestuur beoordeelt periodiek de kwaliteit van de uitvoering van het vermogensbeheer en pensioenbeheer door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402-rapportages).

Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Actief risico (S10)

De mate waarin het actieve beleggingsbeleid bijdraagt aan het totale risico van de beleggingen is mede afhankelijk van de correlatie die verondersteld wordt te bestaan tussen het benchmark rendement en het extra rendement als gevolg van actief beheer. Het actief beheer risico is bij het fonds beperkt, maar is toch meegenomen in de bepaling van het vereist eigen vermogen.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar. Het systeemrisico maakt geen onderdeel uit van de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets.

Derivaten

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten. Hoofregel die hierbij geldt, is dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid van het fonds. Derivaten worden hoofdzakelijk gebruikt om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken.

Derivaten hebben als voornaamste risico's het kredietrisico en valutarisico. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en door zoveel mogelijk te werken met onderpand. Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabellen geven een samenvatting van de derivatenposities op achtereenvolgens 31 december 2020 en 31 december 2019. Het verschil met de balans op 31 december 2020 wordt verklaard door lopende interest ad € 56 op derivaten.

2020 Type contract	Gemiddelde looptijd	Contract- omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
		€	€	€	€
Renteswaps	<1 jaar	2.030	-2	3	5
Renteswaps	>1 en <5 jaar	5.500	-108	41	149
Renteswaps	>5 en <10 jaar	6.572	-358	62	420
Renteswaps	>10 en <20 jaar	10.170	686	1.072	386
Renteswaps	>20 en <30 jaar	10.809	2.026	2.131	105
Renteswaps	>30 en <40 jaar	4.536	200	634	434
Renteswaps	>40 en <50 jaar	3.714	-284	954	1.238
Futures gekocht	<1 jaar	948	0	0	0
Credit default swaps (CDS)	0-60 jaar	140	1	5	4
Valuta termijncontracten	<1 jaar	13.642	272	298	26
Overige derivaten		180	9	10	1
Totaal		58.241	2.442	5.210	2.768

2019 Type contract	Gemiddelde looptijd	Contract- omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
		€	€	€	€
Renteswaps	<1 jaar	702	-7	0	7
Renteswaps	>1 en <5 jaar	5.282	-50	32	82
Renteswaps	>5 en <10 jaar	7.744	-349	38	388
Renteswaps	>10 en <20 jaar	8.990	259	663	405
Renteswaps	>20 en <30 jaar	8.758	936	1.157	222
Renteswaps	>30 en <40 jaar	3.665	-193	262	455
Renteswaps	>40 en <50 jaar	3.337	-204	690	894
Futures gekocht	<1 jaar	1.067	0	0	0
Credit Default Swaps (CDS)	0-60 jaar	380	1	7	6
Valuta termijncontracten	<1 jaar	10.716	96	135	39
Overige derivaten		162	5	162	154
Totaal		50.803	494	3.146	2.652

De ontvangen zekerheden van € 2.491 (2019: € 644) omvatten voor € 1.426 Duitse, Franse en Nederlandse staatsobligaties die een AA- of AAA-rating hebben conform de met tegenpartijen gesloten overeenkomsten (ISDA/CSA). Daarnaast is er cash ontvangen. De gestelde zekerheden van € -4 (2019: € -887) bestaan uit cash (2019: vooral obligaties). Er zijn in 2020 geen gestelde zekerheden in de vorm van obligaties. De omvang van de zekerheden wordt afgestemd op het saldo van de derivatenposities per tegenpartij.

22.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het fonds heeft een uitbestedingsovereenkomst gesloten met TKP Pensioen B.V. Het betreft een langlopende overeenkomst inzake pensioenadministratie en bestuursondersteuning voor een periode van drie jaar vanaf 1 januari 2020 met een opzegtermijn van één jaar. De vergoeding voor 2020 bedraagt € 16 (2019: € 15).

Het fonds heeft in 2020 een risicoherverzekering ANW-Hiaat afgesloten met Zwitserleven. Het betreft een langlopende overeenkomst voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2021. De voorlopige premie voor 2021 bedraagt € 2.

Ultimo 2020 bedroegen de investeringstoezeggingen in vastgoed en de overige beleggingen € 84 (2019: € 188).

Het fonds heeft kantoorruimte gehuurd voor de huisvesting van het bestuursbureau. Met de verhuurder is een huurcontract gesloten met een looptijd van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2022. De totale verplichting voor de resterende looptijd van het contract bedraagt € 0,3.

Verstreckte zekerheden en garanties

Het fonds heeft een bankgarantie afgegeven van € 49.781 (x € 1,-) aan de verhuurder van het kantoor aan het Prinses Margrietplantsoen 89 in Den Haag.

22.5 Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het fonds en het bestuur van het fonds.

Transacties met (voormalige) bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting bij de pensioenuitvoeringskosten. Het fonds heeft geen leningen verstrekt aan de (voormalige) bestuurders. Ook heeft het fonds geen vorderingen op de (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met werkgevers

Het fonds heeft een Uitvoeringsreglement afgesloten met de verplicht aangesloten werkgevers en een Uitvoeringsovereenkomst met de vrijwillig aangesloten werkgevers.

Er wordt door het fonds ultimo boekjaar niet belegd in deelnemende partijen.

Deelname in de pensioenregeling

De bestuurders van het fonds nemen niet deel in de pensioenregeling van het fonds. De medewerkers van het Bestuursbureau nemen deel aan de pensioenregeling.

22.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

(10) Premiebijdrage voor risico pensioenfonds

Specificatie premiebijdragen

	2020	2019
	€	€
Verplichte bijdrage	869	883
Aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering	27	21
Premie VPL	132	88
Onttrekking/dotatie Premie-egalisatie depot	151	62
Totaal	1.179	1.054

De premieopbrengsten zijn niet gesplitst naar een werkgevers- en een werknemersdeel, omdat de totale premie volgens overeenkomst aan de werkgevers in rekening wordt gebracht. Een deel van de premie wordt door de werkgevers ingehouden op het salaris van de werknemers.

De premiebijdragen zijn gebaseerd op een doorsneepremie. Deze zogenaamde combiheffing wordt op basis van vooraf bepaalde verdeelsleutels toegerekend aan de diverse regelingen.

De doorsneepremie wordt in het najaar van enig jaar vastgesteld voor het jaar daaropvolgend. Deze vaststelling vindt plaats op basis van de dan beschikbare gegevens en dan geldende actuariële grondslagen. Voor de berekening van de gedempte kostendekkende premie is 30 september als referentiepunt gebruikt.

Jaarlijks wordt de koopsom onttrokken die benodigd is voor de financiering van de daadwerkelijk in enig jaar toegekende VPL-aanspraken. In 2020 is de methodiek inkoop tarieven aangepast. Besloten is om voor de toekenning van alle VPL-aanspraken in 2020 uit te gaan van de wettelijke toegestane minimale inkoop tarieven. Deze zijn gebaseerd op dezelfde actuariële grondslagen waarmee in 2020 de gedempte kostendekkende premie voor de basisregeling is vastgesteld. De nieuwe tarieven zijn van toepassing op alle onvoorwaardelijke toekenningen van VPL-aanspraken waartoe in 2020 is besloten. Derhalve geldt dit voor reguliere toekenningen al dan niet met terugwerkende kracht, de eenmalige inkoop per 31 december 2019 en de inkoop van de staartverplichting. Voorheen werd deze koopsom kostendekkend berekend op basis van de door de DNB gepubliceerde RTS. In 2020 was deze onttrekking (inclusief solvabiliteitsopslag) gelijk aan € 132 (2019: € 88). Dit bedrag is als premiebate gepresenteerd en is onttrokken aan de langlopende schulden. Het bedrag is gebaseerd op de deelnemers waarvan het pensioen is ingegaan in 2020 en de vervroegde pensionering 2020 ad € 19, inkoop VPL met terugwerkende kracht per 31-12-2019 ad € 95 en de extra pensioeninkoop op 1-1-2020 vanwege gewijzigde populatie ad € 18.

De premie voor het Goederenvervoer en Kraanverhuur bedraagt 30% in 2020, de deelnemersbijdrage is 10,16%. In het Besloten Busvervoer bedraagt de premie 30% in 2020, de deelnemersbijdrage is 12,19% van de pensioengrondslag. De premie voor de sector Taxivervoer bedraagt in 2020 30%, de deelnemersbijdrage is 12,25% van de pensioengrondslag. De premie voor de sector Orsima is 30%, de deelnemersbijdrage is 12%. De in deze alinea voor 2020 genoemde cijfers zijn conform die van het jaar 2019.

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie zijn als volgt:

Kostendekkende, gedempte en feitelijke premie

	2020	2019
	€	€
Kostendekkende premie	1.547	1.274
Feitelijke premie	1.046	966
Gedempte premie	1.037	968

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie

	2020	2019
	€	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	1.316	1.076
Opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen	219	185
Opslag voor uitvoeringskosten	12	13
Totaal kostendekkende premie	1.547	1.274

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie

	2020	2019
	€	€
Verschuldigde premie	896	904
Premie uit premie egalisatiedepot voor toekomstige opbouw	150	62
Totaal feitelijke premie	1.046	966

De samenstelling van de gedempte premie is als volgt:

Samenstelling gedempte premie

	2020	2019
	€	€
Actuarieel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen pensioenopbouw	884	814
Opslag voor in stand houden c.q. op peil brengen van het vereist eigen vermogen	141	141
Opslag voor uitvoeringskosten	12	13
Totaal gedempte premie	1.037	968

Het verschil tussen de gedempte kostendekkende premie en de actuariële premie uit de analyse van het resultaat is voornamelijk het gevolg van dat de gedempte kostendekkende toetspremie op basis van een andere rentetermijnstructuur wordt berekend. Dit is de gemiddelde RTS per 30 september over de aan het boekjaar voorafgaande 120 maanden.

De feitelijke (verschuldigde) premie wordt vastgesteld op basis van een doorsneepremie. De doorsneepremie in 2020 bedraagt € 1.152. Daarop wordt eerst de premie in mindering gebracht die benodigd is in het kader van de

---

VPL- verplichting (€ 214) en het saldo van de VPL-premies over november en december 2020 (€ 41) welke toegevoegd worden aan de algemene middelen van het fonds. Het saldo daarvan (€ 896) wordt vergeleken met de toetspremie (€ 1.037).

Deze toetspremie is samengesteld uit de volgende componenten:

- De voor pensioenopbouw benodigde actuariële premie:
Dit betreft de jaarinkoop voor ouderdoms-, partner- en prepensioen, alsmede de risicopremies voor de overlijdens- en de arbeidsongeschiktheidsrisico's. De in de technische voorzieningen op te nemen excassokosten zijn eveneens in deze post begrepen.
- De opslag voor uitvoeringskosten:
Dit betreft de daadwerkelijke uitvoeringskosten na verrekening van de vrijval uit gedane uitkeringen.
- De solvabiliteitsopslag:
Deze opslag zorgt ervoor dat door de inkoop van de nieuwe aanspraken de dekkinggraad op het benodigde peil blijft en/of komt. Het fonds dient immers ook voor de nieuwe aanspraken over weerstandsvermogen te beschikken, hetgeen nog niet begrepen is in de voor pensioenopbouw benodigde actuariële premie. De hoogte van de solvabiliteitsopslag hangt af van het Vereist Eigen Vermogen op het toetsmoment 30 september 2019. Op die datum bedroeg het Vereist Eigen Vermogen 16,0%. De solvabiliteitsopslag bedraagt afgerond € 141. Ten behoeve van de kostendekkende premie wordt uitgegaan van het Vereist Eigen vermogen op 31 december 2020 van 16,6%, wat resulteert in een bedrag van afgerond € 218.

Zoals gemeld wordt de feitelijke premie van € 896 vergeleken met de (gedempte) kostendekkende toetspremie van € 1.037. Het onttrokken saldo van € 150 aan het premie-egalisatiedepot is € 9 hoger. Dit komt omdat de jaarlijkse onttrekking uit het depot vanaf 2019 ex-ante (jaarlijks vooraf) wordt vastgesteld. Derhalve is uiteindelijk € 9 meer onttrokken uit het premie-egalisatiedepot.

(11) Inkoop toegekende aanspraken VPL

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Inkoop toegekende aanspraken VPL	-83	403
Inkoop staartverplichting	187	0
Totaal inkoop toegekende aanspraken VPL	104	403

In 2020 is de methodiek inkoop tarieven aangepast. Besloten is om voor de toekenning van alle VPL-aanspraken in 2020 uit te gaan van de wettelijke toegestane minimale inkoop tarieven. Deze zijn gebaseerd op dezelfde actuariële grondslagen waarmee in 2020 de gedempte kostendekkende premie voor de basisregeling is vastgesteld. Deze aanpassing had ook gevolgen op de hoogte van de onttrekking per 31 december 2019. Deze koopsom is € 83 lager uitgevallen.

Op 31 oktober 2020 zijn de beschikbare middelen voor de sector vervoer aangewend om de staartverplichting in te kopen. Hiervoor was € 187 benodigd.

(12) Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds 2020

	Directe beleggings- Opbrengst	Indirecte beleggings- opbrengst	Kosten vermogens- beheer	Totaal
	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	4	-5	-1	-2
Aandelen	228	456	-35	649
Vastrentende waarden	584	-251	-37	296
Derivaten	174	3.477	-5	3.646
Overige beleggingen	9	-25	-1	-17
Totaal	999	3.652	-79	4.572

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds 2019

	Directe beleggings- opbrengst	Indirecte beleggings- opbrengst	Kosten vermogens- beheer	Totaal
	€	€	€	€
Vastgoedbeleggingen	35	86	-2	119
Aandelen	217	1.844	-33	2.028
Vastrentende waarden	602	1.018	-42	1.578
Derivaten	155	2.121	-3	2.273
Overige beleggingen	15	20	-1	34
Totaal	1.024	5.089	-81	6.032

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian, vermogensbeheerder(s) en overige dienstverleners direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan voor € 57 uit vaste vergoedingen inzake management fees. De overige vermogensbeheerkosten omvatten de kosten voor fiduciair beheer € 6, bewaarloon € 3, bestuur- en bestuursbureaunkosten € 3 en toezicht- en advieskosten vermogensbeheer € 6.

De transactiekosten van het vermogensbeheer zijn inbegrepen in de indirecte beleggingsopbrengsten. Dit geldt ook voor de kosten vermogensbeheer die binnen de beleggingsfondsen worden verrekend (€ 12).

(13) Overige baten

	2020	2019
	€	€
VPL-premie november en december 2020	41	0
Vrijval restsaldo VPL	28	0
Totaal	69	0

Over de maanden november en december 2020 was de volledige doorsneepremie van 30% verschuldigd. Omdat ultimo oktober 2020 de VPL-verplichting is opgeheven is de VPL premie over de maanden november en december ad € 41 conform overeenkomst met sociale partners vrijgevallen ten gunste van het fonds.

De post vrijval restsaldo VPL bestaat uit het restsaldo uit de VPL-schuld. Conform de uitvoeringsovereenkomst is dit bedrag vrijgevallen ten gunste van het fonds.

(14) Pensioenuitkeringen

	2020	2019
	€	€
Ouderdomspensioen	320	291
Prepensioen	11	13
Partnerpensioen	69	68
Wezenpensioen	2	2
Arbeidsongeschiktheidspensioen	22	31
Afkopen	18	31
Overige uitkeringen	-2	-11
Totaal	440	425

De post 'afkopen' betreft de afkoop van pensioenen die individueel lager zijn dan € 497,27 (2019: € 484,09)¹⁶ per jaar.

De overige uitkeringen bestaan uit een vrijval van een schuld van € 2 die gevormd is voor nagekomen uitkeringen in het kader van uitruil partnerpensioen.

¹⁶ Bedragen in deze Jaarrekening zijn doorgaans x € 1 miljoen, maar de hier genoemde afkoopbedragen zijn x € 1,-.

(15) Pensioenuitvoeringskosten

	2020	2019
	€	€
Bestuurskosten	1	1
Administratiekostenvergoeding	16	16
Adviserend actuaris	1	1
Contributies en bijdragen	1	1
Dwangsommen en boetes	0	0
Personeelskosten	5	4
Overige kosten	1	2
Algemene kosten toegewezen aan vermogensbeheer	-4	-4
Totaal	21	21

Kosten uitvoering

De kosten van de uitvoering van de pensioenregeling bestaan uit de kosten van de werkzaamheden van TKP aan wie de uitvoering van de regeling is uitbesteed, de kosten van het bestuur, kosten van het Bestuursbureau en de kosten van het toezicht.

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging voor de (voormalige) bestuurders (x € 1.000) tezamen bedraagt € 710 (2019: € 693).

Er wordt per bestuurder een vast bedrag aan vacatiegeld toegekend.

Aan betrokkenen zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Accountantshonoraria

De onafhankelijke accountant is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Op grond van artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is de vermelding van de honoraria van de onafhankelijke accountant als volgt weergegeven (x € 1.000):

Honoraria onafhankelijke accountant

€ x 1.000	2020			2019		
	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle Jaarrekening	198	0	198	188	0	188
Andere controleopdrachten	18	0	18	18	0	18
Andere niet controlediensten	0	0	0	0	0	0
Totaal	216	0	216	206	0	206

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar, ongeacht of de werkzaamheden gedurende het boekjaar zijn verricht.

De andere controle-opdrachten bestaan uit de controle van beleggingsoverzichten.

Personeelskosten Bestuursbureau

Personeelskosten * € 1000

	2020	2019
	€	€
Salarissen medewerkers	2.354	2.130
Pensioenlasten	634	518
Sociale lasten	255	405
Totaal	3.243	3.053

Het aantal personeelsleden in dienst van het fonds is 26 (2019: 26). Er zijn geen personeelsleden in het buitenland werkzaam. Daarnaast worden beheeractiviteiten op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van de pensioenuitvoerder dan wel de vermogensbeheerder.

De personeelsleden van het bestuursbureau voeren werkzaamheden uit in het kader van pensioenuitvoering en vermogensbeheeruitvoering. Van de bovenstaande personeelskosten is € 1,7 ofwel 52,3% (2019: € 1,5 ofwel 53,3%)

toegerekend aan de kosten van het vermogensbeheer. De resterende personeelskosten zijn opgenomen onder de pensioenuitvoeringskosten.

Algemene kosten toegewezen aan vermogensbeheer

In het kader van de aanbevelingen t.a.v. de kostenbehandeling van de Pensioenfederatie wordt een deel van de totale kosten toegerekend aan vermogensbeheer. Deze post bestaat voor € 2,5 (2019: € 2,4) aan kosten bestuursbureau welke worden toegerekend aan vermogensbeheer en ad € 1,2 (2019: € 1,2) uit kosten voor bestuur en commissies, externe adviseurs en toezichthouders. De actuariële adviesdiensten worden voor 25% toegerekend aan vermogensbeheer, de overige posten voor 50%. Deze kosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de pensioenuitvoeringskosten.

(16) Premie-egalisatiedepot rendement

	2020	2019
	€	€
Toegerekende beleggingsrendement premie-egalisatiedepot	0	38

(17) Beleggingsrendementen inzake VPL

	2020	2019
	€	€
Toegerekend beleggingsrendement inzake VPL	9	38

Jaarlijks wordt op basis van hetgeen is vastgelegd in de overeenkomst met de sociale partners rendement aan de VPL- voorziening toegerekend, uitgaande van volledig gematchte beleggingen (100% renteafdekking op de werkelijke RTS, de zogenaamde zero swap curve zonder rekening te houden met de UFR-systematiek of mogelijke andere vormen van afwijking van de werkelijke rentetermijnstructuur).

(18) Saldo herverzekering

	2020	2019
	€	€
Premie herverzekering	2	2
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	-1	-2
Totaal	1	0

(19) Saldo overdracht van rechten

	2020	2019
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten	-5	-26
Inkomende waardeoverdrachten klein pensioen	-28	-9
Uitgaande waardeoverdrachten	10	23
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	26	13
Totaal	3	1

Waardeoverdracht betreft de ontvangst van of overdracht aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

De inkomende- en uitgaande waardeoverdrachten zijn in 2020 lager omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo maart 2020 onder de 100% kwam. Derhalve zijn de processen begin april 2020 opgeschort.

(20) Overige lasten

	2020	2019
	€	€
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	4	2
Overige	0	1
Totaal	4	3

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

23. Gebeurtenissen na balansdatum

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft op 28 augustus 2020 aangegeven dat invoering van de nieuwe UFR-methode vanaf 1 januari 2021 plaats vindt in vier gelijke stappen. Deze Ultimate Forward Rate (UFR) is onderdeel van de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door DNB.

De overgang naar een nieuwe UFR-methode is onderdeel van het advies van de Commissie Parameters uit juni 2019. De stapsgewijze invoering zorgt ervoor dat het effect van de nieuwe UFR-methode op de dekkingsgraad zich geleidelijk in de tijd materialiseert. Hoe 'jonger' een fonds, hoe hoger de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen, en hoe groter de impact van de invoering van de nieuwe UFR-methode. Ook een lagere rentetermijnstructuur zorgt voor een grotere impact.

Het toepassen van de eerste stap van de nieuwe UFR-methode zou op de dekkingsgraad van het fonds per 1 januari 2021 een effect hebben van ongeveer -2,0%-punt.

Den Haag, 20 mei 2021

Het bestuur,

Mw. R. Hidding	
Dhr. L.J.H. Ceelen	
Mw. S. Kraaijenoord	
Mw. I.V. Hermans	
Mw. A.J. Stevens	
Mw. W. Westerborg	
Dhr. P.A. Stork	
Dhr. S. Lahiri	
Dhr. L.C.A. Scheepens	
Dhr. M. Hulsegge	

OVERIGE GEGEVENS

24. Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Er zijn geen statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat. Het saldo van de staat van baten en lasten is als volgt verdeeld:

	2020	2019
Solvabiliteitsreserve	326	935
Algemene reserve	-	47
	326	982

25. Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg te Amsterdam is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 135 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 9 miljoen te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;

- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen. Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum rekening zou worden gehouden met de door DNB doorgevoerde wijziging van de rentetermijnstructuur per 1 januari 2021, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

Amstelveen, 20 mei 2021

drs. W. Hoekert AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

26. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg

---

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze controleaanpak

Samenvatting en context

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds dat de pensioenregelingen uitvoert voor werknemers in de sectoren beroepsgoederen-, besloten bus- en taxivervoer, het binnenbeurtvaartbedrijf, het kraanverhuurbedrijf en de op vrijwillige basis aangesloten werknemers van Orsima. De stichting opereert in een sterk gereguleerde omgeving. Vanuit de Pensioenwet worden met name zaken voorgeschreven met betrekking tot governance, fondsdocumenten, toeslagbeleid en verantwoording. Wij hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de gebieden die gerelateerd zijn aan de specifieke bedrijfsactiviteiten van de stichting.

Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar het bestuur belangrijke schattingen heeft gemaakt. In hoofdstuk 22.2.2 'Grondslagen voor waardering van activa en passiva' (pagina 106 en verder) van de jaarrekening, onder de toelichting op de beleggingen en de toelichting op de technische voorzieningen, heeft de stichting de schattingsposten en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet. Vanwege de significante schattingsonzekerheid en het gerelateerde significante risico verbonden aan de fonds-specifieke elementen in de waardering van de technische voorzieningen en het verhoogde risico in de waardering van de niet-beursgenoteerde beleggingen, hebben wij deze aangemerkt als kernpunten zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'. De waardering van de beleggingen en de technische voorzieningen zijn bepalend voor de beleidsdekkingsgraad van de stichting. Wij hebben de toelichting op de financiële positie van de stichting, met een beleidsdekkingsgraad onder het minimaal vereist eigen vermogen, aangemerkt als kernpunt, vanwege het belang hiervan voor de deelnemers in relatie tot mogelijke korting dan wel mogelijke indexatie van de pensioenaanspraken.

Andere aandachtsgebieden in onze controle, die niet als kernpunten zijn aangemerkt, waren de volledigheid van de verantwoorde premies en de juistheid van de pensioenuitkeringen. Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management, waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het bestuur.

Wij hebben ervoor gezorgd dat het controleteam over voldoende specialistische kennis en expertise beschikt die nodig zijn voor de controle van een pensioenfonds. Wij hebben daarom bij de uitvoering van de controle specialisten op onder meer het gebied van waardering van financiële instrumenten en vastgoed betrokken.

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: €180.000.000.

Reikwijdte van de controle

- Uitbesteding van kernprocessen vermogensbeheer, custody en pensioenbeheer en de werkzaamheden van andere accountants op interne beheersingsrapportages van deze partijen.
- Samenwerking met andere accountants voor de controle van de beleggingen.
- Controle van de waardering van de technische voorzieningen in samenwerking met de certificerend actuaris, conform Handreiking 1120.

Kernpunten

- Waardering van de niet-beursgenoteerde beleggingen.
- De fonds-specifieke elementen in de waardering van de technische voorzieningen.
- De toelichting op de financiële positie.

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit	€180.000.000 (2019: €155.000.000).
Hoe is de materialiteit bepaald	Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruiken wij 0,5% (2019: 0,5%) van het totaal van de technische voorzieningen per 31 december 2020. Bij het bepalen van dit percentage is rekening gehouden met de financiële positie van de stichting, waarbij de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020 onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt. De toename van de materialiteit in absolute zin is het gevolg van het stijgen van de technische voorziening.
De overwegingen voor de gekozen benchmark	Wij gebruiken de technische voorzieningen als de primaire, in de sector algemeen toegepaste, benchmark, op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoefte van gebruikers van de jaarrekening, voornamelijk het bestuur, de deelnemers en de toezichthouder (De Nederlandsche Bank). Op basis daarvan zijn wij van mening dat de post technische voorzieningen een weerspiegeling is van de omvang van het pensioenfonds en een belangrijke factor bij de bepaling van de dekkingsgraad van het fonds.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €9.000.000 (2019: €7.750.000) aan hen rapporteren, evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

De stichting heeft de kernprocessen vermogensbeheer, custody en pensioenbeheer uitbesteed aan respectievelijk Achmea Investment Management, Northern Trust en TKP Pensioen. De financiële administratie wordt tevens gevoerd door TKP Pensioen. Wij hebben gebruikgemaakt van de interne beheersingsmaatregelen van deze organisaties zoals omschreven in de ISAE 3402 type II-rapportages die deze partijen opstellen en laten certificeren door onafhankelijke accountants. Hierbij hebben wij onder andere de objectiviteit en competentie van deze accountants getoetst en de geconstateerde uitzonderingen in het licht van onze eigen controle bezien. Hierbij hebben wij geëvalueerd of (i) de beschrijving en de opzet van de interne beheersingsmaatregelen bij de serviceorganisaties van een datum zijn of voor een periode gelden die passend is voor zijn doeleinden, of (ii) de informatie in de ISAE 3402 type II-rapportages voldoende en geschikt is om inzicht te verwerven in de voor de controle relevante interne beheersing van het pensioenfonds en (iii) bepaald of de aanvullende interne beheersingsmaatregelen van het pensioenfonds die door de serviceorganisaties zijn vermeld, relevant zijn voor het pensioenfonds en, zo ja, inzicht te verwerven of het pensioenfonds dergelijke interne beheersingsmaatregelen heeft opgezet en geïmplementeerd.

Wij hebben controle-instructies gestuurd naar de accountant van het beleggingsmandaat van het pensioenfonds bij Achmea Investment Management en de accountant van de vastgoed- en hypotheekfondsen van Syntrus Achmea Real Estate & Finance waar de stichting in belegt. Wij hebben een review uitgevoerd op de verrichte werkzaamheden, de ontvangen rapportages getoetst aan onze instructies en de controlebevindingen op basis van onze eigen materialiteitsgrenzen geëvalueerd.

Wij hebben de certificerend actuaris controle-instructies gestuurd op basis van Standaard 620 en NBA-handreiking 1120 ten aanzien van de actuariële certificering met betrekking tot onder andere de consistentie, prudentie en actualiteit van schattingen ten aanzien van de voorziening pensioenverplichtingen en de financiële positie, in overeenstemming met relevante wetgeving. Wij hebben geëvalueerd of de certificerend actuaris heeft voldaan aan onze instructies met betrekking tot objectiviteit en onafhankelijkheid, deskundigheid, inzicht in risico's en of de werkzaamheden zijn uitgevoerd, door onder andere kennis te nemen van zijn certificeringsrapport en besprekingen te voeren met de actuaris over de verrichte werkzaamheden en belangrijkste bevindingen uit zijn certificeringsrapport.

Onze focus op het risico op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze audit zijn:

Met betrekking tot fraude:

- het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude door middel van het opzetten en implementeren van geschikte manieren om op die risico's in te spelen; en
- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle is geïdentificeerd.

Met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van niet-naleving van wet- en regelgeving; en
- het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten als geheel vrij zijn van afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude of van fouten, rekening houdend met het van toepassing zijnde wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving ligt bij het bestuur onder het toezicht van de raad van toezicht.

Onze risicoanalyse en werkzaamheden ten aanzien van het frauderisico

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa, en omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op een afwijking/afwijkingen van materieel belang die het gevolg is/zijn van fraude.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het bestuur waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het bestuur. Wij verwijzen naar de kernpunten van de controle ten aanzien van de waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen en fonds-specifieke elementen in de technische voorzieningen, die voorbeelden zijn van onze controleaanpak gericht op onderdelen waar een hoger risico is geïdentificeerd door schattingen waar het bestuur en het management van het bestuursbureau significante oordeelsvormingen en veronderstellingen hanteert.

Wij hebben de opzet, de implementatie en, indien van toepassing, de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico mitigeren getest en hebben hierbij specifiek aandacht geschonken aan het risico van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur en het management van het bestuursbureau. In dit kader hebben wij, onder andere, de in de ISAE 3402-rapportages van de serviceorganisaties opgenomen interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico mitigeren beoordeeld, en kennisgenomen van de conclusies omtrent opzet, bestaan en werking ervan. Wij hebben de schattingen door het management in het kader van het bepalen van de actuariële grondslagen gecontroleerd en hierbij specifiek aandacht geschonken aan mogelijke tendenties bij het maken van deze schattingen. Tevens hebben wij een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd in onze controle.

Wij hebben de uitkomsten van overige controlewerkzaamheden overwogen en geëvalueerd of geconstateerde afwijkingen een aanwijzing vormen voor fraude.

Onze risicoanalyse en werkzaamheden ten aanzien van het risico van het niet naleven van wet- en regelgeving

Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd om een algemeen inzicht te verwerven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de stichting waarbij wij bepalingen hebben geïdentificeerd van wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn, zoals wet- en regelgeving op het gebied van pensioenen.

Wij hebben controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn zowel bij de uitvoeringsorganisatie als op het niveau van de stichting.

Voor wat betreft overige wet- en regelgeving die geen directe invloed heeft op de vaststelling van de bedragen en toelichtingen in de financiële overzichten hebben wij het bestuur en de raad van toezicht gevraagd of de stichting dergelijke wet- en regelgeving naleeft. Daarnaast hebben wij de correspondentie met relevante toezichthoudende instanties geïnspecteerd.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben het bestuur op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

Kernpunten

Waardering van de niet-beursgenoteerde beleggingen

Wij verwijzen naar toelichting 22.3 (1) in de jaarrekening

Het pensioenfonds belegt in beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingen.

Wij onderkennen een verhoogd risico waar het gaat om de waardering van beleggingen in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen (indirect vastgoed) (€865 miljoen) en hypotheekfondsen (€201 miljoen in zakelijke hypotheek en €1.312 miljoen in particuliere hypotheek). Dit komt met name door de verhoogde schattingsonzekerheid en het feit dat de gebruikte inputs in de waarderingsmodellen niet in alle gevallen in de markt observeerbare informatie betreffen. Het vastgoed wordt gewaardeerd op basis van externe taxaties door onroerendgoedtaxateurs. Voor de reële waardeberekening van de hypotheek wordt gebruikgemaakt van parameters en/of veronderstellingen met betrekking tot de verwachte kasstroom en de disconteringsvoet.

Door de hoge mate van schattingsonzekerheid is er een inherent hoger risico op fouten en fraude. Daarom hebben wij de waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen in direct en indirect vastgoed en hypotheekfondsen geïdentificeerd als kernpunt in onze controle.

De fonds-specifieke elementen in de waardering van de technische voorzieningen

Wij verwijzen naar toelichting 22.3 (5) in de jaarrekening

De actuariële waarderingsgrondslagen van de stichting bestaan voor een deel uit algemeen aanvaarde uitgangspunten, zoals de prognose tabel AG 2020 en de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Een ander deel van de grondslagen is echter fonds-specifiek, en wordt door het bestuur vastgesteld op basis van fonds-specifiek onderzoek.

In 2020 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden in verband met publicatie van de prognosetafel AG 2020. Mede naar aanleiding van de publicatie van de prognosetafel AG 2020 is de fonds-specifieke ervaringssterfte opnieuw bepaald.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Systeemgerichte werkzaamheden

Wij hebben door middel van de ISAE 3402-rapportage van de vermogensbeheerders assurance verkregen omtrent de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de waardering van beleggingen gewaardeerd op basis van niet in de markt waarneembare uitgangspunten. De rapportages zijn voorzien van een goedkeurend assurancerapport. Derhalve hebben wij, in het kader van onze controle, gesteund op deze interne beheersingsmaatregelen.

Gegevensgerichte werkzaamheden

Wij hebben vastgesteld dat het aantal units in vastgoed- en hypotheekfondsen dat de stichting houdt, aansluit met het participatieregister en dat de reële waarde van de vastgoedfondsen in de administratie van het pensioenfonds overeenkomt met de gecontroleerde waarde van de portfolio van het vastgoedfonds. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het gebruikte verslaggevingskader overeenkomt met dat van de jaarrekening van de stichting.

De waardering van de beleggingen in hypotheekfondsen is getoetst met ondersteuning van waarderings-specialisten. De waardering van onderliggende hypotheek vanuit het waarderingsmodel van Syntrus Achmea Real Estate & Finance is getoetst met herberekeningen van de reële waarde, waarbij de verwachte kasstromen en disconteringsvoet als input dienen. Op basis van onze werkzaamheden concluderen wij dat het proces van komen tot de reële waarde van de hypotheekportefeuille en de uitkomst van de reële waarde evenwichtig is.

Systeemgerichte werkzaamheden

Wij hebben door middel van de ISAE 3402-rapportage van de pensioenuitvoeringsorganisatie assurance verkregen omtrent de opzet, het bestaan en de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de waardering van de technische voorziening. De rapportage is voorzien van een goedkeurend assurancerapport. Derhalve hebben wij, in het kader van onze controle, gesteund op deze interne beheersingsmaatregelen.

Gegevensgerichte werkzaamheden

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Evaluatie van de gehanteerde grondslagen voor waardering van activa en passiva aan de hand van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving;

Kernpunten

De toepassing van de prognosetafel AG 2020 heeft geresulteerd in een verlaging van de technische voorziening van €917 miljoen, de impact van de fonds-specifieke ervaringssterfte resulteert in een verhoging van de technische voorziening van €388 miljoen. Dit is als schattingswijziging in de jaarrekening verwerkt.

De overige grondslagen zijn op basis van het jaarlijkse onderzoek grotendeels ongewijzigd gebleven. In 2020 heeft het bestuur besloten om het opslagpercentage voor de financiering en reservering van niet ingegaan wezenpensioen aan te passen van 0% naar 1%. De impact van deze aanpassing is een verhoging van de technische voorziening van €60 miljoen.

De gebruikte methoden om de verwachte uitkeringen te bepalen zijn subjectief, waardoor de daadwerkelijke uitkeringen kunnen afwijken.

De waardering van de verwachte uitkeringen geschiedt op basis van algemeen aanvaarde uitgangspunten, maar blijft een schatting. Gezien de inherente onzekerheid van deze schattingen en de omvang van de schattingspost hebben wij deze als kernpunt van onze controle aangemerkt.

De toelichting op de financiële positie

Wij verwijzen naar toelichting 22.3 (4) in de jaarrekening

Zoals opgenomen in de jaarrekening is de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020 97,5%. Ultimo 2020 is het vereist eigen vermogen ('VEV') 116,1% en is het minimaal vereist eigen vermogen ('MVEV') 104,3%. Omdat de beleidsdekkingsgraad (gemiddelde van de maanddekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden) van het fonds lager is dan zowel het VEV als het MVEV, is sprake van een tekort.

De stichting heeft op 24 maart 2020 een herstelplan opgesteld en ingediend bij de toezichthouder DNB. DNB heeft het herstelplan goedgekeurd.

Volgens dit herstelplan verwacht de stichting binnen tien jaar aan het VEV te voldoen. Op basis hiervan heeft het bestuur

---

Onze controlewerkzaamheden en observaties

- Evaluatie van het (fonds-specifieke) grondslagenonderzoek 2020, alsmede bespreking van dit onderzoek met het bestuur, het management van het bestuursbureau en de certificerend actuaris; en
- Evaluatie van de uitkomsten van de actuariële analyse over 2020 waaronder ook de fonds-specifieke grondslagen, alsmede bespreking van deze analyse met het bestuur, het management van het bestuursbureau en de certificerend actuaris.

In het kader van onze verantwoordelijkheid als accountant van de stichting hebben wij de certificerend actuaris instructies gestuurd. De certificerend actuaris heeft bij de technische voorziening aan de hand van de administratieve basisgegevens ('pensioenaanspraken') een actuariële verklaring afgegeven. De door de actuaris gehanteerde basisgegevens hebben wij aangesloten op de basisgegevens die bekend zijn uit ons eigen onderzoek inzake de basisgegevens.

Wij hebben kennisgenomen van het certificeringsrapport en de afgegeven actuariële verklaring, en dit met de certificerend actuaris besproken. De certificerend actuaris heeft in zijn verklaring aangegeven dat de stichting voldoet aan de relevante artikelen van de Pensioenwet met uitzondering van zijn constatering dat het eigen vermogen op balansdatum lager is dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Wij hebben kennisgenomen van de toelichtingen op de technische voorziening en deze getoetst aan de (toelichtings)vereisten uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Bij de uitvoering van bovenstaande werkzaamheden hebben wij geen materiële bevindingen geconstateerd.

De certificerend actuaris heeft de berekening van de beleidsdekkingsgraad, het VEV en het MVEV gecontroleerd aan de hand van fonds-specifieke karakteristieken en hieruit blijken geen materiële bevindingen. De door de actuaris gehanteerde basisgegevens voor het VEV hebben wij aangesloten op de basisgegevens die bekend zijn vanuit onze eigen werkzaamheden op het VEV.

Wij hebben kennisgenomen van de door DNB goedgekeurde herstelplannen 2020 en 2021. Wij zijn nagegaan of de belangrijkste elementen uit het herstelplan 2020 en 2021 in het bestuursverslag zijn toegelicht.

Voor de controle van de beleidsdekkingsgraad hebben wij gebruikgemaakt van de beheersingsmaatregelen zoals ingericht

---

Kernpunten

geconcludeerd dat een korting van de pensioenuitkeringen niet nodig is.

In maart 2021 heeft de stichting een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB. Volgens dit herstelplan is herstel tot boven het VEV binnen tien jaar mogelijk. DNB heeft het herstelplan goedgekeurd.

De hoogte van de beleidsdekkingsgraad wordt gezien als graadmeter voor de financiële soliditeit van het pensioenfonds.

Wij hebben de toelichting op de financiële positie van de stichting, met een beleidsdekkingsgraad onder het minimaal vereist eigen vermogen, aangemerkt als kernpunt, vanwege het belang hiervan voor de deelnemers in relatie tot mogelijke korting dan wel mogelijke indexatie van de pensioenaanspraken.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

bij het bestuursbureau van de stichting en de serviceorganisaties.

Wij hebben door middel van de ISAE 3402-rapportage van de pensioenuitvoeringsorganisatie assurance verkregen omtrent de opzet, het bestaan en de effectieve werking van de interne beheersings-maatregelen ten aanzien van de bepaling van de maand- en beleidsdekkingsgraad. Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd in de ISAE 3402-rapportage aangaande deze beheersingsmaatregelen. Derhalve steunen wij op deze maatregelen in het kader van onze controle. Tevens hebben wij voor een aantal maanden de input voor de berekening van de maanddekkingsgraad aangesloten met de opgave van de vermogensbeheerder en de actuariële berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de pensioenuitvoeringsorganisatie. Hiermee hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent de betrouwbaarheid van de berekening van de beleidsdekkingsgraad.

Wij hebben de toelichtingen in de jaarrekening rondom het VEV, MVEV en de beleidsdekkingsgraad getoetst door aansluiting te maken met het certificeringsrapport van de certificerend actuaaris. Hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Uit onze werkzaamheden blijken geen materiële bevindingen.

De impact van Covid-19 op onze controle

De Covid-19-pandemie stelt accountants voor uitdagingen bij het uitvoeren van hun controles. Ons team heeft zich moeten aanpassen aan een situatie waarbij de controle vanuit huis wordt uitgevoerd. Hierbij hebben wij bij alle betrokken collega's benadrukt dat het ook in deze situatie belangrijk is om alert te blijven op de kwaliteit van de controle en de noodzaak van het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie. In de controle hebben wij specifiek aandacht geschonken aan:

- De impact op de interne beheersing van de stichting en de serviceorganisaties; om te identificeren wat de mogelijke impact van de pandemie is op de interne beheersing, en eventuele nieuwe risico's als gevolg van thuiswerken, zoals het risico van cybercriminaliteit.
- De impact van de economische consequenties van de Covid-19-pandemie en de overheidsmaatregelen op de waardering van met name de illiquide beleggingen gewaardeerd op niet in de markt waarneembare uitgangspunten.
- De vraag of de op dit moment waarneembare 'oversterfte' in Nederland invloed heeft of zou kunnen hebben op de actuariële grondslagen. Hierover hebben wij ook met de certificerend actuaaris gesproken.

Wij hebben hierbij geen materiële bevindingen als gevolg van Covid-19 geïdentificeerd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

---

Onze benoeming

Wij zijn benoemd als externe accountant van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg volgend een besluit van het bestuur op 15 december 2016. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van vier jaar accountant van de stichting.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Geleverde diensten

De diensten die wij, in aanvulling op de controle van de jaarrekening, hebben geleverd aan de stichting, in de periode waarop onze wettelijke controle betrekking heeft, zijn toegelicht in punt 22.6 (15) van de toelichting van de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 20 mei 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de Weg

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en het management van het bestuursbureau en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het bestuur op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

BIJLAGEN

27. Aanvullende informatie bestuursgremia

Onderstaand treft u, aanvullend op wat in het bestuursverslag ten aanzien van de bestuursgremia is vermeld, aanvullende informatie aan over de vergoedingen die worden verstrekt aan leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Voorts wordt meer informatie verstrekt over de leden van genoemde organen op 31 december 2020.

Bestuur

Vergoeding bestuursleden

De vergoeding voor bestuursleden is gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie ter zake. Die aanbevelingen gaan – voor een pensioenfonds van de omvang als Pensioenfonds Vervoer – uit van een honorering op basis van de totale werkgeverslasten van € 140.000 per jaar op fulltime basis.

Daarvan afgeleid geldt voor de voorzitters (met een verondersteld wekelijks tijdsbeslag van 3 werkdagen) een vergoeding van € 84.000 per jaar. Voor bestuursleden geldt (op basis van een tijdsbesteding van 2 werkdagen per week) een vergoeding van € 56.000 per jaar. Over de vergoedingen aan een aantal bestuursleden is het fonds ook btw verschuldigd. Voor bestuursleden die zitting hebben in het bestuur op voordracht van een werkgevers- of werknemersorganisatie worden de genoemde bedragen in principe uitbetaald aan de voordragende organisaties.

Personalia

Bestuursleden per 31 december 2020

Naam	Functie	Geboortejaar	Sinds (jaar)	Einde lopende termijn
Dhr. L.J.H. Ceelen	Plv. voorzitter 2021 en voorzitter 2020	1962	2000	2023
Mw. R. Hidding	Voorzitter 2021 en plv. voorzitter 2020	1958	2007	2021
Mw. S. Kraaijenoord	Secretaris 2021 en plv. secretaris 2020	1966	2001	2023

Dhr. M. Hulsegge	Plv. secretaris 2021 en Secretaris 2020	1960	2018	2022
Mw. I.V. Hermans	bestuurslid	1971	2020	2024
Mw. A.J. Stevens	bestuurslid	1952	2016	2024
Mw. W. Westerborg	bestuurslid	1967	2016	2024
Dhr. P.A. Stork	bestuurslid	1967	2016	2024
Dhr. L.C.A. Scheepens	bestuurslid	1965	2018	2022
Dhr. S. Lahiri	bestuurslid	1981	2018	2022

Nevenfuncties

De bestuursleden bekleden de volgende nevenfuncties:

Mw. R. Hidding

- Bestuurslid Stichting Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Beroepsvervoer (SOOB)
- Vakbondsbestuurder FNV

Dhr. L.J.H. Ceelen

- Bestuurslid BpfBouw
- Adviseur Bouwend Nederland
- Adviseur Transport en Logistiek Nederland
- Lid/voorzitter visitatiecommissie Stichting Roba Pensioenfonds
- Lid/voorzitter visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds A.S. Watson Nederland

Dhr. L.C.A. Scheepens

- Secretaris van de stichtingen SFB

- Lid raad van toezicht Bpf Recreatie
- Voorzitter raad van toezicht Pensioenfonds SABIC
- Bestuurslid Stichting Williamfonds
- Docent SPO
- Bestuurslid VITP

Dhr. M. Hulsegge

- Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek
- Toezichthoudend bestuurslid Stichting Particuliere Aanvulling WW

Mevr. S. Kraaijenoord

- Beleidsadviseur Personeel en Arbeid Transport en Logistiek Nederland (TLN)

Mw. I.V. Hermans

- Advocaat Ten Doesschate & Hermans Advocaten
- Bestuurder STAK HR Via Care Holding
- Voorzitter Stichting Medisch Indicatie Centrum Zorg
- Bestuurder STAK Ontwikkeling Verhuur Vaanpark
- (Middelrijk) bestuurder Ontwikkeling Verhuur Vaanpark B.V.
- DGA New Haven Advocatuur B.V.
- Bestuurder Stichting Mare Quinten
- Bestuurder Dardanus Arrossor B.V.

Mevr. A.J. Stevens

- Secretaris Bestuur Humanitas Midden-Drenthe
- Voorzitter Adviesraad voor Minimabeleid Midden-Drenthe

Dhr. S. Lahiri

- Bestuurslid Bpf AVH
- Bestuurslid SPNG
- Bestuurslid Financieel paspoort
- Bestuurslid Pensioenfonds PostNL

Mevr. W. Westerborg

- Directeur Finance en Risk APF Unilever
- Uitvoerend bestuurder APF Unilever
- Lid Auditcommissie Ahold Delhaize Pensioenfonds

Dhr. P.A. Stork

- Hoogleraar Financiële Markten en Instrumenten aan de Vrije Universiteit Amsterdam
- Voorzitter Beleggingsadviescommissie CBR Toeslagdepot
- Bestuurslid Pensioenfonds ABP

Raad van toezicht

Vergoeding

Aan de voorzitter van de raad van toezicht wordt een vergoeding van € 16.000 per jaar exclusief BTW verstrekt; de overige leden van de raad van toezicht ontvangen € 14.000 exclusief BTW per lid.

Personalia

Samenstelling op 31 december 2020

Naam	Functie	Geboortejaar	Sinds (jaar)	Einde lopende termijn
Dhr. M.G. Jekel	Voorzitter	1958	2020	2024
Dhr. W.C. Boeschoten	Lid	1953	2014	2022
Mw. G. van Vollenhoven	lid	1970	2020	2024

Nevenfuncties

De leden van de raad van toezicht bekleeden de volgende nevenfuncties:

Dhr. M.G. Jekel

- CFRO Salarise BV
- Lid Raad van Commissarissen BrandNewDay Houdster BV

Dhr. W.C. Boeschoten

- Adviseur Beleggingsadviescommissie, APF Unilever Nederland
- Lid Beleggingsadviescommissie Fonds 1818
- Bestuurslid Spoorwegpensioenfonds
- Extern beleggingsadviseur Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel
- Lid raad van toezicht Pensioenfonds UWV
- Lid Beleggingcommissie Amsterdamsche Studentenroeivereniging Nereus

Mw. G. van Vollenhoven-Eikelenboom

- Lid raad van commissarissen a.s.r. verzekeringen
- Lid raad van commissarissen Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Lid raad van commissarissen Bunq Bank
- Gastdocent Swalef Academie
- Associate Partner Riskquest
- lid Raad van Commissarissen MUFG Bank Europe
- Raad/ Deskundig lid Ondernemingskamer

Verantwoordingsorgaan

Vergoeding

Leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen per vergadering € 410 aan vacatiegeld en daarnaast een vergoeding voor verblijfkosten (€ 12 per vergadering) en een reiskostenvergoeding.

Personalia

Naam	Functie	Geboortjaar	Sinds (jaar)	Einde lopende termijn
Dhr. W.H. van Neuren	Voorzitter	1948	2014	2022
Mw. G.M. van Velzen	Lid	1969	2014	2024

Dhr. P.J.M. Benner	Lid	1958	2015	2025
Dhr. J.G. Th. Teunissen	Lid	1952	2014	2023
Dhr. E. van Aggele	Lid	1968	2020	2024

Nevenfuncties

De leden van het verantwoordingsorgaan bekleden de volgende nevenfuncties:

Dhr. W.H. van Neuren

- Directeur Kingscourt96 B.V., Ridderkerk
- Adviseur Mijnders Transport B.V., Melissant
- Voorzitter Stichting Arbeidsvoorwaardenbeleid KNV

Mw. G.M. van Velzen

- Koerier DHL Express
- Kaderlid/ secretaris CNV (landelijke kadergroep)
- Lid CNV bedrijfstakgroep Vervoer en Logistiek (CNV Kaderfunctie)

Dhr. P.J.M. Benner

- Bestuurslid van Stichting Fonds Scholing en Ordening voor het Besloten Busvervoer (FSO)
- Lid FNV Subsectorraad Toer
- Lid Cao partijen Besloten Bus

Dhr. J.G. Th. Teunissen

- Chauffeur Schenk Tanktransport Papendrecht Kaderlid FNV
- Kaderlid FNV

Dhr. E. van Aggele

- Bestuurslid SOOB Transport & Logistiek
- Commercieel directeur Peter Appel Transport
- Bestuurslid PayChecked in Transport

28. Begrippenlijst

Abtn

Actuariële en bedrijfstechnische nota. In deze, door de wet verplicht gestelde, nota wordt het beleid van het fonds beschreven. Aan de orde komen onder meer de inhoud van de uitvoeringsovereenkomst, de voorwaardelijke toeslagverlening, het financieel toetsingskader en de bedrijfsvoering van het pensioenfonds; verder zijn de verklaring over de beleggingsbeginselen, een beschrijving van de sturingsmiddelen en een financieel crisisplan opgenomen.

AFM

Autoriteit Financiële markten. AFM houdt toezicht op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, waaronder pensioenfonds. Naast AFM houdt ook De Nederlandsche Bank (DNB) toezicht op pensioenfonds.

ALM

Asset Liability Management. Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen de bezittingen en verplichtingen van een pensioenfonds. Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid, premiebeleid en toeslagenbeleid.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld aandelen, vastrentende waarden en vastgoed. Naast de feitelijke beleggingsmix wordt gesproken over de strategische beleggingsmix; deze laatste is de beoogde lange termijn verdeling over de verschillende beleggingscategorieën. Deze verdeling wordt gebaseerd op een ALM studie (zie aldaar).

Benchmark

Representatieve index waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de 12 meest recente maand-dekkingsgraden.

In de beleidsdekkingsgraad worden de gepubliceerde maand-dekkingsgraden gebruikt. Dat zijn de voorlopige dekkingsgraden die kort na afloop van een maand worden gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank (DNB) en geplaatst op de website van Pensioenfonds Vervoer.

De in de berekening van de beleidsdekkingsgraad opgenomen voorlopige, gepubliceerde maand-dekkingsgraden worden alleen vervangen door de latere definitieve dekkingsgraad als er een materieel verschil zit tussen de

voorlopige en de latere definitieve maand-dekkingsgraad. Uitzondering is de maand december. Hier wordt altijd de latere definitieve maand-dekkingsgraad uit het jaarverslag gebruikt. Dat is immers ook een gepubliceerde dekkingsgraad.

Collateral

Onderpand. Manier om het kredietrisico op tegenpartijen uit hoofde van derivaten transacties te beperken. Het collateral reduceert dit risico doordat er gedurende de looptijd van de transacties onderpand in de vorm van effecten en/of liquiditeit wordt gestort ter dekking van de marktwaarde van de transacties. Dit onderpand valt vrij bij het in gebreke blijven van de tegenpartij.

Compliance

Het begrip waarmee wordt aangeduid dat een persoon of organisatie werkt in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving, waaronder de gedragscode.

Contante waarde

De contante waarde op een bepaald moment van (een serie) betalingen in de toekomst, is het bedrag dat op dat moment aanwezig zou moeten zijn om, rekening houdend met renteaangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, deze toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

Correctiefactoren

Correctiefactoren worden toegepast om de waargenomen sterfte bij het fonds en de sterftetekansen volgens de 'algemene' overlevingstafels op elkaar te laten aansluiten.

Custodian

De financiële partij die de effecten bewaart.

Dekkingsgraad

Verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de som van de waarde van de opgebouwde aanspraken en de reeds ingegane pensioenen, uitgedrukt in een percentage.

Dekkingstekort

Er is sprake van een dekkingstekort als de beleidsdekkingsgraad onder het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen komt.

Derivaten

Van onderliggende waarden zoals bijvoorbeeld effecten of indices afgeleide beleggingsproducten, zoals opties, futures en swaps.

DNB

De Nederlandsche Bank. Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat onder andere het naleven van de Pensioenwet bewaakt.

Doorsneepremie

Gelijk premiepercentage voor alle deelnemers, ongeacht geslacht, leeftijd en burgerlijke staat.

Eigen vermogen

Buffer om mogelijke waardedalingen van de in het fonds aanwezige middelen op te vangen. Pensioenfondsen zijn verplicht om te beschikken over een voldoende grote buffer. Tenminste jaarlijks wordt vastgesteld of het eigen vermogen groot genoeg is.

Engagement

Het voeren van een dialoog met bedrijven waarin belegd wordt teneinde verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van het duurzaamheidsbeleid van het betrokken bedrijf.

Ervaringssterfte

De verhouding tussen de gemiddelde Nederlandse bevolkingssterfte en de waargenomen sterfte met betrekking tot deelnemers en uitkeringsgerechtigden van het pensioenfonds.

ESG (-factoren, -thema's, -aspecten)

Engelse afkorting voor milieu (environment), maatschappij (social) en bestuur (governance).

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd.

FTK

Financieel Toetsingskader. Methodiek voor toetsing van de financiële opzet en bestendigheid van pensioenfondsen en verzekeraars door De Nederlandsche Bank.

Herstelplan

In een herstelplan wordt aangegeven hoe een pensioenfonds dat een reservetekort, en daarnaast mogelijk ook een dekkingstekort heeft binnen een termijn van maximaal 10 jaar denkt te herstellen. Onder bepaalde voorwaarden mag de hersteltermijn 12 jaar zijn. Pensioenfonds Vervoer maakt van die optie geen gebruik. Voor het herstel kan

een pensioenfonds theoretisch het premiebeleid, het toeslagenbeleid en het beleggingsbeleid inzetten. Zolang het fonds nog steeds een tekort heeft moet jaarlijks opnieuw een herstelplan worden opgesteld.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een verzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van specifieke risico's bij een verzekeraar, zoals overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's van deelnemers.

Intern Toezicht

Intern Toezicht is één van de Principes van goed Pensioenfondsbestuur (ofwel Pension Fund Governance) en betreft het door onafhankelijke deskundigen kritisch beoordelen van het functioneren van de besturing van het pensioenfonds. In het kader van de implementatie van de Wet versterking bestuur pensioenfonds wordt het intern toezicht bij Pensioenfonds Vervoer sedert 1 juli 2014 uitgeoefend door een permanente raad van toezicht.

ISAE 3402/SOC 1

ISAE 3402 (Assurance Reports on Controls at a Service Organization) is de Internationale controlestandaard inzake rapportage door derden. Een SOC 1 rapportage (Service Organization Controls Report) is vergelijkbaar met een ISAE 3402 rapportage. Met zo'n 'derdenverklaring' wordt aangegeven dat een serviceorganisatie, waar een gebruikersorganisatie activiteiten aan heeft uitbesteed, 'in control' is aangaande de activiteiten die binnen de scope zijn gedefinieerd. Een ISAE 3402 rapportage stelt serviceorganisaties en overige entiteiten in staat om hun cliënten en onafhankelijke accountants te voorzien van eenduidige informatie inzake de controle over hun organisatie en bedrijfsprocessen.

Korten

Het verlagen van pensioenaanspraken en/of pensioenuitkeringen. In het FTK waren er twee situaties waarbij korten verplicht is:

1. Als het niet lukt om een herstelplan op te stellen zodanig dat de beleidsdekkingsgraad binnen tien jaar weer tenminste gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad. De korting mag worden uitgesmeerd over tien jaar (de looptijd van het nieuwste herstelplan). De korting is dan in het eerste jaar onvoorwaardelijk, maar in de rest van de jaren voorwaardelijk. Dat wil zeggen dat de rest van de kortingen niet meer doorgevoerd hoeft te worden als er voldoende herstel is opgetreden.
2. Als de beleidsdekkingsgraad 5 jaar lang onafgebroken lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, en tegelijkertijd de UFR-dekkingsgraad op het laatste meetmoment ook onder het minimaal vereist vermogen ligt, moet er worden gekort zodanig dat de UFR-dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze korting mag ook worden gespreid over hersteltermijn, maar als om deze reden wordt gekort zijn alle kortingen onvoorwaardelijk.

In de aanloop naar het nieuwe pensioencontract zijn de kortingsregels versoepeld.

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie is opgebouwd uit de actuariel benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen vermeerderd met een opslag van de uitvoeringskosten van het pensioenfonds, een opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de financiering van de voorwaardelijke toeslagverlening. De kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die het pensioenfonds in rekening brengt.

Kritische of kritieke dekkingsgraad

De kritische of kritieke dekkingsgraad is de laagste dekkingsgraad waarbij het voor het pensioenfonds nog net mogelijk is om te herstellen binnen de maximaal in een herstelplan toegestane termijn.

Minimaal vereist eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen vormt een buffer voor algemene risico's. Deze buffer bestaat vooral uit een algemene opslag voor beleggingsrisico's, ter hoogte van circa 4% van het belegd vermogen. Daarnaast zijn er kleine opslagen voor overlijdensrisico's en arbeidsongeschiktheidsrisico's. Indien het fonds niet over het minimaal vereist eigen vermogen beschikt is sprake van een dekkingstekort.

Minimaal vereist vermogen

Het minimaal vereist vermogen is het vermogen dat het pensioenfonds nodig heeft voor alle pensioenverplichtingen, vermeerderd met een buffer voor algemene risico's (het minimaal vereist eigen vermogen).

Minimaal vereiste dekkingsgraad

De minimaal vereiste dekkingsgraad is het minimaal vereist vermogen gedeeld door de waarde van de verplichtingen.

Nominale dekkingsgraad

Verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen ende waarde van de opgebouwde aanspraken, uitgedrukt in een percentage, waarbij de opgebouwde aanspraken contant zijn gemaakt met de nominale marktrente. Nominale marktrente: De marktrente die volgt uit de prijsvorming van obligaties. De hoogte van deze rente fluctueert in de tijd en hangt af van de looptijd van de kasstromen.

Opbouwpercentage

Jaarlijkse pensioenopbouw uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag.

Opkomende markten

Markten die eerder in hun economische ontwikkeling achter lagen op de westerse economieën, maar nu een inhaalslag gemaakt hebben en/of daar (nog) mee bezig zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Outperformance/underperformance

Er is sprake van out- of underperformance als het gerealiseerde rendement van een portefeuille hoger respectievelijk lager is dan het rendement van de benchmark.

Pensioengrondslag

Het pensioengevend salaris minus de zogenoemde franchise; over die franchise wordt geen pensioen opgebouwd.

Pensioenrichtleeftijd

De leeftijd waarop volgens de pensioenregeling het ouderdomspensioen ingaat.

Performancetoets

Zie ook 'z-score'. De som van de z-scores van vijf opeenvolgende jaren, gedeeld door de wortel van het aantal jaren (vijf), moet minimaal gelijk zijn aan minus 1,28. Dit wordt de performancetoets genoemd.

Premie-egalisatiedepot

De premie-egalisatie is onderdeel van de financieringsafpraak tussen de sociale partners en de werkgever. Het is een reserve ter egalisatie van de premie over de looptijd van de cao-afpraak tot en met 31 december 2020.

Reële dekkingsgraad

De reële dekkingsgraad geeft aan of het pensioenfonds wel (reële dekkingsgraad is 100% of meer) of niet (onder de 100%) voldoende vermogen heeft ten opzichte van de waarde van de verplichtingen, als ook nog rekening wordt gehouden met prijsstijgingen (inflatie). De reële rente is de nominale rente minus de inflatie.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden wordt uitgegaan.

Renteafdekking

Het afdekken van (rente- en inflatie-) risico's in pensioenverplichtingen. In plaats van afdekking wordt ook de term 'hedge' gebruikt.

Rentetermijnstructuur

DNB publiceert per looptijdsegment (in jaren) een rente waarmee de actuele waarde moet worden berekend van de nominale pensioenverplichtingen met een corresponderende restant looptijd in jaren. De rentetermijnstructuur (het geheel van al die door DNB gepubliceerde rentes) wordt vastgesteld met behulp van maandeinde-gegevens.

Reservetekort

Er is sprake van een reservetekort als de beleidsdekkingsgraad onder het niveau van het vereist eigen vermogen komt. Bij een tekort dienen pensioenfonds op 1 april van het jaar, berekend op basis van de uitkomsten tot en met het eind van het voorafgaande jaar, een (nieuw) herstelplan op te stellen. Het herstelplan moet jaarlijks worden vernieuwd zo lang als er sprake is van een reservetekort.

Securities lending

Het tijdelijk uitlenen van effecten aan andere marktpartijen. Die andere marktpartijen zijn veelal om goede redenen leveringsverplichtingen aangegaan zonder zelf over de betreffende effecten te beschikken. Voor het uitlenen wordt een vergoeding ontvangen. Ook wordt voldoende onderpand ter beschikking gesteld. De uitlener blijft economisch eigenaar van de effecten.

SLA

Service Level Agreement. Een Service Level Agreement is een type overeenkomst waarin afspraken staan tussen aanbieder en afnemer van een dienst of product.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Solvabiliteitstoets

Toets in het kader van het FTK. Naast het benodigde vermogen uit de 'minimumtoets' dient ook een buffer te worden aangehouden om bij tegenvallende beleggingsresultaten voldoende vermogen te hebben.

Swap

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Afdekking tegen renterisico gebeurt onder andere door het afsluiten met renteswaps (Interest Rate Swaps, afgekort IRS) waarbij een vaste lange swaprente geruild wordt tegen een variabele korte rente.

Technische voorziening (voorziening pensioenverplichtingen)

Technische voorzieningen worden gevormd om alle uit de pensioenregeling of andere overeenkomsten voortvloeiende pensioenverplichtingen te kunnen nakomen.

Toeslagengrens

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de van toepassing zijnde toeslagengrens mag het pensioenfonds geen toeslagverlening toepassen. Als de beleidsdekkingsgraad boven de toeslagengrens ligt mag het pensioenfonds eventueel gedeeltelijk toeslagverlening geven, als het bestuur van mening is dat dit verantwoord is. Als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de 'volledige toeslagengrens' mag het bestuur volledige toeslagverlening geven. Toeslagverlening is een ambitie, maar geen recht. Het bestuur zal altijd moeten beoordelen of toeslagverlening verantwoord is. Evenwichtige belangenbehartiging zal daarbij altijd centraal staan.

Toeslagverlening/ indexering / indexatie

Toeslagverlening is het met een inflatiecomponent verhogen van de pensioenaanspraken en pensioenrechten, in overeenstemming met de in het pensioenreglement omschreven pensioenregeling. Dit vindt alleen geheel of gedeeltelijk plaats indien de financiële situatie dat toelaat en het bestuur geen andere overwegingen heeft (met name vanuit oogpunt van evenwichtige belangenbehartiging) om af te zien van toeslagverlening. Indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de volledige toeslagengrens kan het bestuur eventueel besluiten om een extra toeslagverlening toe te passen. Daarvan zal alleen sprake kunnen zijn indien in eerdere jaren gekort is op de toeslagverlening en/of vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten heeft plaatsgevonden. De actieve en gewezen deelnemers van het pensioenfonds en de uitkeringsgerechtigden kunnen formeel geen aanspraak maken op een extra toeslagverlening als de situatie zoals hierboven beschreven aan de orde is. De reglementen en de Abtn van Pensioenfonds Vervoer kennen geen rechten op inhaaltoeslagen. Het eventueel toch toekennen daarvan is aan het bestuur.

Toetspremie

Zie ook bij 'kostendekkende premie'. De rente die wordt gehanteerd om de premiehoogte te berekenen kan de actuele marktrente zijn of een historisch gemiddelde rente. Pensioenfonds Vervoer hanteert dit laatste, om te voorkomen dat de kostendekkende premie te veel van jaar tot jaar fluctueert. Dit wordt een 'gedempte kostendekkende premie' genoemd. Deze mag voor de toetsing of er voldoende premie binnenkomt worden gehanteerd. Men spreekt daarom ook wel van 'toetspremie'.

Uniform Pensioen Overzicht (UPO)

Een pensioenoverzicht waarin onder meer de verwachte uitkeringen bij pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid voor deelnemers op algemeen gangbare wijze worden gepresenteerd.

Valutatermijncontract

Bindende overeenkomst tussen een bank en een tegenpartij, waarin wordt afgesproken om een bedrag aan vreemde valuta's op termijn te kopen of te verkopen tegen een nu reeds vastgestelde termijnkoers.

Vastgoed

Direct vastgoed betreft rechtstreekse beleggingen in onroerende goederen. Indirect vastgoed betreft participaties in beleggingsfondsen die beleggen in onroerend goed of onroerend goed ondernemingen. Indirect vastgoed kan wel of niet beursgenoteerd zijn.

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen die in beginsel een regelmatige en vaste rentebetaling opleveren en een vaste looptijd kennen. Voorbeelden zijn: staatsobligaties, bedrijfsobligaties (credits), onderhandse leningen en hypotheke.

Vereist eigen vermogen

Het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen. Het vereist eigen vermogen wordt berekend conform de daarvoor geldende wettelijke regels. Hoe meer risico het fonds loopt, hoe hoger de buffer moet zijn. Het gaat daarbij vooral (maar niet uitsluitend) om beleggingsrisico's, zoals renterisico's, valutarisico's en kredietrisico's. Indien het fonds niet over het vereist eigen vermogen beschikt is sprake van een reservetekort.

Vereist vermogen

Het vereist vermogen is de waarde van de verplichtingen vermeerderd met het vereist eigen vermogen.

Vereiste dekkingsgraad

De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan het vereist vermogen gedeeld door de waarde van de verplichtingen.

Verplichtstelling

Wettelijke regeling waarbij werkgevers verplicht zijn om hun werknemers voor een pensioenregeling aan te sluiten bij een pensioenfonds.

VPL

VPL is de afkorting voor de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling. Naar aanleiding van deze wet heeft het pensioenfonds een overgangsregeling getroffen; deelnemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en die voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot deelnemerschap en diensttijd kunnen extra aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen verwerven. Deze voorwaardelijke aanspraken zijn op 1 januari 2006 eenmalig berekend en zijn gelijk aan het positieve verschil tussen enerzijds de aanspraken die opgebouwd hadden kunnen worden als de pensioenregeling per 1 januari 2006 in het verleden had gegolden en anderzijds de aanspraken die opgebouwd hadden kunnen worden op basis van het tot 1 januari 2006 geldende reglement. Nadat voor de sector Orsima de VPL-regeling al in 2019 was beëindigd, zijn eind oktober 2020 ook voor de overige sectoren de nog voorwaardelijke VPL-aanspraken omgezet naar gewoon pensioen. Hiermee is een einde gekomen aan de VPL-regeling.

Vrijstelling van deelneming

De Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 bevat een regeling om in bepaalde omstandigheden en onder specifieke voorwaarden vrijstelling te kunnen aanvragen van verplichte deelname. Vrijstelling is mogelijk:

- In verband met een bestaande pensioenvoorziening
- In verband met een eigen cao
- In verband met concernvorming
- In verband met onvoldoende beleggingsrendement (zie 'z-score' en 'performancetoets')

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot een zeker moment opgebouwd pensioenaanspraak.

WIA

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. De opvolger van de WAO (Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering). De WIA biedt inkomensbescherming bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid maar biedt ook prikkels om indien mogelijk weer aan het arbeidsproces te gaan deelnemen. De Wet bestaat uit twee delen: de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) en de Regeling Inkomensvoorziening volledig arbeidsgeschikten (IVA).

Z-score

Jaarlijkse meting van de beleggingsresultaten van verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen. De z-score geeft de afwijking weer van het werkelijk behaalde rendement ten opzichte van het rendement van een vooraf door het bestuur vastgestelde wettelijke normportefeuille.

29. Colofon

Tekst, redactie en vormgeving:

Bestuursbureau Pensioenfonds Vervoer

Uitgave:

Pensioenfonds Vervoer

20 mei 2021